



**Pracowity.
Skuteczny.
Nasz.**

Andrzej
ŚLIWKA
Kandydat do Sejmu RP

3



1074230tr-a-P

PIĄTEK-CZWARTEK
|15-21|09|2023|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

POWIATU ELBLĄSKIEGO



cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ELBLĄG  KOCHAM MOJE MIASTO!



**JAROSŁAW KACZYŃSKI
WRÓCIŁ DO ELBLĄGA**

SPORT W ELBLĄGU



**POWALCZA
O DOBRY WYNIK** \21



**BĘDĄ POWODY
DO RADOŚCI?** \22



**DLACZEGO ANDRZEJ ŚLIWKA
CHCE WYGRAĆ WYBORY?** \4



**W OBIEKTYWIE: 50-LECIE
GMINY MILEJEWO** \5



**ELŻBIETA GELERT: PRZED
NAMI WIELE WYZWAŃ** \6



**ESG I JST — CO ŁĄCZY
TE SKRÓTY?** \7

PROMOCJA



**KONFERENCJA
GOSPODARCZA
ELBLĄG'23**

19-20 IX 23 Hotel Młyn
w Elblągu
BEZPIECZEŃSTWO | PRZEDSIĘBIORCY
ENERGETYKA | SAMORZĄDY
GOSPODARKA I ADMINISTRACJA

51230TBP-a-K

PIERWSZA TAKA KONFERENCJA W ELBLĄGU

Już w dniach 19-20 września w gościnnych progach Hotelu Młyn odbędzie się pierwsze organizowane przez Dziennik Elbląski wydarzenie, w którego centrum będą przedsiębiorcy, władze samorządowe i przyszłość regionu. Przed nami Konferencja Gospodarcza Elbląg'23.

Agenda na stronie 24.

W Konferencji Gospodarczej Elbląg'23 wezmą udział między innymi:

Bezpieczeństwo regionu, rozwój przemysłu zbrojeniowego, instrumenty wsparcia dostępne w ARP, rozbudowa portów Zalewu Wiślanego i budowa nowych marin jako szansa dla nadzalewowych miejscowości, rozwój gospodarki regionu elbląskiego w kontekście rozbudowy portu w Elblągu i otwarcia kanału żeglugo- wego na Mierzei Wiślanej — te i inne ciekawe tematy poruszać będziemy podczas Konferencji Gospodarczej Elbląg'23, która odbędzie się



Andrzej Śliwka
— wiceminister aktywów państwowych

w dniach 19-20 września w elbląskim Hotelu Młyn. W centrum wydarzenia będzie przyszłość i rozwój Elbląga i województwa warmińsko-mazurskiego. Porozmawiamy o kwestiach ważnych z perspektywy przedsiębiorców, władz samorządowych i samych mieszkańców.



Piotr Opaczewski
— wicewojewoda warmińsko-mazurski

To nie wszystko — 19 września wręczymy nagrody Marki Warmii i Mazur inspirowane magazynem o tym samym tytule, który od ponad 2 lat wydaje wydawca Dziennika Elbląskiego. Podczas Konferencji Gospodarczej Elbląg'23 poznamy również Człowieka Roku 2023 Dziennika Elbląskiego

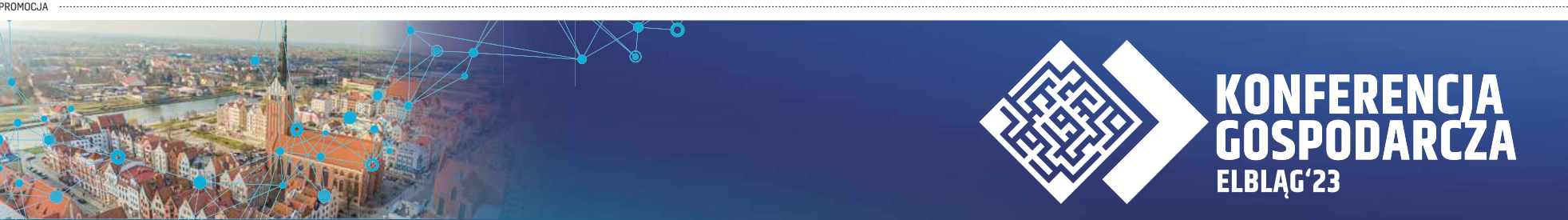


Krzysztof Żochowski
— prezes Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

— tytuł ten Dziennik Elbląski przyzna po raz pierwszy w swojej ponad 22-letniej historii. Wśród naszych gości znaleźli się m.in.: wiceminister aktywów państwowych Andrzej Śliwka, wicewojewoda warmińsko-mazurski Piotr Opaczewski, starosta elbląski Maciej Romanowski, prezes

Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krzysztof Żochowski, burmistrz miasta i gminy Tolkmicko Magdalena Dalman i burmistrz Braniewa Tomasz Sielicki. Konferencja ma charakter otwarty. Agendę wydarzenia znajdziecie Państwo na stronie 24. — Konferencja Gospodarcza Elbląg'23 to pierwsze takie wydarzenie organizowane przez Dziennik Elbląski. Zapraszam mieszkańców i mieszkanki Elbląga i okolicznych miejscowości do współtworzenia naszego wydarzenia razem z nami i naszymi gośćmi — przekazuje Maciej

Matera, redaktor naczelny Dziennika Elbląskiego. Partnerami strategicznymi Konferencji Gospodarczej Elbląg'23 są: Polska Grupa Zbrojeniowa, PKO Bank Polski i Warmińsko-Mazurska Strefa Ekonomiczna. Partnerzy wydarzenia: starosta elbląski Maciej Romanowski, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. i Gmina Tolkmicko. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęło Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, a także wojewoda warmińsko-mazurski Artur Chojecki i marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Gustaw Marek Brzezin. **REDAKCJA DZIENNIKA ELBLĄSKIEGO**



PROMOCJA

ORGANIZATORZY

PARTNERZY STRATEGICZNI

PARTNERZY

PATRONI HONOROWI

PATRONI MEDIALNI

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Kamila Kornacka
k.kornacka@dziennikelblaski.pl

REDAKTORZY WYDANIA
Kamila Kornacka
Ewelina Gulińska
Agata Tupaj
Jerzy Kuczyński

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

DZIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02
reklamy@dziennikelblaski.pl

 Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

JAROSŁAW KACZYŃSKI W ELBLĄGU: BEZPIECZNA PRZYSZŁOŚĆ POLAKÓW TO NIE JEST DLA NAS PUSTE HASŁO

Jak przyznaje prezes PiS, dzień, w którym jako kandydat do Senatu z ówczesnego województwa elbląskiego zdobył ponad 90 tysięcy głosów, wspomina jako jeden z najszcześniejszych w swoim życiu. Choć Jarosław Kaczyński nie startuje w tegorocznych wyborach z okręgu 34, to odwiedził Elbląg, by przedstawić drużynę PiS z Warmii i Mazur.

Jarosław Kaczyński często podkreśla swój związek z Elblągiem.

— Wspominam 4 czerwca 1989 roku jako niezwykle szczęśliwy dzień — jeden z najszcześniejszych w życiu — przyznał już kilkanaście lat temu prezes PiS. Mowa o wyborach, które zakończyły się zwycięstwem Solidarności, a Jarosław Kaczyński — wystawiony przez Komitet Obywatelski „Solidarność” jako kandydat do Senatu z ówczesnego województwa elbląskiego, zdobył ponad 90 tysięcy głosów.

Podczas środowego wystąpienia w Elblągu Jarosław Kaczyński znów wrócił pamięcią do wyborów w 1989 roku.

— Tamte decydowały o dalszym biegu wydarzeń w Polsce — oczywiście w innych warunkach, w innych okolicznościach — i te też będą o tym decydowały. Odnieśmy się do naszego hasła: „Bezpieczna przyszłość Polaków” — dla nas to hasło nie jest puste. Ono wyraża coś, co robiliśmy, robimy i mamy zamiar robić, i to na różnych płaszczyznach, we wszystkich wymiarach tego szerokiego pojęcia, jakim jest bezpieczeństwo — mówił w Elblągu prezes PiS, nawiązując między innymi do działań partii rządzącej na rzecz emerytów, ale podkreślał też inne wymiary bezpieczeństwa: — Bezpieczeństwo związane z naszymi granicami, planami UE, przymusową relokacją... Chodzi o to, żeby w Polsce nie działo się to, co w niektórych krajach zachodniej Europy, które mają ogromne kłopoty z migrantami, które kosztowały już życie bardzo wielu ludzi, gdzie po zmierzchu — w szczególności kobietom — strach wyjść po zmroku — podkreślał prezes PiS, wspominając o referendum,



które ma odbyć się 15 października.

Jarosław Kaczyński podkreślał, że referendum „jest najwyższą formą demokracji bezpośredniej”.

— Ci „demokraci” twierdzą, że nadużyciem jest łączenie referendum z wyborami. Przecież chodzi o to, by była jak najwyższa frekwencja, ludzie w Polsce mieli pewne kłopoty z decydowaniem w referendum i trzeba było je przedłużyć do dwóch dni, jak w przypadku wejścia Polski do UE, by konieczna liczba głosujących była uzyskana. My po prostu chcemy te dwie rzeczy połączyć — mówił prezes PiS i dodał: — Jest to zgodne z prawem.

— Krótko mówiąc, mamy tutaj dwie sytuacje: wybór między bezpieczeństwem i to szeroko rozumianym a tymi, którzy tego bez-

pieczeństwa nie chcą zapewnić, bo oni po prostu mają dysponentów poza Polską. Jeżeli ktoś dotąd w to nie wierzył i mówił, że to nasza propaganda, to jeżeli oglądał ostatni odcinek filmu „Reset”, mógł zobaczyć, że nawet sprawa emerytur była uzgadniana z panią Merkel. Proszę państwa, chcecie takiej Polski, w której decyzje odnoszące się do całkowicie wewnętrznych spraw, do spraw Polaków, będą uzgadniane w Berlinie czy nawet w Brukseli? Czy chcecie być obywatelami, czy ludnością? — pytał Jarosław Kaczyński, a jego słowa spotykały się z żywą reakcją uczestników spotkania.

TWORZĄ AMBITNĄ DRUŻYNĘ

Podczas spotkania w Elblągu przypomniano pro-

gramy, które już realizuje PiS: mówiono m.in. o wsparciu dla rodziców, dzieci i seniorów.

Do realizacji kolejnych działań — jak podkreślano — potrzebna jest niezawodna drużyna — i taką według zapewnienia partii udało się stworzyć PiS na Warmii i Mazurach.

Przemówienie Jarosława Kaczyńskiego poprzedziła prezentacja kandydatów partii z całego województwa warmińsko-mazurskiego. W Elblągu przedstawiono kandydatów z okręgów wyborczych w województwie warmińsko-mazurskim, którzy witani byli przez publiczność gromkimi brawami — zwłaszcza pojawienie się na scenie Andrzeja Śliwki startującego z trzeciej pozycji w okręgu elbląskim wywołało spory entuzjazm wśród publiczności.

— Zwycięzimy, tym bardziej że mamy naprawdę obie drużyny — bo tu są dwa okręgi wyborcze — bardzo mocne i takie, w których każdy ma szansę, tylko musi twardo walczyć. Każdy z państwa ma szansę na to, żeby się znaleźć w parlamencie — trzeba walczyć do ostatniego dnia, do ostatniej godziny tego piątku trzynastego października — zwrócił się prezes PiS do kandydatów.

— Jeżeli ta walka będzie trwała, to to, co się dzisiaj coraz wyraźniej rysuje, stanie się po prostu faktem — i z jednej strony momentem wielkiej radości, ale z drugiej także ogromnym wyzwaniem — mamy program na osiem lat, ale przecież to nie wystarczy, żeby Polska osiągnęła to, co powinna osiągnąć, co się nam, Polakom należy. W programie jest też

część „wizyjna”, raczej dla młodszych pokoleń, bo to będzie trochę dłużej trwało — uczynienie z Polski kraju, który z jednej strony jest bardzo nowoczesny, bardzo silny, bardzo zamożny, ale który jednocześnie odzyskuje to wszystko, co stracił przez wojnę — podkreślał Kaczyński.

I podsumował: — Myślimy o takiej Polsce, która przez wiele wieków była tylko marzeniem, a dzisiaj w ciągu kilkudziesięciu lat, a może — jeżeli chodzi o dogonienie najbogatszych — nawet w krótszym czasie może to stać się faktem. Za kilka tygodni będziemy decydowali, czy ta droga zostanie wybrana. Naprawdę to jest droga do wielkiego sukcesu — a druga, inna droga, to znane osiem gwiazdek.

DLACZEGO ANDRZEJ ŚLIWKA CHCE WYGRAĆ WYBORY?

KAMPANIA WYBORCZA TRWA, JUŻ 15 PAŹDZIERNIKA POLACY ZADECYDUJĄ, KTO BĘDZIE REPREZENTOWAŁ ICH W SEJMIE I SENACIE. PRZYGLĄDAJĄC SIĘ POCZYNIANIOM KANDYDATÓW, NATRAFIŁÍSMY NA SPOT WYBORCZY ANDRZEJA ŚLIWKI (35 LAT), KTÓRY W „OKRĘGU ELBLĄSKIM” STARTUJE Z LISTY PiS Z NUMERU TRZECIEGO. TRZEBA PRYZNAĆ, ŻE KAMPANIA WICEMINISTRA AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH PROWADZONA JEST Z ROZMACHEM, A W SWOIM SPOCIE JASNO ODPOWIADA, DLACZEGO CHCE WYGRAĆ WYBORY.

Działania Andrzeja Śliwki to prawdziwy powiew świeżości w Elblągu — pełniący funkcję wiceministra aktywów państwowych polityk na bieżąco relacjonuje swoje działania, odbywa liczne spotkania z mieszkańcami i wykazuje ogromne zainteresowanie rozwojem Elbląga i okolicznych miejscowości — odwiedza między innymi Gronowo Elbląskie, Braniewo, Pasłęk, Ostródę, Działdowo czy Milejewo.

Dlaczego Andrzej Śliwka chce wygrać wybory? Na to pytanie polityk odpowiada w opublikowanym w serwisie Twitter video.

— Tu się urodziłem, tu jest moje miejsce na ziemi. Dlaczego chcę wygrać te wybory? Z miłości do naszego regionu. Chcę, żeby tu była praca, rozwój i bezpieczeństwo. Chcę, by tu spełniały się marzenia, realizowały plany i aspiracje każdego mieszkańca. Nasz region na to zasługuje. My na to zasługujemy. Obiecuję, że będę ciężko pracował każdego dnia. Nie zawiodę, dotrzymam słowa — zaznacza w opublikowanym spocie Andrzej Śliwka.

Cieszyć powinien fakt, że wśród kandydatów do Sejmu są ludzie urodzeni w naszym regionie, którzy problemy Elbląga i okolicznosci znają od podszewki. Wiceminister Śliwka urodził się w Pasłęku, a w Elblągu skończył I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego, następnie ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego.

go. Na tej samej uczelni odbył studia podyplomowe z prawa podatkowego, a uprawnienia radcy prawnego uzyskał w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie.

Dotychczasowe działania wiceministra Śliwki zaskubają na uwagę — warto przypomnieć jego zaangażowanie w plany modernizacji elbląskiego portu i utworzenia w Elblągu IV portu RP. To z jego inicjatywy Rząd wyszedł wobec elbląskiego samorządu z propozycją dofinansowania portu kwotą do 100 mln zł — gdyby samorząd z tej propozycji skorzystał, moglibyśmy mieć do czynienia z historyczną dla Elbląga inwestycją, która otworzyłaby nowe możliwości dla miasta, regionu i jego mieszkańców. Niemniej jednak należy przyznać, że dzięki aktywności Andrzeja Śliwki o Elblągu zrobiło się głośno w całej Polsce, co przekłada się na rosnące zainteresowanie miastem między innymi wśród potencjalnych inwestorów. Warto też wspomnieć interwencję Andrzeja Śliwki w sprawie planowanego zamknięcia Przedszkola nr 8 w Elblągu, kiedy bezzwłocznie zareagował na głosy zdesperowanych rodziców.

Czy Andrzejowi Śliwce uda się wygrać i spełnić plany dotyczące Elbląga i regionu? Zdecydują wyborcy. Czy tak pracującego na rzecz regionu elbląskiego polityka chcą mieć w Sejmie jako swojego reprezentanta?

RED.



— Tu jest moje miejsce na ziemi — mówi w swoim spocie Andrzej Śliwka i odpowiada na pytanie, dlaczego chce wygrać wybory

Na stronie www.dziennik-elblaski.pl znajdziecie informacje na temat wszystkich kandydatów do Sejmu i Senatu w okręgu elbląskim. Zapraszamy do udziału w naszej anonimowej sondzie wyborczej i śledzenia jej wyników.

Andrzej Śliwka: PORT W ELBLĄGU KOŁEM ZAMACHOWYM ROZWOJU

— Gdyby do władzy powrócił koalicja PO-PSL wzbogaciła o skrajną Lewicę i inne orbitujące wokół niej twory, w polityce odpowiedzialnego rozwoju zapanowałby chaos, a ambitne dziś perspektywy rozwoju dla miast takich jak Ława, Bartoszyce, Morąg, Ostróda, Braniewo czy Elbląg zniknęły — mówi w rozmowie z portalem wPolityce.pl Andrzej Śliwka, wiceminister aktywów państwowych, kandydat na postać z Elbląga.

wPolityce.pl:

— Czego brakuje Polakom na Warmii i Mazurach?

Andrzej Śliwka:

— Mój region, czyli zachodnia część województwa warmińsko-mazurskiego, był jednym z najbardziej zapomnianych i pomijanych podczas władzy rządu PO-PSL. Najwyższe bezrobocie w kraju, które miejscami okresowo sięgało ponad 30 proc.! To tu likwidowano jednostki wojskowe, jak choćby ta w Ostródzie, mimo że graniczymy z Rosją. Mieszkańcy powiatów bartoszyckiego i braniewskiego odczuwają to niebezpieczeństwo, ale po to budujemy najsilniejszą armię lądową w Europie, po to rozwijamy naszą armię, aby polskie rodziny czuły się bezpiecznie. I to, co dla mnie bardzo ważne, to rozwój. Rozwój, jaki rzeczywiście zaczął się odbywać na naszej ziemi dzięki rządowym inwestycjom i programom.

— Był czas, żeby działać. Co zrobiono za rządów PiS?

— Na przykładzie powiatów i samego Elbląga widać, jak wielkie pieniądze zaczęły płynąć do samorządów. Sam Elbląg otrzymał 65 mln na rewitalizację największego w Europie odkrytego basenu, w naszym regionie powstały nowe komendy Państwowej Straży Pożarnej czy Policji oraz liczne remizy OSP. Także druhny i druhowie wyposażeni zostali w nowy sprzęt pożarniczy z dziesiątkami aut na czele. A przed nami jeszcze wiele pracy i projektów do zrealizowania.

— Co robi PiS dla regionu?

— Mamy ambitne plany, aby Port Morski w Elblągu stał się kołem zamachowym rozwoju nie tylko Elbląga, ale całego regionu. Sprawna komunikacja i rozwijana infrastruktura, w tym ta kolejowa, otwarcie na morze dla znacznie wię-

szych jednostek niż obecnie, to epokowa szansa dla nas wszystkich. Chcemy zatrzymać tu młodych ludzi, dać im godną i dobrze płatną pracę, rozwijać kształcenie i szeroko pojętą naukę, aby w Elblągu i okolicach można było po prostu dobrze żyć, aby młodzi mieli perspektywę, czuli wsparcie i chcieli wiązać przyszłość swoją i swoich rodzin z naszym regionem.

— Konkurencja tego nie robi?

— Niestety, gdyby do władzy powrócił koalicja PO-PSL wzbogaciła o skrajną Lewicę i inne orbitujące wokół niej twory, w polityce odpowiedzialnego rozwoju zapanowałby chaos, a ambitne dziś perspektywy rozwoju dla miast takich jak Ława, Bartoszyce, Morąg, Ostróda, Braniewo czy Elbląg zniknęły.

(ZA ZGODĄ WPOLITYCE.PL)



GMINA MILEJEWO ŚWIĘTUJE W TYM ROKU 50. URODZINY. OBCHODY OKRĄGŁEJ ROCZNICY BYŁY OKAZJĄ DO PODZIĘKOWAŃ DLA PRZYJACIOŁ GMINY I TEGO, ABY WYRÓŻNIĆ ZASŁUŻONYCH MIESZKAŃCÓW. PODSUMOWANO TEŻ ZREALIZOWANE INWESTYCJE. NA UCZESTNIKÓW CZEKAŁO WIELE ATRAKCJI.

Gmina zmienia się tak, jak zmieniają się mieszkańcy. To właśnie oni determinują te zmiany. Teraz trudno już odszukać w pamięci dawne miejsca, budynki czy drogi. 50 lat to bardzo długi okres, w którym bardzo wiele się zmienia. Również Gmina Milejewo nie oparła się tej ewolucji — mówił w sobotę 9 września podczas uroczystych obchodów 50-lecia gminy Milejewo jej wójt Krzysztof Szumała.

— Zmiany są duże i widoczne. Nastąpił rozwój infrastruktury zaspakajający coraz wyższe potrzeby mieszkańców: sieci wodociągowe i kanalizacyjne, drogi, infrastruktura edukacyjna i społeczna, komunikacja publiczna... Zmieniły się nasze nieruchomości i ich otoczenie, przestały istnieć zakłady pracy, które nie oparły

się zmianom ustrojowym, ale w ich miejsce powstały nowe firmy, które z powodzeniem konkurują na rynku europejskim — podkreślał wójt Szumała.

— Gmina Milejewo z racji swego położenia jest niezwykle atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, prowadzenia nieuciążliwego dla środowiska biznesu. Bliskość dużego ośrodka miejskiego, jak również niedaleka odległość do Trójmiasta z jednej strony, a położenie w Parku Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej i jego otulinie z drugiej strony to rzadko spotykana mieszanka zalet zachęcająca do znalezienia odpowiedniego miejsca do osiedlenia się. Życzliwi mieszkańcy, pełni zapału lokalni działacze organizacji pozarządowych, rady sołeckie, jednostki OSP, infrastruktura oświatowa na bardzo wysokim poziomie,

sprawnie działająca pomoc społeczna, międzynarodowa trasa rowerowa i planowana budowa kolejnych odcinków tras rowerowych, będące w trakcie i już planowane kolejne inwestycje w infrastrukturę drogową i turystyczną, społeczną, mieszkaniową, oświatową i sportową — to tylko niektóre z zalet naszej gminy, które pozwolą na odnalezienie tutaj swojego miejsca na ziemi — wskazywał Krzysztof Szumała.

Obchody okrągłej rocznicy były okazją do podziękowań dla przyjaciół gminy i tego, aby wyróżnić zasłużonych mieszkańców. Na scenę zaproszone zostały osoby, które zdaniem wójta wzorowo współpracują z gminą Milejewo.

— Zawsze mówię, że to jest człowiek z sąsiedztwa. Zna nasze problemy, zna problemy samorządu i powiatu elbląskiego. To jest człowiek, na którego można liczyć i który zawsze podpowie, do których drzwi zapukać, aby być skutecznym — zachwalał działania wiceministra Andrzej Śliwki wójt gminy Milejewo.

I dodał: — Jeśli chodzi o naszych posłów: panią poseł Gelert, pana posła Krasulskiego — oni już przez wiele kadencji działają na rzecz naszego regionu i mam nadzieję, że ta działalność, która była do tej pory, w następnych latach będzie powiększona i nasze regiony będą się systematycznie rozwijać.

EG



PRZED NAMI BARDZO DUŻO WYZWAŃ

WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOLONY W ELBLĄGU ŚWIĘTUJE W TYM ROKU 35. URODZINY. O TYM, JAKIE BYŁY MINIONE LATA, O WYZWANIACH, PLANACH I MARZENIACH NA PRZYSZŁOŚĆ ROZMAWIAMY Z ELŻBIETĄ GELERT, KTÓRA ZARZĄDZA PLACÓWKĄ JUŻ OD 25 LAT.



Od 25 lat Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Elblągu zarządza Elżbieta Gelert

rozwijała się technologia, tak jak zresztą dalej się rozwija. Rozwijały się też nowe metody leczenia, a myśmy zawsze starali się za tym nadążyć.

— Czy w tamtych czasach, 25 lat temu, oczywiście było, aby to kobieta, pielęgniarka została dyrektorką szpitala?

— To nie było takie oczywiste i był to dodatkowy stres. Chociaż ja nie należałam nigdy do osób, które problemy rozwiązują poprzez stres. Trzeba było temu stawić czoła, ale miałam wokół siebie przyjaznych ludzi i chyba to mi pomogło. Moja osobowość jest taka, że zawsze miałam zadanie, które musiałam wykonać jak najlepiej bez względu na to, czy jestem kobietą, czy też nie. Oczywiście zawsze chciałam się nauczyć czegoś więcej, bo tylko tak się człowiek rozwija, ale posiadałam już kompetencje do objęcia tego stanowiska. W służbie zdrowia jako pielęgniarka przesłam po kolei wszystkie szczeble: byłam pielęgniarką odcinkową, oddziałową, naczelną pielęgniarką. Służba zdrowia, jej funkcjonowanie i organizacja nie były dla mnie czymś nowym i nieznanym. Z tego powodu było mi więc o wiele łatwiej.

— Jakie są największe wyzwania, przed którymi obecnie stoi szpital?

— Każda placówka ma wyzwania, bo każde 10-lecie, a nie mówiąc już o 30-leciach, to są nowe warunki dla pacjentów, nowe metody leczenia, do których chcemy się dostosować. Leczenie na przestrzeni lat bardzo się zmieniło, ale zmieniła się też profilaktyka, której kiedyś nie było, a jest niezwykle ważna.

— Jakie plany na najbliższe lata ma szpital?

— Zawsze mamy strategię, bo żaden zakład nie może funkcjonować bez swojej własnej strategii. Zdecydowanie dużym wyzwaniem jest dla nas



rozwój onkologii, ale również kardiologii, chirurgii naczyniowej, położnictwa — aby rozwijało się na trzecim poziomie referencyjności. Przed nami bardzo dużo wyzwań, którym chcielibyśmy sprostać dla dobra naszych pacjentów. Plany na przyszłość to jednak przede wszystkim dbałość o to, co się ma, ale i rozwijanie tego, co się ma, bo zawsze są nowe okoliczności, nowe potrzeby i nowe wytyczne. Zmieniają się też wymogi i potrzeby pacjentów.

— A o czym marzy dyrektorka Szpitala Wojewódzkiego w Elblągu?

— Na pewno o tym, aby następca nie zaprzepaścił tego wszystkiego, a wręcz przeciwnie, aby to dalej rozwijał. Tego będę mu zawsze życzyła. A sobie życzę dobrej spokojnej emerytury i zdrowia.

— Ale jeszcze nie odchodzi pani na emeryturę?

— Jeszcze nie, ale czas już o tym pomyśleć.

ROZMAWIAŁA
EWELINA GULIŃSKA

Wojewódzki Szpital Zespolony świadczy specjalistyczną opiekę w 22 oddziałach, dysponuje 600 łózkami, leczyci rocznie około 35 tys. pacjentów, udziela rocznie 35 tys. porad w szpitalnym oddziale ratunkowym i 60 tys. porad specjalistycznych. Szpital zatrudnia obecnie 1638 pracowników,



Podczas gali wystąpiła Alicja Majewska

w tym 352 lekarzy oraz 697 pielęgniarek i położnych i wykonuje rocznie ponad 15 tys. zabiegów.

Więcej zdjęć z uroczystej gali jubileuszowej na www.dziennikelblaski.pl

*KONDOLENCJE

*Umarłych wieczność dotąd trwa,
Dokąd pamięcią się im płaci.*
Wisława Szymborska

Koleżance

**Lucynie
Konczewskiej**

wyrazy głębokiego współczucia
oraz słowa otuchy i wsparcia po stracie

Męża

składają dyrektoria i pracownicy
Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu
i Filii w Pasłęku

ESG i JST

– co łączy te skróty?

Zrównoważony rozwój staje się coraz istotniejszy nie tylko dla społeczeństwa, przedsiębiorstw, ale także dla banków. Udzielanie finansowań, czy to ze środków publicznych, czy prywatnych, podlega ocenie czynników środowiskowych, społecznych i zarządczych w obszarze zrównoważonego rozwoju.

Takie analizy mogą bazować na ocenie zgodności z zasadą „Nie czyn poważnych szkód”, tzw. DNSH (z ang. *do not significant harm*), ale także na innych, przyjętych przez instytucje, podejściach. Wszystkie te działania łączy coraz powszechniej stosowany skrót ESG.

CZY JEST ESG?

Pod skrótem ESG kryją się zagadnienia dotyczące środowiska (E – *environment*), społeczeństwa (S – *social*) oraz ładu korporacyjnego (G – *governance*). Te wymiary zaczynają być dla banków podstawą do oceny możliwości udzielenia finansowania. Każdy z nich wskazuje też szereg parametrów określających, czy dana inwestycja jest związana z wysokim, średnim czy niskim ryzykiem ESG. Czynniki środowiskowe pozwalają ocenić m.in. adaptację podmiotu do zmian klimatu, jego wpływ na zasoby wodne, zanieczyszczenia czy bioróżnorodność. W obszarze społecznym bierze się na przykład pod uwagę sprawy związane z wykluczeniem i marginalizacją różnych grup społecznych, a także przestrzeganie praw człowieka i praw pracowniczych. Na poziomie ładu korporacyjnego banki mogą m.in. weryfikować, czy organizacja wdraża wewnętrzne zasady i procedury dotyczące kwestii środowiskowych i społecznych lub czy były na nią nakładane kary za nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów. Chodzić może np. o zasady BHP, procedury zarządzania kryzysowego na wypadek awarii, czy cele związane z łagodzeniem zmian klimatu. Te trzy wymiary – środowiskowy, społeczny i zarządczy (ład korporacyjny) – składają się na jedną spójną całość i wzajemnie przenikają, tworząc swoisty system naczyń połączonych. Przykładowo, ograniczenie zanieczysz-



czenia powietrza (czynnik środowiskowy) istotnie wpływa na warunki życia i pracy (czynnik społeczny związany z ochroną zdrowia) i może przyczyniać się do ograniczania ryzyka sporów sądowych dotyczących np. smogu lub kar za nadmierne emisje do atmosfery. Ocena ryzyka ESG wiąże się zarówno z identyfikacją obszarów problematycznych, jak i dostrzeganiem szans i pozytywnego wkładu finansowania w zrównoważony rozwój.

GMINY A ESG

O ESG przyzwyczailiśmy się rozmawiać w kontekście przedsiębiorstw. Wynika to z rosnącego znaczenia i zasięgu regulacji dotyczących m.in. ujawniania przez firmy informacji z zakresu zrównoważonego rozwoju. Jednak samo pojęcie ESG nie ogranicza się wyłącznie do podmiotów gospodarczych. Stosując podobne kryteria, ryzyko ESG można także oceniać w jednostkach samorządowych. Co ciekawe, kwestie ESG są w polskich gminach obecne od wielu lat. Działalność samo-

rządów w sferach społecznych i środowiskowych wynika z obowiązujących przepisów prawa. Najbardziej widoczna jest w bieżących działaniach gmin: w rozwiązywaniu lokalnych problemów i odpowiadaniu na wyzwania zrównoważonego rozwoju. W obszarze środowiskowym samorządy mogą wpływać na łagodzenie zmian klimatycznych poprzez dbałość o efektywność energetyczną budynków czy inwestycje w zielone źródła energii. Dbają o czystość wody dzięki oczyszczalniom ścieków albo adaptują gminę do przyszłych zmian klimatycznych, np. poprzez szereg działań ograniczających ryzyko powodziowe czy wspierających rozwój terenów zielonych. Z perspektywy społecznej polskie samorządy mają także narzędzia do działania, ale i obowiązki do wypełnienia. Wspierają grupy marginalizowane czy wykluczone, takie jak: seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby nieaktywne zawodowo. Dbają o należyte funkcjonowanie służby zdrowia i edukacji, realizując usługi społeczne. Mają w swoje za-

dania ściśle wkomponowany element integracji społecznej i dbania o wszystkich mieszkańców. Co ciekawe, również aspekty ładu korporacyjnego nie są obce gminom. To na nich spoczywa wiele formalnych obowiązków związanych z opracowywaniem dokumentów strategicznych – czy to z obszaru ochrony środowiska, polityk społecznych, czy też prawidłowego funkcjonowania samorządu.

CZY SAMORZĄDY MAJĄ SIĘ CZEGO OBAWIAĆ?

Pytania o spełnianie wymogów dotyczących ESG będą coraz częściej kierowane do jednostek samorządowych. Pytać będą przede wszystkim podmioty finansowe oraz różnego rodzaju instytucje udzielające finansowania, np. ze środków publicznych. Pytania mogą wprost nie odwoływać się do pojęcia ESG, ale będą dotyczyć zrównoważonego rozwoju w gminach. Nie jest to jednak powód do niepokoju, gdyż – choć nienazwane wprost

– elementy ESG od lat i z powodzeniem funkcjonują w JST. Co więcej, pula narzędzi i możliwości zwiększa się wraz z nowymi obowiązkami i kompetencjami JST. W wielu przypadkach wystarczy więc przyjrzeć się gminnym dokumentom strategicznym i obowiązkom prawnym, żeby odpowiedzieć na pytania o adaptację do zmian klimatu czy ochronę wód. Dla podmiotów, które zaniebrały przygotowanie odpowiednich polityk, powinien to być jasny sygnał, że podjęcie tych kroków to już nie tylko wymóg formalny, ale odpowiedź na realne potrzeby lokalnej społeczności i całego kraju. Uwzględnienie aspektów środowiskowych i społecznych istotnych dla danej gminy nie tylko bowiem ogranicza ryzyko, ale jednocześnie ułatwia pozyskanie środków finansowych na dalszy rozwój.

Marta Saracyn
menedżer
ds. strategii ryzyka ESG
Bank Gospodarstwa
Krajowego (BGK)

„STARA SUKIENKA” I PODRÓŻ W CZASIE

NA POCZĄTKU WRZEŚNIA PREMIERĘ MIAŁA NAJNOWSZA KSIĄŻKA SYLWII KUBIK – PISARKI Z POWIŚLA. „SPEŁNIONE MARZENIE” TO DRUGI TOM POWIEŚCI „POD OBCYM NIEBEM”. Z TEJ OKAZJI AUTORKA ZORGANIZOWAŁA TAKĄ AKCJĘ PROMOCYJNĄ, JAKIEJ W ŚWIECIE LITERATURY JESZCZE NIE BYŁO.



Przygotowania do akcji trwały prawie 2 tygodnie, efektem czego są zdjęcia, które można obejrzeć na profilu Sylwia Kubik – pisarka z Powiśla

Jeśli ktoś z was obserwuje social media Sylwii Kubik, to na pewno widział serię zdjęć i rolek przedstawiających autorkę w chuście i dawnym ubiorze, która, trzymając walizki w ręku, oczekuje na pociąg na peronie. To tylko część akcji „Stara sukienka” promującej jej najnowszą powieść. A to dlatego, że pisarka z Powiśla zaprosiła do współpracy również czytelniczki.

– Wszystko zaczęło się od mojego pomysłu na promocję „Spełnionego marzenia”. Wymyśliłam sobie, że zrobię zdjęcia oraz rolki w stylu. Pomysł bardzo się spodobał czytelniczkom, więc stwierdziłam, że zaproszę je do udziału w przebierankach stylizowanych na dawne czasy – można przeczytać w jednym z ostatnich postów na jej fanpage’u.

Jak podkreśla Sylwia Kubik, dziewczyny bardzo entuzjastycznie podeszły do tego pomysłu. Ostatecznie do akcji zgłosiło się 25 kobiet, których zadanie również polegało na wykonaniu zdjęć w podobnej stylizacji, czarno-białych, i opubliko-



waniu ich w swoich social mediach w ramach promocji powieści „Spełnione marzenie”.

– Powstało też mnóstwo rolek, relacji oraz plakatów motywujących do zakupu książki – dodaje autorka.

Dlaczego akurat taki pomysł na akcję? Jest on ściśle związany z fabułą dylogii „Pod obcym niebem”, która opowiada prawdziwą historię dziadków autorki: Lucjanie i Mariannie. Pierwszy tom rozgrywa się w latach 1939-1941, kiedy oboje poznają się na robotach u Bauera i tam pracują, natomiast akcja drugiego tomu toczy się w latach 1945-1961, czyli w momen-



cie gdy przyjeżdżają do Polski i rozpoczynają tu swoje życie najeżone licznymi trudnościami.

Sylwia zaznacza, że jest to dla niej bardzo ważna powieść, dlatego poprzez swoją akcję „Stara sukienka” chciała oddać emocje i przeżycia swojej babci Marianny zarówno w robotach, jak i po powrocie do Polski.

Zdjęcia z akcji, które można zobaczyć u Sylwii Kubik, są przepełnione powagą czy wręcz smutkiem. Jeśli jednak chodzi o same przygotowania, to zdecydowanie do smutnych one nie należały. Czytelniczki, które brały udział w akcji, fotografowały się w róż-

nych miejscach – zarówno na peronie, przy stodole, jak i w piwnicy – a niektóre z nich ze swoimi rekwizytami przemierzały nawet całe miasto i spotykały się z rozbawionymi spojrzeniami mieszkańców.

– Przygotowania trwały prawie dwa tygodnie. Śmiechu i dobrej zabawy było mnóstwo. Dziękuję wszystkim i każdej z osobna za udział w akcji. Jesteście niesamowite i bardzo wam dziękuję za zaangażowanie i poświęcony czas – przekazuje Sylwia Kubik.

Chociaż akcja „Stara sukienka” dopiero się skończyła, to pisarka nie spoczywa na laurach. Już 27 września ukaże się jej nowa powieść „Noc na Alasce” i przygotowania do akcji promocyjnych trwają. Tym razem czytelniczek zgłosiło się jeszcze więcej, gdyż spodobała im się atmosfera i integracja towarzysząca promocji powieści „Spełnione marzenie”.

Zachęcamy do obejrzenia wszystkich zdjęć z akcji „Stara sukienka” na fanpage’u Sylwia Kubik – pisarka z Powiśla.

AGATA TUPAJ

CZYTAM, BO LUBIĘ: PAWEŁ ZGRZEBNICKI „TAM, GDZIE KOŃCZY SIĘ ŚWIAT”

PAPUA-NOWA GWINEA, ZNANA JAKO KRAINA ŁOWCÓW GŁÓW, TO MIEJSCE, GDZIE DLA EUROPEJCZYKA KOŃCZY SIĘ ZNANY MU ŚWIAT. PAWEŁ ZGRZEBNICKI ZABIERA NAS W PODRÓŻ DO JEDNEGO Z OSTATNICH MIEJSC NA ZIEMI, GDZIE MOŻNA ZNALEZĆ DZIKIE PLEMIONA.

Paweł Zgrzebnicki, naukowo związany z kulturoznawstwem, przez ostatnie kilkanaście lat odwiedził 70 krajów, dokumentując podczas podróży codzienne życie mieszkańców, ich kulturę, przemijające zwyczaje oraz dramat, jaki staje się ich udziałem wobec niemożności odnalezienia się w globalnej rzeczywistości nowoczesnej monokultury. Swoją refleksję nad etnograficzną różnorodnością świata prezentował w 2016

roku w ramach wystawy fotografii „historie” (m.in. w Muzeum Narodowym w Szczecinie). Jednym z krajów, które odwiedził, jest Papua-Nowa Gwinea – jedno z ostatnich miejsc na ziemi, gdzie zachowały się jeszcze pierwotne społeczności, gdzie wciąż żyją dzikie plemiona, z których część nie ma żadnego kontaktu ze współczesną cywilizacją. Niestety, ze względu na gwałtowną globalizację, świat, jaki znają rdzenni mieszkańcy,

też stopniowo odchodzi w zapomnienie.

Relację z tej niebywałej podróży Paweł Zgrzebnicki opisał w swoim reportażu „Tam, gdzie kończy się świat. Opowieści z Papui-Nowej Gwinei”. Jednak wyprawa jest tu tylko pretekstem. Najważniejsza jest opowieść o mieszkańcach Melanezji, ich historii, plemiennych obrzędach, próbach stworzenia państwa, chciwości i bezwzględności międzynarodowych korporacji, korupcji oraz agresywnej polityce Chin. To również niezwykle przejmująca historia pokazująca degradację środowiska i nieodwracalność procesu zanikania pierwotnych kultur. Jednocześnie to pełna humoru książka, której autor prowadzi nas przez

świat zabobonów, czarów, przygód i niespodziewanych zwrotów akcji.

Książka Pawła Zgrzebnickiego jest pod wieloma różnymi względami interesująca. Moją uwagę zwróciło to, że poza okładką nie znajdziemy w reportażu żadnych zdjęć. Zamiast nich zamieszczone są piękne czarno-białe rysunki wykonane przez Aleksandrę Drózd, które przykuwają oko. Ponadto autor nie tylko opisuje swoje doświadczenia z podróży, ale również dzieli się z nami wiedzą merytoryczną, którą oparł na badaniach naukowych i innych pozycjach książkowych. Dzięki temu dowiadujemy się nie tylko, jak wygląda kultura Papuasów teraz, ale i przytacza informacje na temat



tę, jak wyglądało to dawniej. Na szczęście nie są to suche fakty – autor podał je w przystępnej formie, co czyni książkę przyjemną w odbiorze. Zresztą sama Papua-Nowa Gwinea jest miejscem, o którym raczej mało wiadomo przeciętnemu czytelnikowi, mało kto

się tam również zapuszcza w celach turystycznych. Na szczęście Paweł Zgrzebnicki wychodzi nam naprzeciw i zamieszcza w prologu podstawowe informacje odnośnie do położenia, historii i zamieszkujących tam ludzi. Autor również zaznacza w reportażu istotny problem, jakim jest globalizacja, która w połączeniu z kapitalizmem ma negatywny wpływ na unikatowe kultury i z czasem zabija ich dorobek.

„Tam, gdzie kończy się świat” to fascynująca i wyczerpująca temat opowieść o Papui-Nowej Gwinei – kraju mało znanym. Coś w sam raz dla miłośników dalekich podróży, którzy chcą poszerzyć swoje horyzonty.

AGATA TUPAJ

PREKURSORY FOTOGRAFII W ELBLĄGU

Pierwszym elbląskim dagerotypistą był aptekarz, niestety nie zachowały się do dziś żadne jego prace. Jakie jeszcze zakłady fotograficzne istniały w dawnym Elblągu? Danuta Thiel-Melerska zabiera nas w kolejną podróż w czasie.



LEKSYKON FOTOGRAFÓW FOTOREVERS.EU

Leksykon Fotografów stworzony przez Danutę Thiel-Melerską dostępny jest na stronie internetowej www.fotorevers.eu, gdzie znaleźć można informacje na temat działalności fotografów i ich atelier w latach 1850-1914. Warto śledzić też FB: [fotorevers.eu](https://www.facebook.com/fotorevers.eu), gdzie publikowane są dawne zdjęcia i ciekawostki na ich temat.

APTEKARZ RHODE — PIERWSZY DAGEROTYPISTA W ELBLĄGU

W Elblągu pierwsze samodzielnie wykonane dagerotypy pokazał Friedrich Rudolf Rhode latem 1843 roku. Będąc aptekarzem, posiadał wiedzę z zakresu chemii, miał także możliwości zdobycia potrzebnych preparatów. Prawdopodobnie zlecił wykonanie aparatu miejscowym stolarzom, według opublikowanych i dostępnych rysunków Daguerre'a. Na pewno zapoznał się z nowinkami technicznymi dr Ludwika Walesrode drukowanymi w *Elbinger Anzeiger*. Możliwe, że studiował książkę sprowadzoną do Elbląga już w 1839 roku przez późniejszego fotografa Friedricha Levina. W pracy tej o tytule „Die Kunst in wenigen Augenblicken” („Sztuka w paru sekundach”), oprócz opisu procesu wykonania dagerotypu, dołączono posrebrzaną płytkę. W księgarni Levina można było zaopatrzyć się w potrzebne do wyrobu dagerotypu akcesoria. Aptekarz Rhode mógł więc przystąpić do pracy już we wrześniu 1839 roku.

Początkowo mógł się uczyć wykonywania dagerotypów na licznie zamieszkałej w Elblągu rodzinie. Jego prace nad dagerotypami musiały być dobrze znane w Elblągu, bo po wielu latach w 1871 roku wymieniony został jako jedyny i pierwszy elblązanin, który opanował sztukę dagerotypowania. Niestety nie zachowały się żadne jego dagerotypy i chociaż krótki opis czy były to portrety, czy krajobrazy.

Później w Elblągu wykonywali dagerotypy także Berkowski, Wallnau i Völkner (C. F. Rhode, „Der Elbinger Kreis topographischer, historischer und statistischer hinsicht”, Danzig, 1871, s. 449). Friedrich Rudolf Rhode urodził się w Elblągu 22 grudnia 1811 roku. Rodzicami jego byli kupiec ziół i przypraw Carl Christof i Dorota z domu Gerner. Nie był jedynym dzieckiem tej pary, posiadał jeszcze trzech braci, którzy także mieszkali w Elblągu. Jeden z nich — Christof Eduard był kapłanem. Rudolf Rhode ożenił się w Berlinie w 1856 roku

PIERWSZE ATELIER FOTOGRAFICZNE W ELBLĄGU
Berlińczyk C. E. Lehmann był pierwszym dagerotypistą, który odwiedził miasto Elbląg. W Berlinie fotografów o tym nazwisku było kilku, ale tylko tego fotografa można brać pod uwagę, bo lata jego działalności przypadają na 1843-1845. W Berlinie miał atelier na Friedrich Strasse 229. Dnia 11 maja 1844 roku na pięć dni, jak pisze w swoim ogłoszeniu, odwiedził Elbląg. W Elblągu, przy Friedrich Wilhelm Platz, a obecnym Placu Słowiańskim, w Ho-

to mniej jak jedną minutę, przy czym każdy kontur jest niezwykle wyraźny. Próby portretów można u nas wcześniej obejrzeć. Wynałazłem lepszą metodę dagerotypowania, bez światła słonecznego wykonuję doskonale portrety. Metoda ta pozwala mi na odwiedziny państwa mieszkańców i tam sporządzenia dagerotypii. Jednocześnie udzielam lekcji w dagerotypowaniu” (*Elbinger Anzeiger*, 1844, nr 38 z 11 V, s. 7). Przypuszczalnie kilku Elblążan skorzystało z tej ostatniej możliwości nauczania się wykonywania

Bach (1860)
W *Neuer Elbinger Anzeigen* ukazało się ogłoszenie dnia 17 marca 1860 roku, że przy Alter Markt 47 (Stary Rynek) otwarte jest atelier fotograficzne. Fotograf reklamował swoje usługi: „wykonuję fotografie na papierze, szkłe, płótnie woskowanym i to przy niskich cenach”. Ogłoszenie to ukazało się w gazecie jeden raz. W Elblągu w 1857 roku działało wydawnictwo litograficzne J. G. Bacha. Wiemy, że litografowie często zajmowali się zawodowo fotografią. Prawdopodobnym jest, że to on dał ogłoszenie prasowe, bo nie wzmiankuje tamże, że przybył

ale już po niedługim czasie zatrudnił się, jako retuszer w zakładzie fotograficznym. W książce adresowej Gdańska z 1858 roku przed nazwiskiem Ballerstädt wpisano mu już zawód malarza. W miejscowych gazetach reklamował swoje atelier fotograficzne znajdujące się na Melzergasse 5 (ul. Słodowników). W maju i czerwcu 1869 roku nadworny fotograf z Gdańska Adalbert Ballerstädt odwiedził Elbląg, gdzie fotografował miasto i okolice. Przyjmował także indywidualne zamówienia na zdjęcia budynków. Wcześniejsze zgłoszenia wizyty u fotografa przyjmowali pracownicy księgarni Neumann-Hartmann. Już pod koniec maja 1869 roku sprzedawał 12 ujęć miasta Elbląga. Jak możemy przeczytać w miejscowej gazecie: „Zdjęcia są bardzo dobrze wykonane, w każdym razie najlepsze, jakie dotychczas widziano z Elbląga”. W czerwcu tegoż roku wydano Album z Elbląga, całość kosztowała 4 talary. Natomiast pojedyncze zdjęcia można było kupić za 12,5 sgr. Album wielkości carte de visite kosztował 2 talary, pojedyncze zdjęcia 6 sgr. Ballerstädt wykonał ujęcie restauracji Winnica — wielkość gabinetu — za 12,5, a wizytowe za 6 sgr. 29. Był to jego jedyny pobyt w Elblągu.

DANUTA THIEL-MELERSKA

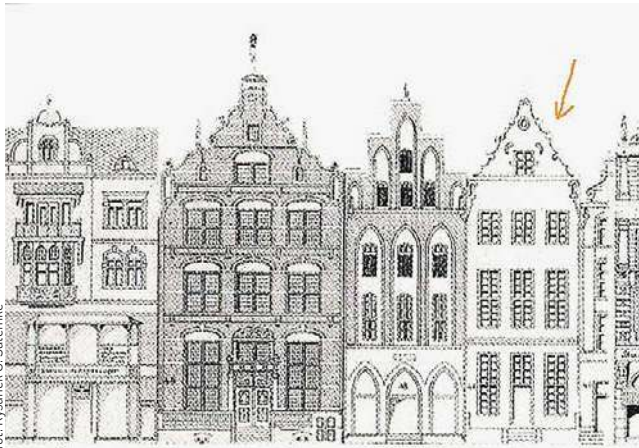
Kolejna część fotograficznego cyklu, który specjalnie dla naszych Czytelniczek i Czytelników przygotowuje Danuta Thiel-Melerska, już 29 września na łamach „Dziennika Elbląskiego”. Poprzednie artykuły dostępne są na www.dziennikelblaski.pl.



Pocztówka z widokiem na Hotel de Berlin w Elblągu

z wdową Emilią Louise Zimmer z domu Weber. W 1869 roku już nie żył. Wiemy to z akt kościelnych, gdzie wzmiankowany jest ślub jego adoptowanej córki Emmy Anny. Z tego aktu dowiadujemy się, że ojcem jest nieżyjący aptekarz Friedrich Rudolf Rhode mieszkający niegdyś na obrzeżach Berlina (Ancestry z dnia 14.11.2021, APG Gdańsk, Karta meldunkowa: Fryderyk Rudolf Rhode).

telu Berlin wynajął pokój numer 9 i tam przyjmował swoich klientów. W *Elbinger Anzeigen* czytamy: „poprzez to, że otrzymałem wszechstronne wykształcenie w tym zawodzie, a posiadanie doskonałych aparatów umożliwia mi tworzenie obrazów, które oddają wyjątkową ostrość i jednocześnie miękkość postaci. Wykonuję ujęcia rodzinne, od 3 do 11 osób, potrzebuję na



Atelier Bacha przy Starym Rynku 47

portretów. Ogłoszenie to ukazało się tylko jeden raz w gazecie. Możemy domniemywać, że pan Lehmann po krótkim pobycie w Elblągu wyruszył w dalszą „fotograficzną” wędrówkę. **Pozostałe działające w dawnym Elblągu zakłady fotograficzne prezentowane będą według kolejności alfabetycznej:**

do Elbląga, tylko że fotografuje pod tym adresem. **Ballerstädt Adalbert Richard (1869)** Adalbert Ballerstädt urodził się 19 stycznia 1833 roku w Oliwie 26. W młodości uczył się zawodu cieśli. We wrześniu 1856 roku cała rodzina przeprowadziła się do Gdańska, gdzie ojciec Adalberta otworzył sklep. Można domniemywać, że młody Adalbert Richard pomagał ojcu w sklepie,

WRÓBLEWSKI SZUKA WINNYCH W SPRAWIE BASENU

32 mln zł to kwota obligacji, jaką chce wyemitować elbląski samorząd i w ten sposób uzyskać brakujące pieniądze na pokrycie inwestycji związanej z rewitalizacją kąpieliska miejskiego przy ul. Spacerowej, które zamknięte ponad 10 lat temu popadło w ruinę.

Basen przy ul. Spacerowej został zamknięty w 2012 r. po interwencji sanepidu w sprawie zanieczyszczonej wody. Od tamtego czasu obiekt niszczeje. W ubiegłym roku Elbląg otrzymał rządowe dofinansowanie w kwocie 65 mln zł na rewitalizację kąpieliska. Kolejne 7 mln zł elbląski samorząd postanowił wygospodarować z kasy miasta. Niestety, gdy po kilkumiesięcznej procedurze przetargowej w końcu wyłoniono wykonawcę inwestycji, okazało się, że jej koszt to prawie 90 mln zł. To o 17 mln zł więcej niż pierwotnie zakładano.

Skąd władze miasta zamierzają pozyskać brakujące fundusze? Zobligacji. Elbląski samorząd planuje wyemitować papiery wartościowe

na kwotę 32 mln zł, czyli o 15 mln zł więcej niż ma kosztować inwestycja. Dlaczego tak dużo? Na dokładne wyliczenia przyjdzie jeszcze czas, ale władze nauczone doświadczeniem związanym z remontem szpitala miejskiego chcą zabezpieczyć się przed inflacją irosnącymi kosztami materiałów i energii, aby realizacja inwestycji przebiegła bez zakłóceń.

Podczas czwartkowej konferencji Witold Wróblewski przedstawił całą listę inwestycji, z których zrezygnowano, a które mogłyby być już dawno zrealizowane, gdyby — jak twierdzi — rząd PiS przez ostatnie trzy lata nie odbierał „po cichu” Elblągowi pieniędzy.

— Straciliśmy dochody z powodu zmniejszonych wpływów z podatku PIT,



Basen przy ul. Spacerowej został zamknięty w 2012 r. po interwencji sanepidu w sprawie zanieczyszczonej wody. Od tamtego czasu obiekt niszczeje

CIT izmianach finansowania — wskazywał Witold Wróblewski i wyliczał, że przez politykę rządu przez ostatnie lata Elbląg miał stracić ponad 307 mln zł, natomiast otrzymał na różnego rodzaju inwestycje ponad 117 mln zł.

— Trzy razy więcej nam zabrali niż nam dali, czy to jest powód, aby się chwalić? Ja bym wołał, aby nam nie zabierali, bo więcej byśmy zrobili niż z tego, co nam dali — uważa Wróblewski i zapewnia, że składał wnio-

ski do wszystkich możliwych programów, ale 22 wnioski na kwotę 368 mln zł nie otrzymały dofinansowania.

Rewitalizacja kąpieliska miejskiego to zdaniem prezydenta Elbląga Witolda Wróblewskiego jedna z tych inwestycji, która już dawno mogłaby być zrealizowana, gdyby „rząd nie zabierał samorządowi pieniędzy”.

Przypomnijmy jednak, że kąpielisko miejskie zostało zamknięte w 2012 roku. Co prawda Witold Wróblewski został prezydentem Elbląga dopiero w roku 2014 i nie można obwiniać go o zamknięcie basenu przy Spacerowej. Jednak przez 9 lat rządów prezydent Wróblewski nic nie robił z kąpieliskiem, a obiekt popadał w coraz większą ruinę. Kolejny raz Witold Wróblewski wpro-

wadza mieszkańców w błąd i manipuluje faktami. Ciągłe szuka winnych, tym razem w partii rządzącej. A skoro chce szukać winnych w partiach rządzących, to przypomnijmy, że w latach 2012-2015 Polską rządziła koalicja PO-PSL, w związku z tym ówcześni rządzący według jego logiki również nie pomogli w sprawie Elbląga i basenu.

Dziennik Elbląski ma już dosyć prostowania fantazji prezydenta Wróblewskiego, który dezinformuje mieszkańców Elbląga. Panie Prezydencie, nie ma już czasu na manipulowanie mieszkańcami i szukanie winnych w partii rządzącej. Albo pan daje sobie radę z zarządzaniem miastem i remontuje kąpielisko miejskie, albo nie.

EWELINA GULIŃSKA

PROMOCJA

NIE LEWITUJ I NIE TRACĆ KONTAKTU Z RZECZYWISTOŚCIĄ

KUP „DZIENNIK ELBLĄSKI” W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

89 539 76 65

kupgazete.pl

**DZIENNIK
ELBLĄSKI**

15 - 21 września 2023



dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460. Skład komputerowy: Magraf, sp.j.

Poniedziałek



22:55

TVP

KULTURA

Zabawa zabawa
Dramat, Polska, 2018.

40-letnia prokurator Dorota pije, by jak sama mówi nie zwariować. Zastępując się immunitetem, ukrywa wszystkie wykroczenia popełnione pod wpływem. Studentka Magda lubi ostro imprezować, ale świetnie się uczy i ma świetną pracę, więc nikt nie robi jej z tego wyrzutów. Dla szanowanej chirurg Teresy każdy pretekst jest dobry, żeby się napić. Alkoholu nie odmawia sobie nawet w pracy, w szpitalu dziecięcym, którego jest ordynatorem. Wkrótce w życiu każdej z kobiet nastąpią wydarzenia, po których ich problem przyberze na sile.

Piątek



2:20

TVP

KULTURA

Bellissima
Dramat, Polska, 2000.

Mieszkają we dwie, matka - kobieta egzaltowana i niezrównoważona, zafascynowana postacią Violetty Villas, i córka - piętnastoletnia uczennica szkoły baletowej. Maja chętnie tańczy, lecz matka marzy o „lepszej” karierze dla córki. Prowadzą ją na przeróżne konkursy piękności i za wszelką cenę usiłuje wprowadzić do świata mody i reklamy. Dziewczyna buntuje się przeciw temu, ale ostatecznie ulega. Na jednym z konkursów jurorzy odrzucają Maję ze względu na zbyt młody wiek, który matka próbowała ukryć. Właśnie na tej imprezie obie poznają Księża, chłopaka niewiele starszego od Mai...

Wtorek



1:10

TVP 2

Kingsajz
Komedja, Polska, 1988.

W podziemiach Instytutu Badań Czwartorzędu istnieje nikomu nie znana kraina zwana Szuflandią. Jak sama nazwa wskazuje, jej pejzaż tworzą głównie szuflady, segregatory i inne atrybuty biurowo-urzędniczej rzeczywistości. Panuje tu nadszyszkownik Kilkujadek - odpowiednik współczesnego krasnoludka, metodami władzy różniący się jednak zasadniczo od króla Ćwiczka. Kilkujadek z pomocą zaufanej świty trzyma swoich „kumotrów” za twarz, by przypadkiem żaden z nich nie wykrył tajemnicy kingsajzu. Pod tą tajemniczą nazwą kryje się tajemniczy eliksir.

Sobota



18:10

TVP

KULTURA

Niedźwiadek
Przygodowy, Franc., USA, 1988.

Wysoko w górach niedźwiedźnica wybierająca miód z gniazda dzikich pszczoł ginie pod oberwanym głazem. Mały niedźwiadek zostaje sierotą. Błąkając się po lesie, napotyka innego niedźwiedzia - ранnego samotnika. Naśladuje go z bezpiecznej odległości i stara się do niego zbliżyć. Mimo początkowej nieufności, wielki, kulawy niedźwiedź akceptuje go. Tymczasem myśliwi rozpoczynają nagonkę na niedźwiedzie. Dużemu udaje się uciec, ale małe zostaje schwytany. Z ciekawością obserwuje ludzi i ich konie. Podczas polowania duży niedźwiedź daruje życie jednemu z myśliwych...

Środa



22:00

TV PULS

Miasto gniewu
Thriller, USA, 2004.

Znakomite kino w gwiazdorskiej obsadzie. Zdobywca 3 Oscarów® i nominowany do Złotych Globów film w reżyserii Paula Hagissa. W ciągu 36 godzin losy nieznanych sobie mieszkańców Los Angeles niespodziewanie się krzyżują. W ciągu tego czasu, 8 osób podejmie decyzje, które wywrócą ich dotychczasowe życie do góry nogami. Przedstawiciele różnych kultur pogrążeni w stereotypach będą mieli okazję do weryfikacji swoich przekonań i skonfrontowania ich z rzeczywistością. Jak przypadkowe spotkanie odmieni ich życia?

Niedziela



1:25

TVP

KULTURA

Przełęcz ocalonych
Dramat wojenny, USA, Australia, 2016.

Armia amerykańska toczy ciężkie walki z Japończykami na Pacyfiku. Rozpoczyna się desant na japońską o wyspę Okinawa. Jej zajęcie ma kluczowe znaczenie. Zdobyć wyspę może oznaczać ostateczną klęskę Japonii. Wśród setek tysięcy amerykańskich żołnierzy jest także Desmond Doss, sanitariusz, który ze względu na przekonania religijne stanowczo odmawia noszenia i używania broni. Jego postawa sprawia, że jest traktowany z nieufnością, oskarża się go o tchórzostwo. Czas pokaże, jak bardzo się wszyscy mylili. Po bitwie o Okinawę to Desmond Doss staje się bohaterem.

Czwartek



23:00

TVP

KULTURA

Tess
Melodramat, Wielka Brytania, Francja, 1979

Wzruszająca, ale i gorzka opowieść o tragicznym losie młodej wiejskiej dziewczyny, która staje się ofiarą bezwzględnych norm społecznych, ale również ślepego losu, przypadku, który naznacza jej życie swoistym fatum. Piękne zdjęcia, scenografia, kostiumy (nagrodzone Oscarami), wspaniała rola Nastassii Kinski są niezaprzeczalnymi atutami tej pasjonującej opowieści o miłości i nietolerancji, toczącej się w zmiennym rytmie pór roku, stanowiącymi swego rodzaju dopełnienie i jednocześnie odzwierciedlenie losu bohaterki.

PIĄTEK • 15 września

TVP 1

TVP 2

04:50 Klan - telenowela

05:15 Dziedzictwo - serial

06:05 Złoty chłopak - serial obycz.

07:00 Transmisja Mszy Świętej

07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.

08:00 Wiadomości

08:10 Kwadrans polityczny

08:25 Informacje kulturalne

08:30 Pogoda poranna

08:40 Ranczo - serial obycz.

09:40 Komisarz Alex - serial krym.

10:35 Ojciec Mateusz - serial

11:25 Kuchnia Jagiellonów

12:00 Wiadomości

12:10 Agrobiznes; Agropogoda

12:35 Magazyn Rolniczy

12:55 Natura w Jedynce - serial dokumentalny

14:00 Złoty chłopak - serial obycz.

15:00 Wiadomości; Pogoda

15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

16:05 Dziedzictwo - serial

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany

05:30 M jak miłość - serial

06:20 Anna Dymna - spotkania się

- Agnieszka Puczyłowska

06:55 Rodzinka.pl - serial kom.

07:30 Pytanie na śniadanie

10:35 Panorama

10:45 Pytanie na śniadanie

11:15 Nie taka prosta historia - Sukcesja - magazyn

11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia

12:30 Koło fortuny - teleturniej

13:15 Akacja 38 - serial

14:05 Va Banque - teleturniej

14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany

15:05 Krok od Nieba

16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - fab., USA,

17:15 Zakazany owoc - serial

18:00 Panorama



17:00 Teleexpress

17:15 Pogoda

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

17:55 Klan - telenowela

18:25 Leśniczówka - serial obycz.

19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej

19:30 Wiadomości

20:05 Pogoda

20:10 Sport

20:15 ALARM! - magazyn

20:35 Archiwista 2 - serial krym.

21:30 Sami swoi - kom.

23:05 Negocjator - akcja, USA, 1998

01:35 Kamienie na szaniec - dram. wojenny, Polska, 2014

03:35 Przysiań - serial fab.

04:25 Polski El Greco - dok.



18:20 Va Banque - teleturniej

18:45 Akacja 38 - serial obyczajowy

19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy

20:50 Polskie Bielszady - Ulańska - koncert

22:10 Rytm Dwojki - widowisko muzyczne

23:35 Kino relaks - Kwartet - kom., Wlk. Bryt., 2012.

Bohaterowie filmu poznali się w szkole muzycznej. Przez lata tworzyli zgraną paczkę...

01:25 W imię prawdy - fab., USA, 2016. Adwokat Richard Ramsay (K. Reeves) na prośbę bliskiej przyjaciółki Loretty (R. Zellweger) podejmuje się obrony jej syna.

03:10 Jesienne szczęście - obycz., USA, 2020

TVN

POLSAT

05:30 Uwaga! - program interwencyjny

05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

06:40 Doradca smaku - program kulinarny

06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn

11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

14:05 Detektywi - program kryminalny

15:10 Ten moment - program obyczajowy

15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy

16:50 Zapisane w gwiazdach - program

17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

19:00 Fakty

19:30 Sport; Pogoda

19:50 Uwaga! - program interw.

06:00 Nowy dzień z Polsat News

08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny

09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy

10:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny

11:40 Gliniarze - serial parodokumentalny

12:50 Wydarzenia - program informacyjny

13:20 Interwencja - magazyn reporterów

13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy

14:40 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny

15:50 Wydarzenia - program informacyjny

16:10 Pogoda

16:15 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny



20:00 Kler - obycz., Polska, 2018.

Trzej księża spotykają się w każdą rocznicę katastrofy, którą wspólnie przeżyli. Wspólnie celebrują cud życia i doskonale się bawią, choć na co dzień układają im się różnie.

22:55 Kult - horror, USA, Meksyk, Kan., Niemcy, 2006

01:00 Kuba Wojewódzki - talk-show

02:00 Śmierć Diany: dwa śledztwa - program dok.

03:00 Dowody zbrodni - serial krym., USA

04:00 Nauka jazdy - reality show

04:35 Recepta na stary dom - program edukacyjny

05:05 Jak to jest zrobione - serial popularyzujący naukę, Kan.



18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.

18:50 Wydarzenia - program informacyjny

19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia

19:45 Sport

19:55 Pogoda

20:05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy

22:10 Valerian i Miasto Tysiąca Planet - akcja, SF, Francja, 2017

01:20 Resident Evil: Ostatni rozdział - horror, Niemcy, 2016

03:40 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy

04:40 Disco Gramy - program muzyczny

05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

TV Puls

07:00 Muzyczne poranki

07:35 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Ilze Kunga-Melgaile - rozmowa

08:15 Wydarzenie aktualne

08:45 Informacje kulturalne

09:15 Kanał - dram. wojenny, Polska, 1956. Film relacjonuje tragiczny koniec żołnierzy jednego z oddziałów Powstania Warszawskiego.

11:00 Quo vadis? - serial hist.

12:00 Billy Wilder - nikt nie jest doskonały - dok., USA, 2016

13:10 Największe przeboje - Jerzy Połomski - koncert

14:05 Informacje kulturalne

14:35 Wróżby kumaka - dram., Polska, Niemcy, 2005

16:25 Milion - kom., Franc., 1931

18:00 Jazz.pl - Rafał Sarnecki Quintet - koncert

19:30 Zaginione-odnalezione - Kradzież figury św. Wojciecha - magazyn

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny

08:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny

09:00 Kurierzy - serial przedstawia losy klientów i pracowników firmy kurierskiej „Twoja Paczka”. Nie zabraknie wątków humorystycznych, a nawet sensacyjnych.

10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy

12:00 Zaklinaczka duchów - Melinda Gordon (Jennifer Love Hewitt) ma niezwykły dar, dzięki któremu może nawiązywać kontakt z duszami zmarłych.

14:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny

16:00 Kurierzy - serial parodokumentalny



20:00 Wieczór kinomana - Urodzony 4 lipca - dram., USA, 1989. Kiedy wybucha wojna w Wietnamie, młody Kovic postanawia zaciągnąć się do marines.

22:35 Informacje kulturalne

23:05 Pitbull - serial kryminalny

00:05 Czwartkowy klub filmowy - Erica - dram., Polska, 1957

01:40 Noc krótkich filmów - Latające włosy - D. I. M - anim.

02:20 Kino nocne - Bellissima - dram., Polska, 2000

03:40 Women make film - Kobiety za kamerą - dok., Wlk. Bryt., 2019

04:55 Informacje kulturalne

05:30 Afisz kulturalny

05:45 Jeszcze więcej kultury



18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny

20:00 Bez twarzy - akcja, USA, 1997. Sean Archer (John Travolta) jest agentem rządowym, który od kilku lat ma jeden cel: aresztowanie terrorysty Castora Troya (Nicolas Cage).

22:50 Więzienie w ogniu - akcja, USA, 2015. Jack Ston organizuje napad na bank, aby zostać złapanym i trafić do więzienia...

00:30 Jawajska gorączka - akcja, USA, 2013

02:35 Menu na miarę - program kulinarny

04:35 Z archiwum policji

05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

TV 4

04:50 Szkoła - program obyczajowy

06:45 Szpital - program obycz.

07:45 Ukryta prawda

10:50 Zapisane w gwiazdach - program

11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy

12:50 Szpital - program obycz.

13:50 Sąd rodzinny - program sądowy

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

16:55 Szpital - doktor Wojciech Jarosz przyjmuje do szpitala 24-latkę, który złamał rękę.

17:55 Mamma mia! - program rozrywkowy

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

20:00 Hotel Paradise - reality show

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji

08:05 Nasz nowy dom - reality show

09:05 Pierwsza miłość - serial obycz.

09:55 Łowcy Skarbów. Kto da więcej

10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy

11:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

12:55 Detektywi w Akcji - serial krym.

13:55 STOP Drogówka - serial policyjny

15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany

18:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej

19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

20:00 Gwiazdy Kabaretu

21:00 Love Island. Wyspa miłości

22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny

00:05 Wyspa strachu

02:10 SuperLudzie

02:25 Disco Polo Life

03:25 Top 10 - Lista Przebojów

05:30 Telezakupy TV Okazje



21:00 Sposób na teściową - kom., USA, Niemcy, 2005. Po latach poszukiwania Charlotte (Jennifer Lopez) znajduje mężyczne swoich marzeń, Kevina Fieldsa. Odkrywa jednocześnie, że jego matka, Viola (Jane Fonda), to kobieta żywcem przeniesiona z najbardziej koszmarnych snów.

23:15 Czarna owca - kom., Polska, 2021 - Czasem jedno słowo niesie za sobą lawinę konsekwencji

01:20 Hotel Paradise

02:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program

03:25 Nagi Instykt Przetrawiania: Elita

04:25 Druga strona medalu - talk-show



09:35 Święty na każdy dzień

09:45 Jestem mamą

10:00 Inf. dnia

10:15 Rozmowy niedok.

11:25 Myśląc Historia

11:35 Lecz ludzi dobrej woli jest więcej

12:00 Anioł Pański

12:03 Inf. dnia

12:20 Przygody pana Michała

12:50 Kobiety wolności

13:30 Msza święta

14:30 Drzwi do lasu

14:55 Słowo życia

15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia

17:55 Kartka z kalendarza

18:00 Anioł Pański

18:05 Inf. dnia

18:15 Westerplatte

18:00 Młodych

19:00 I Warto zauważyć...

19:30 Brat Franciszek

20:00 Inf. dnia

20:20 Różaniec

20:50 Myśląc

21:00 Apel Jasnogórski

eprasa.pl 013209aedf

SOBOTA • 16 września	
TVP 1	TVP 2
05:50 Balans bieli - magazyn 06:25 Janka 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:20 wojsko-polskie - reportaż 08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 09:15 Komisarz Alex - serial krym. 10:15 Ojciec Mateusz - serial 11:10 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej 12:10 Gwiazdy w południe - Most na Renie - dram. wojenny, USA, 1969 14:10 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton 14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 14:55 Ogniem i mieczem 15:55 Program rozrywkowy - reality show 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial 07:30 Pytanie na śniadanie 11:55 Zrzućnawani odbudowani - magazyn 12:30 Polskie Biesiady 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior, 2023 - widowisko muzyczne 16:20 Na dobre i na złe - serial 17:15 Wędrownic Polski - Kotlina Kłodzka gorączka złota - rep. 17:50 Słowo na niedzielę 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Informacje kulturalne 20:00 The Voice of Poland - widowisko muzyczne
	
17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Komisarz Alex - serial krym. 21:30 Hit na sobotę - Midway - dram. wojenny, USA, Chiny, 2019 24:00 Vice - dram., USA, 2018 02:20 Zaginiona siostra - akcja, USA, 2019 03:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 04:45 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton	22:30 Wszyscy moi mężczyźni - kom., USA, 2017. Alice Kinney jest w separacji z mężem. Wyjechała z Nowego Jorku, by zamieszkać w rodzinnym domu w Los Angeles. 00:20 Dorwać Gringo - akcja, USA, 2012. Uciekający samochodem przed policją, ścigany przestępca popada w coraz większe tarapaty. 02:05 Kwartet - kom., Wlk. Bryt., 2012. Bohaterowie filmu poznali się w szkole muzycznej. Przez lata tworzyli zgraną paczkę... 03:55 Królowa chmur - obycz., Polska, 2003. Nostalgiczna opowieść o nieuchronnym przemianach czasu, lojalności i matczynej miłości.

TVN	POLSAT
05:40 Uwaga! - program interw. 06:00 New Looney Tunes I - animacja 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska 13:25 MasterChef - program 15:05 Ślub od pierwszego wejrzenia - program 16:10 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 17:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 17:50 Doradca smaku - program kulinarny 17:55 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 19:00 Fakty 19:25 Sport; Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw. 20:00 Top Model - pr. rozrywk.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Sezon na misia 3 10:10 Ewa gotuje - program kulinarny 10:40 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 11:40 Bogaty Dom-Biedny Dom 12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi 14:40 Rolnicy. Podlasie 15:45 Wieżenie - program paradokumentały 17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczka. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to poszukują partnerek na całe życie. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Raya i ostatni smok - anim., USA, 2021. Film zabiera nas w podróż do mitycznej Kumandry, krajiny, w której kiedyś, dawno, żyli obok siebie ludzie i smoki. 22:40 Planeta Singli - kom., Polska, 2015 01:25 Metro strachu - sens., USA, 2009 03:45 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:20 Kabaretowa Ekstraklasa 04:40 Disco Gramy - prog. muz. 05:25 Telezakupy TV Okazje
	
21:35 Kac Vegas III - kom., USA, 2013. Za namową przyjaciół i pod ich czujną eskortą Alan zamierza wyjechać do ośrodka leczenia uzależnień. Niestety okazuje się, że ich podróż odbiega daleko od normy. 23:40 Ciemniejsza strona Greya - obycz., Chiny, Japonia, USA, 2017. Próby odbudowania związku, zyskania stabilizacji i spokoju torpedują postaci z przeszłości Christiana, 02:10 Co za kabaret! - program 03:10 Szpital - program obycz. 04:10 Nauka jazdy - reality show 04:45 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	

TVP Kultura	TV Puls
07:00 W Polskę idziemy... czyli jubileusz Wiesława Gołasa 08:10 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 08:50 Jakub Józef Orliński - Oblicza miłości - koncert, Franc., 2021 10:15 Wydarzenie aktualne 11:40 Serialowa nostalgia - Alternatywy 4 - serial kom. 12:50 Homolkiwie na urlopie - komedia, Czechosłow., 1972 14:30 Przygoda na Mariensztacie - kom., Polska, 1953 16:20 Chabrol, antykonformista - dok. 17:30 Res Poloniae - 0 Polsce z oddali - Vaira Vike Freiberga - rozmowa 18:10 Retro kino - Niedziadek - przyg., Franc., USA, 1988 ●	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne, gospodarcze oraz naukowe. 07:00 Kobra - oddział specjalny - opowiada o przygodach policjantów patrolujących autostradę, których podczas ich pracy spotykają niezwykle przypadki kryminalne i szalone pościgi. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. 20:00 Niezniszczalni 2 - akcja, USA, Niemcy, 2012. Mr. Church zwołuje najbardziej zabójczą ekipę najemników na świecie. Zadanie jest proste: znaleźć, wytropić, zabić!
	
20:00 Bilet do kina - Przełęcz ocalonych - dram. woj., USA, Australia, 2016. Po bitwie o Okinawę sanitariusz Desmond Doss staje się bohaterem amerykańskiej armii. Podczas najcięższych starć ryzykuje własne życie, ratując innych. ● 22:25 Informacje kulturalne 22:55 Budka Suffera - Największe przeboje 23:55 Urodzony 4 lipca - dram., USA, 1989 02:25 Galeria sztuki na ekranie - Rafael odkryty na nowo - dok., 03:30 Kino nocne - Dwaj ludzie z miasta - sens., Franc., 1973 05:20 Tamte lata, tamte dni - Anna Dymna - magazyn 05:55 Jeszcze więcej kultury	22:00 Polowanie na łowcę - Thriller, USA, 2013. Robert Hansen jest zapalonym myśliwym. Jednak w odróżnieniu od innych myśliwych, Robert nie poluje na zwierzęta. Na swoje ofiary wybiera kobiety. 00:05 Plan ocalenia - akcja, USA, 2020 02:05 Menu na miarę - program kulinarny 02:55 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 03:55 Menu na miarę - program kulinarny 04:35 Z archiwum policji - program kryminalny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - program obycz. 06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentały 07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, USA 07:30 Scooby-Doo - przyg., USA, Australia, 2002 09:10 Ten moment - program obyczajowy 09:40 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:30 Gru, Dru i Minionki - kom., USA, Franc., Japonia, 2017. Po wyrzuceniu z Ligi Antyżołnierców Gru popada w głęboki kryzys tożsamości. 17:25 Jurassic World: Upadłe królestwo - przyg., USA, 2018. Wyspa, na której został zbudowany Park Jurajski jest w wielkim niebezpieczeństwie. Pobliski wulkan łąda chwila eksplozję, zalewając ławą wszystko w pobliżu.	06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki. 11:00 Garfield 2 , - kom., Wlk. Bryt., USA, 2006 12:55 Nasza niania jest agentem - kom., akcja, USA, 2010. Jackie Chan w pełnym przygod, humoru i popisów kaskaderskich filmie akcji. 14:55 STOP Drogówka - serial policyjny 17:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentały 20:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 21:00 Doda. Dream Show 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:05 Underworld 2: Ewolucja 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Harry Potter i więzień Azkabanu - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2004. Z pilnie strzeżonego więzienia, z Azkabanu, ucieka morderca i domniemany sługa Voldemorta, Syriusz Black (Gary Oldman). 23:05 Mroczny rycerz powstaje - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2012. Minęło już osiem lat od zniknięcia Batmana, który w jednej chwili z bohatera stał się zbiegiem... 02:30 Zbrodnice z pierwszych stron gazet - pr. śledczy 03:30 Nagi Instytut - Przetwarzania: Elita - program 04:30 Druga strona medalu - talk-show	09:55 Słowo życia 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:20 Marianie w Kazachstanie 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:10 Warto zauważyć... 12:50 Siodmy Sakrament 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 14:35 Sanktuarium świętej Anny w La Palud 15:30 Wierzę w Boga 15:50 Święty na każdy dzień 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Historia 21:00 Apel Jasnogórski

NIEDZIELA • 17 września	
TVP 1	TVP 2
05:05 Sprawa dla reportera 06:00 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka 06:25 wojsko-polskie - reportaż 06:50 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzien 08:30 Zakochaj się w Polsce 09:00 Narwiański Park Narodowy - dok. 09:40 Heca w zoo - kom., USA, 2012 11:30 Welon, fura i brawura - reality show 11:55 Miedzy ziemia i niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Miedzy ziemia i niebem 12:50 Program katolicki 13:15 BBC w Jedyne - Zaloty wśród zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:10 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość 07:25 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:30 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior, 2023 - widowisko muzyczne 16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny 17:15 Na sygnale - serial fabularzowy 18:00 Panorama - program informacyjny 18:20 Va Banque - teleturniej 18:55 Na sygnale - serial fabularzowy
	
14:25 Komisarz Alex - serial krym. 15:20 Sami swoi - kom. 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Koncert 19:30 Wiadomości 20:00 Wydarzenie aktualne 20:10 Pogoda; Sport 20:20 Dewajitis - serial kostium. 21:20 Rolnik szuka żony - reality show 22:20 Strefa starcia - program publicystyczny 23:00 Katyn - dram., Polska, 2007 01:10 Midway - dram. wojenny, USA, Chiny, 2019 03:30 Program rozrywkowy 04:30 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton	20:00 Postaw na milion - teleturniej 21:05 W imię prawdy - fab., USA, 2016. Adwokat Richard Ramsay (K. Reeves) na prośbę bliskiej przyjaciółki Loretty (R. Zellweger) podejmuje się obrony jej syna. 22:50 Kino bez granic - Chór - dram., USA, 2014. Stet dostaje się do akademii muzycznej z internatem. Jego wokalny talent od razu dostrzega wymagający dyrygent chóru. 00:45 Bezmiar sprawiedliwości - dram., Polska, 2006. Dramat sądowy inspirowany prawdziwymi wydarzeniami. 03:05 Wszyscy moi mężczyźni - kom., USA, 2017

TVN	POLSAT
05:40 Uwaga! - program interw. 06:00 Tom i Jerry Show - film animowany 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej 12:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:35 Top Model - program rozrywkowy 14:15 Godzilla II: Król potworów - przyg., USA, Japonia, 2019 16:55 Jak wytresować smoka - przyg., USA, 2010 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:33 Kronika Speedway Grand Prix 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw. 20:00 MasterChef - program	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:00 Hotel Transylwania 3 10:05 Raya i ostatni smok 12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 13:40 Ninja Warrior Polska 15:40 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 17:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej - poznajemy historie par, które zdecydowały się stanąć na ślubnym kobiercu. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny 20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni 22:10 Teściowie - serial obycz.
	
21:35 Szadź - serial, Polska 22:40 Godziny szczytu II - sens., USA, 2001. W zamachu bombowym na amerykańską ambasadę w Hong Kongu giną dwaj tajni agenci. Śledztwo w tej sprawie prowadzi inspektor Lee (Jackie Chan). 00:35 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 01:40 Śmierć Diany: dwa śledztwa - program obycz. 02:40 Szpital - program obycz. 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kan. 05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy	23:10 Escape Room - horror, USA, RPA, 2019. Szóstka nieznajomych biorących udział w pasjonującej zabawie uwadami siebie, że są pionkami w sadyistycznej grze na śmierć i życie. Razem przechodzą od jednego przerażającego zadania do następnego... 01:20 Supersamiec - kom., USA, 2007. Dwoje nastolatków robi wszystko, byle tylko dotrzeć na imprezę z pokaznym zapasem alkoholu 03:55 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Informacje kulturalne 07:25 Urodzeni artyści - Ryszard i Radosław Dembiński - rep. 08:00 Liturgia prawosławna w Poznaniu 09:05 Chabrol, antykonformista - dok. 10:15 Od ucha do ucha - Baśnie z piasku 10:50 Informacje kulturalne 11:20 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - western, USA, 1959 12:25 Trzeci punkt widzenia 13:05 Vabank - kom., Polska, 1981 15:00 Wędrownic Polski - rep. 15:40 Alternatywy 4 - serial kom. 16:50 Zaginione-odnalezione - Odkrywanie obrazu Aleksandra Gierymskiego „Pomarańczarka” - mag. 17:15 Niedziela z... Joanną Ziolkowską - Matka swojej matki - dram., Polska, 1996	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym. 08:00 Skrzydło z czołozka? - kom., Francja, 1976 10:10 Mania wielkości - kom., Francja, 1971 12:15 Paddington - kom., Francja, Wlk. Bryt., 2014 14:25 Hot Shots 2 - kom., USA, 1993 16:00 Dorwać Smarta - kom., USA, 2008 18:20 Taxi - kom., Francja, 1998 20:00 Twierdza - akcja, USA, 1996. Generał Francis Hummel wraz z grupą wiernych żołnierzy piechoty morskiej opanowuje wyspę Alcatraz. 22:55 Niezniszczalni 3 - USA, Niemcy, 2014. Conrad Stonebanks (Mel Gibson) to jeden z największych na świecie handlarzy bronią. Zanim przeszedł na ciemną stronę mocy, był... 01:35 Mroczna przeszłość - akcja, USA, 2021. Zara i Brian żyją w małym miasteczku. Ich idealne i spokojne życie zostaje gwałtownie zaburzone, gdy ktoś porwala ich córkę. Okazuje się, że sprawa ma związek z tajemniczą przeszłością Zary. Para musi zrobić wszystko, aby uratować swoje dziecko. 03:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 04:20 Z archiwum poliği - program kryminalny 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny
	
20:00 Wielki Szu - sens., Polska, 1982 21:50 Informacje kulturalne 22:20 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 23:00 Scena muzyczna - Kapela Fedaków - koncert 00:05 Noc krótkich filmów - Latające włosy - D.I.M. - anim. 00:45 Legendy Rocka - Amerykański Heavy Metal - dok., Wlk. Bryt., 2019 01:25 Kino nocne - Przełęcz ocalonych - dram. woj., USA, Australia, 2016 ● 03:55 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show 04:40 Informacje kulturalne	20:00 Człowiek ze stali - przyg., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2013. Krypton jest na krawędzi zagłady. W wyniku eksploatacji jego bogactw naturalnych, jądro planety przestało być stabilne. 23:05 Pierwszy śnieg - sens., Szwecja, USA, Wlk. Bryt., Japonia, Chiny, 2017. Sześć elitarnych ekipy detektywów prowadzi skomplikowane śledztwo. Wraz z nadejściem zimy ginie kolejna osoba. 01:30 Doktor Sen - horror, Wlk. Bryt., USA, 2019. Dan Torrence (Ewan McGregor) spotyka dziewczynkę, która przejawia podobne do niego zdolności. Stara się ją chronić przed kultem o nazwie Prawdziwy Węzeł.

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentały 07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 07:30 Scooby-Doo II: Potwory na gigantcie - przyg., USA, 2004 09:25 Ten moment - program obyczajowy 10:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:10 Madagaskar - kom., USA, 2005. Lew Alex jest królem miejskiej dżungli, główną atrakcją zoo nowojorskiego ZOO. Pewnego dnia on i jego najlepsi przyjaciele... 16:55 Harry Potter i więzień Azkabanu - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2004. Z pilnie strzeżonego więzienia, z Azkabanu, ucieka morderca i domniemany sługa Voldemorta, Syriusz Black.	06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 07:00 Jak powstało życie 09:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe 11:05 Bezsensowność w Seattle 13:15 Prada albo nic 15:40 Gra tajemnic 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 20:00 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy, którego gospodarzem jest Mateusz Gessler 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Więcej niż wszystko 00:00 Powrót do przeszłości - serial 00:30 Nowe wierzenia i stare sekty 01:30 Śmierć na 1000 sposobów - ludzie czasami umierają tragicznie, niektórzy przypadkowo, inni z powodu zwykłej głupoty... 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Człowiek ze stali - przyg., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2013. Krypton jest na krawędzi zagłady. W wyniku eksploatacji jego bogactw naturalnych, jądro planety przestało być stabilne. 23:05 Pierwszy śnieg - sens., Szwecja, USA, Wlk. Bryt., Japonia, Chiny, 2017. Sześć elitarnych ekipy detektywów prowadzi skomplikowane śledztwo. Wraz z nadejściem zimy ginie kolejna osoba. 01:30 Doktor Sen - horror, Wlk. Bryt., USA, 2019. Dan Torrence (Ewan McGregor) spotyka dziewczynkę, która przejawia podobne do niego zdolności. Stara się ją chronić przed kultem o nazwie Prawdziwy Węzeł.	09:00 Prymas Stefan Wyszyński 09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta 10:35 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 10:40 Filmowe Życiorysy. Wichura - Zielony Trójkąt 12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:15 Papież Polak do Rodaków 13:00 Złodziej w sutannie 14:15 Alternatywa dla programu In vitro 14:40 Drzwi do lasu 15:00 Wies - to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:15 Koncert życzeń 16:45 Pod opieką Limanowskiej Pani 17:00 Zostań Żołnierzem RP 17:15 Elsner i jego uczniowie 17:30 Sól Ziemi 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Krótki Historia Zbawienia 21:00 Apel Jasnogórski

PONIEDZIAŁEK • 18 września		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obyczajowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Welon, fura i brawura - reality show 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 BBC w Jedyńce - Zaloty wśród zwierząt - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda	04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:25 M jak miłość - serial 06:20 Kłasztorne smaki według Remigiusza Rączki - Benedyktynki z Żarnowca - magazyn kulinarny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba 16:00 Koło fortuny - teleturniej	05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Zapisane w gwiazdach 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program obyczajowy 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - Do biura Malanowskiego zgłasza się osiemnastoletni Tomek Wiśniowski... 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy	07:00 Muzyczne poranki 07:55 Niedziela z... Joanną Żółkowską - magazyn 08:50 Informacje kulturalne 09:20 Homolkiwie na urlopie - kom., Czechosłow., 1972 11:00 Amerykańskie śniadanie - Rawhide - western, USA, 1959 12:05 Reżyserzy - Stanley Donen - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:00 Baśnie z piasku - serial 13:30 Odbarwiona - film krótkometr., Ukraina, 2019 13:55 Urodzeni artyści - Rodzina Wendtów - rep. 14:35 Informacje kulturalne 15:05 Wahadelfo - dram. psych., Polska, 1981 16:15 Retro kino - Niedźwiadek - przyg., Franc., USA, 1988 ● 18:05 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 18:45 Śpiewaj tylko sercem - Bernard Ładysz - dok.	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym. 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Infiltrator - akcja, USA, 2013. Właściciel firmy budowlanej John Matthews (Dwayne Johnson) dowiadyuje się, że jego syn trafił za kratki za handel narkotykami. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	04:50 Szkoła - program obycz. 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Mamma mia! - pr. rozrywk. 12:50 Szpital - pacjentką doktora Michała Morawskiego jest starsza kobieta potrącona quadem przez 13-latkę. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - Doktor Michał Morawski zajmuje się 13-latką, który spadł ze ścinki wspinaczkowej i złamał rękę. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial 23:05 Bullet 01:00 Food Factory 02:00 Śmierć na 1000 sposobów 02:30 Interwencja 02:50 SuperLudzie 03:50 Trans World Sport, 2023
							
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 W małym dworku - spektakl teatralny 22:35 Bóg dał nam broń - dok., Franc., 2019 23:40 Balans bieli - magazyn 00:25 Dawno temu w Ameryce - cz 2.m., dram., USA, Włochy, 1984 02:30 Katyn - dram., Polska, 2007	16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Miłości i medycyna - serial 23:35 Jak najdalej stąd - dram., Polska, 2020. Nastolatka, której ojciec zginął w wypadku na budowie w Irlandii, musi sprowadzić ciało taty do Polski. 01:25 O mnie się nie martw - serial komediowy 02:25 Chór - dram., USA, 2014 04:20 Rodzinka.pl - serial kom.	20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Pati - serial fabularyzowany 22:40 Kler - obycz., Polska, 2018. Trzej księża spotykają się w każdą rocznicę katastrofy, którą wspólnie przeżyli. Wspólnie celebrują cud życia i doskonale się bawią, choć na co dzień układają im się różnie. 01:20 Szadź - serial, Polska 02:30 Co za tydzień - magazyn 03:00 Dowody zbrodni - serial krym., USA 04:00 Nauka jazdy - reality show 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kan.	17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Doda. Dream Show 21:05 MEGA HIT – Szklana pułapka 2 - akcja, USA, 1990. Terrorysty, przejmując kontrolę nad systemem nawigacyjnym lotniska... 23:50 W cywilu 3 - akcja, USA, 2013 01:55 8 części prawdy 03:55 Zjedź Alaskę - program podrózniczko-kulinarny 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Ostateczna operacja - dram. sens., USA, 2018 22:05 Gdynia - studio festiwalowe 22:25 Informacje kulturalne 22:55 Panorama kina polskiego - Zabawa zabawa - dram., Polska, 2018 ● 00:35 Galeria sztuki na ekranie - Rafael odkryty na nowo - dok., Wlk. Bryt., 2021 01:35 Wielki Szu - sens., Polska, 1982 03:35 Scena muzyczna - Kapela Fedaków - koncert 04:25 Teledyski 05:05 Informacje kulturalne 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury	22:05 Bez twarzy - akcja, USA, 1997. Sean Archer (John Travolta) jest agentem rządowym, który od kilku lat ma jeden cel: aresztowanie terrorysty Castora Troya (Nicolas Cage). 01:05 Jawajska gorączka - akcja, USA, 2013. W trakcie przyjęcia na indonezyjskiej wyspie Jawa dochodzi do ataku terrorystycznego. Podczas zamachu dochodzi do porwania córka sułtana. 03:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 05:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.	20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Mroczny rycerz powstaje - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2012. Minęło już osiem lat od zniknięcia Batmana, który w jednej chwili z bohatera stał się zbiegiem... 00:25 Pierwsza noc oczyszczenia - sens., USA, Franc., 2018. Organizacja NFFA testuje teorię socjologiczną, która daje mieszkańcom Staten Island przyzwolenie na upust agresji w jedną noc. 02:30 Hotel Paradise - reality show 03:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program śledczy	09:15 Słowo życia 09:20 Elsner i jego uczniowie 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Polskie dziedzictwo 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Lasy bagienne 13:10 Mój brat papież 13:30 Msza święta 14:30 Lalka 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Spotkania z lasem 17:05 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w sanktuarium Matki Bożej Saletyńskiej 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Wdzięczenia 22:00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat 22:30 Święty Grzegorz Wielki

WTOREK • 19 września		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obyczajowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:35 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - serial dokumentalny 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości; Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn	05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany 05:35 M jak miłość - serial 06:25 Z wdzięcznością Panu Bogu - rep. 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Natura bez granic - cykl dokumentalny 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obycz. 18:00 Panorama	05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Zapisane w gwiazdach - program 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program obyczajowy 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny	07:00 Muzyczne poranki - Teledyski 07:40 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny 08:10 Gdynia - studio festiwalowe 08:30 Informacje kulturalne 08:55 Pora umierać - obycz., Polska, 2007 11:00 Quo vadis? - serial 12:00 Legendarne hollywoodzkie pary - Lauren Bacall i Humphrey Bogart - dok., Wlk. Bryt., 2019 13:10 Patrz na ciebie, Marysiu - obycz., Polska, 1999 14:30 Śpiewaj tylko sercem - Bernard Ładysz - dok. 15:40 Informacje kulturalne 16:05 Wichry Kołomy - dram., Niemcy, Polska, 2009 18:00 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Vaira Vike Freiberga - rozmowa	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Fighter - akcja, USA, 2010. Dwóch braci, na przekór własnemu losowi, postanowiło odbić się od dna i zaważyć o jeden z najważniejszych tytułów bokserskich. 00:15 Przekręt - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2000. Franky musi dostarczyć ogromny diament swojemu szefowi. Po drodze zatrzymuje się w Londynie... 02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument kulinarny 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny	04:50 Szkoła - program obyczajowy 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda 16:55 Szpital - doktor Wojciech Jarosz zajmuje się 17-latką i 35-latką, którzy uprawiali seks w słoikowi. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol 23:00 W szcękach rekina - horror, Austr., 2012 01:00 Food Factory 02:00 Śmierć na 1000 sposobów 02:30 Interwencja 02:50 Trans World Sport 03:55 SuperLudzie
							
15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 21:10 Reset - dok. 22:30 Lokatorka 23:25 Resortowe Dzieci - rep. 23:55 Magazyn śledczy Anity Gargas 00:30 Zakon - przyg., USA, 2001 02:10 Chichot losu 04:00 Notacje - Henryk Sielewicz. Niebo pełne gwiazd - dokument	18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Miłości i medycyna - serial 23:35 Pewnego razu w Ogródkach Działkowych - dram., Polska, 2020. Talar mieszka na ogródkach działkowych. Unika sąsiadów, żyje wspomnieniem o żonie... 01:10 Kingsajz - kom., Polska, 1988 ● 03:10 Biuro 39. Dewizy dla Kima - dok., Franc., 2020 04:25 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze	20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - program rozrywkowy 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:45 Superwizjer - magazyn reporterów 00:20 Pati - serial fabularyzowany 01:25 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:25 Co za kabaret! - program rozrywkowy 03:25 Szpital - program obycz. 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska 22:10 Punisher - sens., USA, Niemcy, 2004. Punisher wypowiada krwawą wojnę całemu przestępczemu światu... 01:00 Szklana pułapka 2 - akcja, USA, 1990. Terrorysty, przejmując kontrolę nad systemem nawigacyjnym lotniska... 03:40 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:40 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 19:45 Gdynia - studio festiwalowe 20:00 Słomkowy kapelus - teatr, Polska, 2005t 21:25 Gdynia - studio festiwalowe 22:10 Informacje kulturalne 22:10 Lekkie obyczaje - Deerskin - fab., Franc., 2019 23:40 Kino Mocnych Wrażeń - Ostateczna operacja - dram., USA, 2018 01:50 Panorama kina polskiego - Zabawa zabawa - dram. ● 03:30 Informacje kulturalne 04:00 KFPF Opole - Scena alternatywna na bis - Romantyczność 05:35 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Kultura 2	22:15 Champion - akcja, USA, Niemcy, 2002. Mistrz świata wagi ciężkiej bokser George Chambers trafia do więzienia, gdzie wyrok odsiaduje Monroe Hutchen, uznawany za najlepszego w walkach. 00:15 Przekręt - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2000. Franky musi dostarczyć ogromny diament swojemu szefowi. Po drodze zatrzymuje się w Londynie... 02:20 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:20 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument kulinarny 04:20 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny	21:00 Pierwszy śnieg - sens., Szwecja, USA, Wlk. Bryt., Japonia, Chin, 2017. Sześć elitarnych ekipy detektywów prowadzi skomplikowane śledztwo. Wraz z nadejściem zimy ginie kolejna osoba. 23:30 Wrota zaświatów - horror, Kan., 2015. Profesor (Nicolas Cage) gorączkowo szuka swojego syna (Jack Fulton), który został porwany podczas parady Halloween. 01:30 Hotel Paradise - reality show 02:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - prog. krym. 03:35 Nagi Instyntyk Przetrawiania: Elita - reality show	10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Baron Feliks Konopka 13:10 Narodowe Sanktuarium Maryjne w Subukia 13:30 Msza święta 14:30 Złodziej w sutannie 15:45 Święty na każdy dzień 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteiki 16:55 Życie według Świętego Jana Pawła II 17:10 Prosto o gos. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel Jasnogórski

ŚRODA • 20 września	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:20 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrujnowani odbudowani - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiello- nowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Natura w Jedyńce - dok., Niemcy, 2015 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda	04:55 Na sygnale - serial 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Pamiętajmy o Brunonie Schulzu - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione-odnalezione - Skradzione ikony z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie • „Opłakiwanie Chrystusa” warsztat Lucasa Cranacha starszego - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz. 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
	
15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiello- nowie - telenowela hist. 21:10 Polska mówi - program publicystyczny 22:20 Mistrz - dram., Polska, 2020 00:05 Pisklaki - prog. dokument. 01:15 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz. 03:30 wojsko-polskie - reportaż	15:05 Krok od Nieba - serial krym. 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obycz. 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia -serial obycz. 20:45 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:35 Miłość i medycyna - serial 23:35 Piosenka dla Mii - obycz., Niemcy, 2018 01:20 Bolivar - serial kostium. 02:20 Wielka alienacja - dok., Wlk. Bryt., 2020 03:35 Echo serca - serial

CZWARTEK • 21 września	
TVP 1	TVP 2
04:45 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - Dom z duszą - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obycz. 09:40 Komisarz Alex - serial krym. 10:40 Ojciec Mateusz - serial 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedyńce - Tasmania - wyspa działa i piękna - dok., Austria, 2017 14:00 Złoty chłopak - serial obycz.	05:20 M jak miłość - serial 06:20 Natura bez granic - cykl dokumentalny 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Wspólny dom - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjaowa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Krok od Nieba 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obycz. 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjaowa 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial
	
15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 ALARM! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda; Sport 20:15 ALARM! - magazyn 20:35 Ojciec Mateusz - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:10 Ocaleni - reality show 00:15 Tanie Dranie - talk-show 00:55 Resortowe Dzieci - rep. 01:25 Archiwista 2 - serial krym. 02:15 Tajemnice rodu Valentów	20:50 Postaw na milion - teleturniej 21:45 Polskie Biesiady - program muzyczny 23:15 Sezon na zabijanie - akcja, Belgia, USA, 2013. Fabuła filmu nawiązuje do osobistych porachunków między weteranami wojennymi: amerykańskim i serbskim. W te role wcieliłi się aktorzy z najwyższej półki Robert De Niro i John Tavolta. 00:55 Bolivar - serial kostium. 01:55 Pewnego razu w Ogród- kach Działkowych - dram., Polska, 2020 03:25 Madame - kom.-dramat, Franc., 2017. Aby odmienić swoje życie Anne i Bob, przenoszą się do Paryża...

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:05 Detektywi - program 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Detektywi - program 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Małanowski i Partnerzy - do biura Małanowskiego przychodzi Agnieszka Zawadzka, zaniepokojona nagłym zniknięciem swojej matki, Teresy. 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów
	
21:35 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy 22:40 Kong: Wyspa czaszki - przyg., USA, Chiny, 2017. Losy zespołu badaczy, którzy zapuszczają się w głąb wyspy położonej na Pacyfiku - tak samo pięknej, jak i zdradliwej - nie wiedząc, że wchodzą na teren należący do mitycznego King Konga 01:05 Superwizjer - magazyn reporterów 01:40 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:40 Szpital - program obycz. 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Jak to jest zrobione	16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradok. 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 The Real Housewives Żony Warszawy - reality show 21:05 Temptation Island Polska 22:10 Ciacho - kom., Polska, 2010 00:50 Kocham cię, Beth Cooper - kom. romant., Kan., USA, 2009. 03:05 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 04:05 Zjedz Alaskę - program podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy

TVN	POLSAT
05:30 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda 06:40 Doradca smaku - program kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:55 Ukryta prawda 14:05 Detektywi - program krym. 15:10 Ten moment - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 16:50 Zapisane w gwiazdach - program 17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Małanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
	
21:35 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy 22:40 Nowe oblicze Greya - obycz., USA, 2018. Sielaniec Christiana i Any przerywa były szef diewiczyny, który niegdyś poprzysiął jej zemstę. 00:50 Kac Vegas III - kom., USA, 2013. Za namową przyjaciół i pod ich czujną eskortą Alan zamierza wyjechać do ośrodka leczenia uzależnień. Niestety okazuje się, że ich podróż odbiega daleko od normy. 03:00 Szpital - program obycz. 03:55 Nauka jazdy - reality show 04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny 05:00 Jak to jest zrobione	18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 21:10 Przyjaciółki - serial 22:10 Miłość w Seattle - melodram., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2009 00:45 Gra o wszystko - dramat biograf., USA, 2017. Światowej sławy narciarka Molly Bloom przez 10 lat prowadziła najbardziej ekskluzywny, nielegalny klub pokerowy w USA 03:40 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki 07:15 Wędrowiec Polski - rep. 07:55 Gdynia - studio festiwalowe 08:20 Informacje kulturalne 08:50 Wichry Kołomy - dram., Niemcy, Polska, 2009 10:40 Gdynia - studio festiwalowe 11:00 Quo vadis? - serial 12:00 Branford Marsalis - Czarodziej dźwięku - dok., Niemcy, 2015 13:10 Łazuka dzieckiem podsyty - dok. 14:25 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny 15:35 Jutro idziemy do kina - dram. woj., Polska, 2007 17:30 Księga Przestrzni - Piętra korporacji - eduk. 18:10 Któreśy po sztukę - Retabulum św. Elżbiety - magazyn 18:25 Anna Sroka - Hryń - Najpiękniejsza - koncert 19:30 Gdynia - studio festiwalowe	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial krym. 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Ucieczka z piekła - akcja, USA, Tajlandia, 2015. W mieście dochodzi do krwawych zamieszek. Jack wraz z żoną i dziećmi próbują odnaleźć bezpieczne miejsce.
	
20:00 Na wschód od Hollywood - Tess - fab., Wlk. Bryt., Franc., 1979 ● 22:55 Gdynia - studio festiwalowe 23:10 Informacje kulturalne 23:40 Genialna przyjaciółka - serial 01:05 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentarz świat - talk- -show 01:50 Więcej niż fikcja - Ogniem pisane - dok., Indie, 2021 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:35 Lekkie obyczaje - Deerskin - czarna kom., Franc., 2019 05:55 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2	22:00 Plan lotu - thriller, USA, 2005. Podczas lotu z Berlina do Nowego Jorku, na wysokości kilkunastu tysięcy metrów, 6-letnia córka Kyle Pratt, znikła bez śladu. 00:00 Miasto gniewu - thriller, USA, 2004. W ciągu 36 godzin 8 osób podejmuje decyzje, które wywrócą ich dotychczasowe życie do góry nogami. ● 02:15 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:15 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVP Kultura	TV Puls
07:00 Muzyczne poranki 07:15 Gdynia - studio festiwalowe 07:30 Księga Przestrzni - Piętra korporacji - eduk. 08:05 Któreśy po sztukę - Retabulum św. Elżbiety - magazyn 08:20 Informacje kulturalne 08:50 Jutro idziemy do kina - woj., Polska, 2007 10:40 Gdynia - studio festiwalowe 11:00 Quo vadis? - serial 12:00 Pan Kleks - Wojna i miłość - bajka dokument. 13:10 Legendarne hollywoodz- kie pary - Judy Garland i Vincente Minnelli - dok. 14:20 Anna Sroka - Hryń - Najpiękniejsza - koncert 15:30 Miasto z morza - dram., Polska, 2009. Ukazuje pionierski okres budowy portu gdyńskiego - w owym czasie inwestycji olbrzymiej i kosztownej. 17:35 Wędrowiec Polski - rep.	06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Taxi 2 - kom., Francja, 2000. Japoński minister obrony odwiedza Francję. Zostaje porwany przez ludzi pracujących dla yakusa, mafii z Japonii.
	
18:20 Kabaret Starszych Panów - „Kwitnące szczęble” - widowisko 19:35 Gdynia - studio festiwalowe 20:00 Czwartkowy klub filmowy - Pasażerka - dram. psych., Polska, 1963 21:10 Gdynia - studio festiwalowe 21:30 Informacje kulturalne 22:00 Głina - serial kryminalny 23:00 Na wschód od Hollywood - Tess - fab., Wlk. Bryt., Franc., 1979 ● 02:00 Kino nocne - Made in Bangladesh - dram., Dania, Franc., 2019 03:45 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Vaira Vike Fraibergera - rozmowa 04:30 Informacje kulturalne 05:00 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra	21:50 Zakonnica w przebraniu 2 - kom., USA, 1993. Deloris (Whoopi Goldberg) wkłada habit i zaczyna uczyć muzyki wyjątkowo trudną młodzież. 00:00 Zemsta frajerów: następne pokolenie - kom., USA, 1992. Louis, Gilbert i Booger zmagają się z nieakceptacją i gnębieniem ze strony „lepszych”. 01:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 02:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
04:50 Szkoła - program obyczajowy 06:45 Szpital - program obyczajowy 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zagadki losu - program obyczajowy 11:50 Opowieści małżeńskie - Paweł pracuje na budowach. Ma żonę Marzenę która wciąż narzeka, że Paweł za mało zarabia. 12:50 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze - serial obyczajowy 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbow. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol 23:05 Underworld 2: Ewolucja - horror, USA, 2006 01:25 Food Factory 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
	
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Sztoś II - kom., Polska, 2012. 23:15 W nowym zwierciadle: Wakacje - kom., USA, 2015. Rusty Griswold zabiera rodzinę w podróż do parku rozrywkowy „Walley World”. 01:20 Hotel Paradise - reality show 02:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program kryminalny 03:20 Nagi Instykt Przetrawiania: Elita - program 04:20 Druga strona medalu - talk-show	09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Święty na każdy dzień 10:00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu 11:00 Marianie w Kazachstanie 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Droga pięknego życia 12:45 Granica 13:30 Msza święta 14:30 Rodzina Połanieckich 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Generał Fiedorf, „Nil” 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści z Księgi Cnót 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnołęski 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Przygody pana Michała 22:30 Dom Paderewskiego

TVN 7	TV 4
04:50 Szkoła - program obyczajowy 06:45 Szpital - program obycz. 07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:50 Zapisane w gwiazdach - program rozrywk. 11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 12:50 Szpital - Piętnastolatka nie cierpi przyrodniego brata i daje dwulatкови do zjedzenia farbę do włosów. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy 18:55 Ukryta prawda 20:00 Hotel Paradise - reality show	06:00 Strażnik Teksasu - film akcji 08:00 Nasz nowy dom - reality show 09:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 09:50 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:50 Kochane Pieniądze 11:50 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 12:55 Detektywi w Akcji - serial krym. 13:55 STOP Drogówka - serial policyjny 15:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 17:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 18:00 Łowcy skarbow. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:00 Love Island. Wyspa miłości 22:00 Krejzi Patrol - serial kryminalno-obyczajowy 23:05 Czas surferów - kom., sens., Polska, 2005 00:55 Food Factory 01:55 Śmierć na 1000 sposobów 02:25 Disco Polo Life 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
	
21:00 Laski na gigancie - kom., USA, Kan., 2017. Kiedy cztery przyjaciółki jadą do Nowego Orleanu na coroczny Festiwal Essence, ujawnia się ich dzika natura, a przyjaźń rozkłada na nowo. 23:30 Disco polo - kom., Polska, 2015. Chłopaki z prowincji napędzani pasją i marzeniami - zegnają szarą rzeczywistość i ruszają na podbój discopolowych list przebojów. 01:50 Hotel Paradise - reality show 02:50 Nagi Instykt Przetrawiania: Elita - program 03:50 Druga strona medalu - talk-show	09:20 Opowieści z Księgi Cnót 09:45 Święty na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Przygody pana Michała 12:50 Ostatni rzeźbiarz w szkłe 13:15 Słowo życia 13:20 Przegląd Tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 „O. Rafał, kto go nie zna?” 15:00 Za kratą są zielone drzewa 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Regał 17:05 Akademia pro-life 17:15 Prawda a Historia 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Historia 21:00 Apel Jasnołęski 21:20 Inf. dnia



PIĄTKOWY
„DZIENNIK ELBLĄSKI”

ZOSTAŁ TYGODNIKIEM

**MOŻESZ GO KUPIĆ
PRZEZ 7 DNI W TYGODNIU**

OD PIĄTKU DO CZWARTKU!

**DZIENNIK
ELBLĄSKI**

ELBLĄG UCZCI WAŻNĄ ROCZNICĘ

ZBLIŻA SIĘ 81. ROCZNICA POWSTANIA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH. W TYM ROKU PO RAZ ÓSMY UROCZYSTOŚCI ZOSTANĄ ZORGANIZOWANE W ELBLĄGU. WYDARZENIE PRZYGOTOWANE W RAMACH WSPÓŁPRACY ŚRODOWISKA PATRIOTYCZNEGO POLSKI PÓŁNOCNEJ ODBĘDZIE SIĘ W SOBOTĘ 16 WRZEŚNIA. TO NAJWIĘKSZE WYDARZENIE UPAMIĘTNIAJĄCE NSZ W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM.

Narodowe Siły Zbrojne powstały 20.09.1942 roku. Była to polska, konspiracyjna organizacja wojskowa, walcząca z niemieckim i sowieckim okupantem oraz formacjami komunistycznymi. To druga co do wielkości organizacja zbrojna polskiego podziemia niepodległościowego. W programie uroczystości przewidziano liczne atrakcje związane z pogłębieniem wiedzy i upamiętnieniem żołnierzy NSZ. Inauguracja wydarzenia nastąpi już o godzinie 9:00

na boisku Orlik przy ulicy Robotniczej 173, gdzie będzie miał miejsce III Patriotyczny Turniej Piłkarski Pamięci żołnierzy NSZ. Kolejnym niezwykle ważnym punktem uroczystości będzie Msza Święta w intencji żołnierzy NSZ. Rozpocznie się ona o godzinie 13:00 w katedrze św. Mikołaja. O godzinie 14:00 uczestnicy wyruszą spod katedry w Marszu Pamięci Żołnierzy NSZ. Następnie przeniosą się do Ratusza Staromiejskiego, gdzie od godziny 15:00 będzie moż-



na wysłuchać interesujących konferencji. Zaplanowano następujące wystąpienia: Przemysław Bubnowski - „Kulisy powstania NSZ”, Łukasz Suchanowski - „Henryka Roszkowska ps. „Kurczak” - Niezlomna żona Wyklęta”, Grażyna Wosińska - „Elblążanie z NSZ”, wywiad z Andrzejem Stryjewskim, synem sierż. Wiktora Stryjewskiego ps. „Cacko”, dr Tomasz Greniuch - „Zgrupowanie Oddziałów Leśnych NSZ pod dowództwem kpt.

Henryka Flamego „Bartka” - największa struktura wojskowa NSZ po wojnie”, Kordian Kuczma - „Związek Jaszczurczy-Miecz i Plug-NSZ. Żołnierze podziemia narodowego w KL Stutthof”, Edyta Czekalska - „Wspomnienie o gen. J. Podhorskim”.

O godzinie 18:00 rozpoczną się występy muzyczne. Swoją patriotyczny repertuar zaprezentują Sova i Klehu.

Wstęp wolny. Organizatorami wydarzenia są: Stowarzyszenie Elbląscy Patrioty, Okręg Pomorski Związku Żołnierzy NSZ, Młodzież Wszechpolska - Okręg Pomorski, Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej im. ks. Piotra Skargi.

Uroczystość została objęta patronatem honorowym przez wojewodę warmińsko-mazurskiego Artura Chojckiego, wiceministra Aktywów Państwowych Andrzeja Śliwkę oraz IPN Oddział Gdańsk. Dziennik Elbląski jest patronem medialnym tego wydarzenia.

Wydarzenie odbędzie się dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Agencji Rozwoju Przemysłu oraz Fundacji im. Kazimierza Wielkiego.

ZBLIŻA SIĘ 23. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL TAŃCA BALTICCUP

W trzeci październikowy weekend (20-22.10) w Elblągu odbędzie się 23. edycja MFT „BalticCup”. Jest to jedna z najważniejszych imprez tanecznych w Polsce.

Na elbląskim parkiecie zobaczyć będzie można zarówno początkujących tancerzy, jak i zawodników, dla których taniec jest esencją życia. Publiczność będzie mogła podziwiać występy tancerzy w różnych kategoriach wiekowych. Celem imprezy jest popularyzacja tańca towarzyskiego jako formy wychowania, rekreacji oraz rozrywki, przedstawienie szerokiej publiczności walorów artystycznych tańca, wyłonienie najlepszych par w sportowym tańcu towarzyskim, a także integracja dzieci i młodzieży. Program turnieju każdorazowo uświetniają inne ważne imprezy. W tym roku Elbląg będzie organizatorem WDSF Rising Stars World Challenge Cup Standard oraz Mistrzostw Europy w tańcach standardowych u-21. Cały czas trwa promocja biletów (kończy się 2 października) na 23. edycję MFT BalticCup. Bilety w promocyjnej cenie



można kupić online i w kasie Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu. Organizatorami imprezy są: Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu, Polski Związek Sportu Tanecznego i Stowarzyszenie Jantar. 23 edycję Międzynarodowego Festiwalu BalticCup dofinansowano: ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Sportu i Turystyki; współfinansowano ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zrealizowano przy współudziale finansowym Samorządu Miasta Elbląga. Szczegóły 23 edycji MFT BalticCup na stronie festiwalu: <http://www.balticcup.pl>. Więcej informacji pod numerem: 55 611 20 68 lub mailowo pod adresem: marketing@swiatowid.elblag.pl.

PROMOCJA



SZUKASZ
PRACOWNIKA?

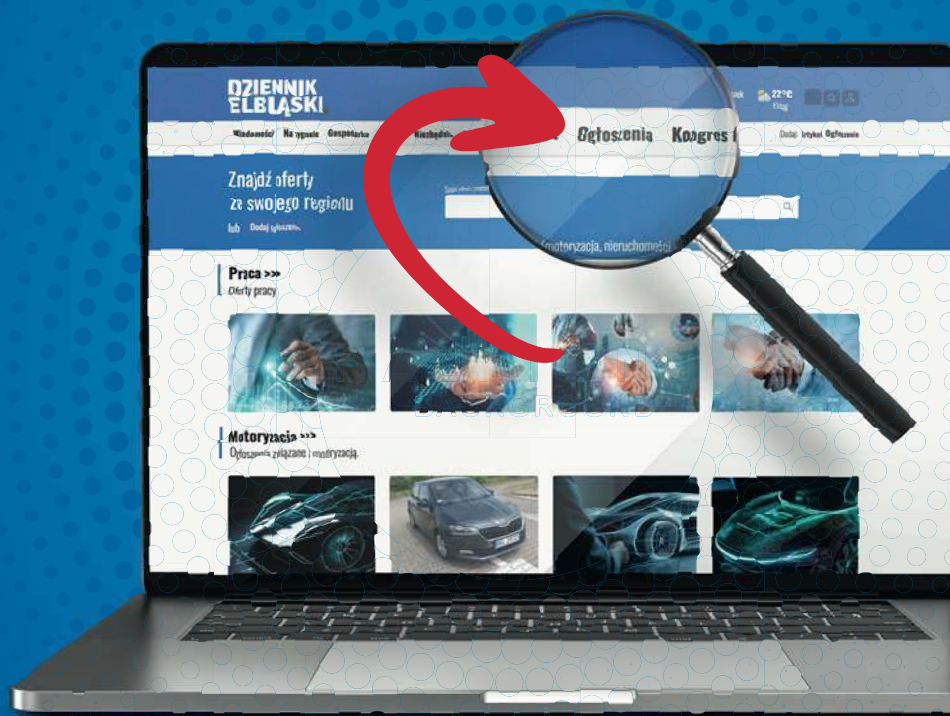


CHCESZ SPRZEDAĆ
MIESZKANIE?



PLANUJESZ ZMENIĆ
SAMOCHÓD?

ZAMIESZCZAJ I PRZEGLĄDAJ OGŁOSZENIA W NAJPOPULARNIEJSZYM SERWISIE NA WARMII I MAZURACH



[DZIENNIKELBLASKI.PL/OGŁOSZENIA](http://dziennikelblaski.pl/ogloszenia)



CO: 35TH ANNIVERSARY TOUR 2023: TRAUMA / MROK
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 15 WRZEŚNIA



2023 to dla nas wyjątkowy rok, gdyż równo 35 lat temu rozpoczęło się to całe szaleństwo, które trwa nieprzerwanie do dziś. Mimo wzlotów i upadków nigdy nie zwątpiliśmy w sens obranej drogi i nadal robimy swoje nie zważając na zmieniające się trendy i modę. Minęło 35 lat i zamierzamy uczcić ten okrągły jubileusz po prostu grając przez cały następny rok koncerty z przekrojowym setem utworów starych i nowych. Anonsujemy kolejne koncerty w ramach „35th Anniversary tour 2023” i zapraszamy Was serdecznie na nasze TRAUMATyczne misteria. Stay Traumatized!

Zapraszamy na koncert Trauma oraz naszych gości z kwidzyńskiego zespołu MROK w Elblągu.

Data: 15.09.2023 (piątek)

Miejsce: Mjazzga, ul. Kowalska 1-2C, Elbląg

Bramka: 19:30

Start: 20.30

TRAUMA

To jedna z najbardziej doświadczonych polskich formacji deathmetalowych. Rozpoczęła swoją działalność w maju 1988 roku jako Thanatos. Z tego okresu pochodzą dwie taśmy demo, dzięki którym ten elbląski zespół zaczął być coraz częściej wymieniany w gronie liderów rodzimej sceny podziemnej. Wiosną 1992 roku zapadła decyzja o zmianie nazwy na Trauma i pod tym szyldem zespół nieprzerwanie funkcjonuje aż do dziś. Na przestrzeni ponad trzech dekad działalności Trauma wydała osiem studyjnych, płyt, jeden album koncertowy, dwa mini albumy, jeden split, oraz płytę o charakterze retrospektywnym, na którym znalazły się dwa wydawnictwa zespołu pochodzące z różnych okresów działalności. Na przestrzeni ponad 30 lat istnienia zespołu, Trauma zagrała mnóstwo koncertów u boku gwiazd metalu z całego świata. Brała udział w prestiżowych trasach koncertowych jak i festiwalach zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Występowała w wielkich halach koncertowych, jak i w małych klubach zbierając całymi latami doświadczenie i obycie scenicznie.

Trauma to grupa pasjonatów oddanych bez reszty muzyce i scenie ekstremalnej, którzy mimo tak wielu lat grania wciąż bawią się tym co robią i widać to bezapelacyjnie na ich koncertach.

MROK

Zespół thrash/deathmetalowy z Kwidzyna. Surowe brzmienie i teksty w języku polskim to cechy charakterystyczne tej grupy. MROK powstał w 2014 roku. Ma na swym koncie wiele zagranicznych koncertów m.in. z Mortis Dei, Trauma, Insidius. W 2021 roku wydał EPkę „Przepowiednia”.

CO: BUDUJEMY KARMNIKI. WARSZTATY DLA DZIECI I RODZICÓW
GDZIE: PARK KRAJOBRAZOWY WYSOCZYNY ELBLĄSKIEJ
KIEDY: 16 WRZEŚNIA, GODZ. 10-13



Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej zaprasza dzieci wraz z opiekunami na warsztaty z budowy karmników. Warsztaty poprzedzi spacer po Parku Kajki oraz prezentacja na temat dokarmiania ptaków. Warsztaty odbędą się w trzech terminach: 9, 16 i 23 września. Obowiązują zapisy a udział jest bezpłatny. Zapraszamy!

Spotkania poprowadzą pracownicy Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, którzy opowiedzą wszystkim chętnym jak mądrze dokarmiać ptaki. Efektem warsztatów będą karmniki, które najmłodszy wykonają samodzielnie i które zabiorą ze sobą (zapewniamy wszystkie materiały). Warsztat będzie doskonałą okazją, żeby spędzić twórczo czas i porozmawiać o przyrodzie. Warsztaty odbędą się w trzech terminach 9, 16 i 23 września 2023 r. (soboty). Szczegółowe informacje uczestnicy otrzymają w wiadomości e-mail potwierdzającej udział.

Ilość miejsc ograniczona, obowiązują zapisy.

Inicjatywa sfinansowana ze środków Funduszu Grantowego

Stowarzyszenia ESWIP w ramach programu EKO-INICJATYWY. KIEDY: 9, 16 i 23 września 2023 r.

ZAPISY: pkwe.wydarzenia@warmia.mazury.pl

CO: ZAWODY NA DESKACH SUP
GDZIE: PRZYSTAŃ GRUPA WODNA ELBLĄG
KIEDY: 16 WRZEŚNIA

Zapraszamy w sobotę, 16 września na II edycję SUP CUP:) To amatorskie zawody, które polegają na przepłynięciu w możliwie najkrótszym czasie rzeki Elbląg od brzegu do brzegu. Udział mogą wziąć osoby, które ukończyły 16. rok życia. Rywalizacja odbędzie się w 3 konkurencjach:

1. Przepłynięcie na desce SUP przy pomocy wiosła.
2. Przepłynięcie na desce SUP bez użycia wiosła.
3. Rywalizacja drużynowa na deskach MEGA SUP minimum 6 osób, max 10.

W piątek, 15 sierpnia, w godzinach 16:00-18:00 zapraszamy na bezpłatny trening na naszej przystani. Będzie można skorzystać z desek, wiosła. Każdy będzie mógł przygotować się do sobotniego startu. Uczestnikom zapewniamy sprzęt i kamizelki asekuracyjne.

Zapisy zawodników: na houseboacie, na przystani w godzinach 9:00 - 9:50.

Udział w zawodach jest bezpłatny.

CO: SPOTKANIE DYSKUSYJNEGO KLUBU MANGI
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIA BULAJ
KIEDY: 16 WRZEŚNIA

16 września (sobota), godz. 12:00, Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj, ul. Zamkowa 1 – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Mangi dla młodzieży i rozmowa o mandze “O psie, który strzegł gwiazd” autorstwa Takashi Murakami

O mandze z opisu wydawcy:

W samochodzie porzuconym na łące policja odnajduje zwłoki mężczyzny oraz psa. Co ciekawe, wyniki sekcji wykazują, że pies umarł znacznie później niż jego właściciel. Jak doszło do tej tragedii? Odpowiedź przyniesie historia ostatnich dni mężczyzny i jego psa, którzy wbrew przeciwnościom losu do samego końca dzielili ze sobą radości i smutki. Komiks zawiera również inne powiązane z głównym wątkiem opowieści ukazujące relacje ludzi i ich najlepszych czworonożnych przyjaciół. A wszystko przedstawione w chwytający za serce sposób, który żadnego czytelnika nie pozostawi obojętnym.

(moderatorka: Żaneta Łyczyszynska; tel. 55 625 60 23)

CO: KULTURALNY KALEJDOSKOP – DZIEŃ OTWARTY W ŚWIATOWIDZIE
KIEDY: 16 WRZEŚNIA

Czy w Światowidzie wykonasz własne naczyne ceramiczne? Czy nauczysz się tańczyć, a może zapiszesz dziecko do sekcji wokalne? Jakie premiery kinowe zobaczysz tej jesieni? Na te i wiele innych pytań odpowiemy podczas Dnia Otwartego w Światowidzie. Pokażemy wam cały wachlarz naszych możliwości! Zapraszamy 16 września na hol główny w godzinach od 15:00 do 19:00.

Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu zaprasza do wspólnej zabawy.

Chcemy, aby jak najwięcej mieszkańców Elbląga, regionu i województwa korzystało z naszych propozycji, a tych mamy przecież bardzo dużo – mówi Antoni Czyżyk, dyrektor Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu. Dlatego bardzo serdecznie zapraszam na nasz dzień otwarty. Mamy nadzieję, że odwiedzający znajdą coś dla siebie w naszym Kulturalnym Kalejdoskopie i będą rozwijać swoje pasje w Światowidzie. Program Kulturalnego Kalejdoskopu, czyli Dnia Otwartego w Światowidzie:

- zabawy z VR i AR
 - animacje dla dzieci i warsztaty artystyczne
 - konkursy z nagrodami
 - balonowe ZOO
 - malowanie twarzy i brokatowe tatuaże
 - pokazy i warsztaty taneczne Centrum Tańca „Promyk”
 - zwiedzanie Kina Światowid
 - warsztaty animacji poklatkowej
 - pokaz filmów zrealizowanych w ramach „Zbuntowanego kina”
- Dzień Otwarty Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu dostarczy odwiedzającym wielu atrakcji i zapewni

miłe spędzenie czasu. Zapraszamy 16 września na hol główny CSE „Światowid” w Elblągu w godz. 15:00-19:00 do zapoznania się z naszą nową, jesienną ofertą.

CO: DISCO DENSY
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 16 WRZEŚNIA

Lato się kończy, temperatura za oknem zapewne będzie spadać ale nie oznacza to, że musimy już szykować zimowe kurtki i płaszcze. A już na pewno nie przydadzą się Wam one w sobotę 16.09.2023.

Disko Densy, w trakcie których odpalimy dla Was najgorętsze taneczne hity, od Boney M, Ace Of Base i Sabriny, przez Gigi D'Agostino, Alice DeeJay czy Basshunter, po Pitbulla, BEP czy Ne-yo sprawią, że temperatura na parkiecie przypomni Wam najgorętsze dni wakacji i najlepsze imprezy taneczne na jakich bywaliście. A jak zrobi się za gorąco, na barze będziecie mogli schłodzić się zimnym piwkiem, drineczkiem lub soczkiem. Do zobaczenia! Za sterami - LUX



CO: BONUSOWA NOC MUZEÓW Z MIKOŁAJEM KOPERNIKIEM
GDZIE: ELBLĄSKIE MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNE
KIEDY: 16 WRZEŚNIA

Elbląskie Muzeum Archeologiczno-Historyczne od lat uczestniczy w Europejskiej Nocy Muzeów, która zwyczajowo odbywa się w maju. Tym razem, wyjątkowo, obchody zostały podzielone na dwa etapy, z których pierwszy miał miejsce cztery miesiące temu, a drugi zaplanowano na sobotę 16 września. Impreza na terenie muzeum rozpocznie się o godzinie 18.00 i potrwa do 23.00. Temat wydarzenia, „Przewrót Kopernikański”, stanowi nawiązanie do tegorocznych obchodów 550-lecia urodzin Mikołaja Kopernika. Wydarzenie jest współfinansowane ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W muzeum na zwiedzających czekać będą liczne atrakcje przybliżające nauki wybitnego uczonego. Na dziedzińcu obejrzymy dawną broń i maszyny oblężnicze, które będą okazją do poznania średniowiecznych strategii obrony i ataku. W ogrodzie zielonym odbywać się będą pokazy zielarskie podkreślające związki Kopernika z królestwem roślin i medycyną. Chata z Truso ugości rodziców z dziećmi, na które czekać będą astronomiczne kolorowanki i czytanki. Zaś w budynku Gimnazjum będzie można wysłuchać niezwykłych historii o pochodku Mikołaja Kopernika oraz obejrzeć replikę modelu planetarium autorstwa Jana Fryderyka Enderscha, które wykorzystywano w Gimnazjum Elbląskim do nauczania astronomii. Tego wieczoru po raz pierwszy zaprezentowana zostanie wystawa czasowa: „Przy stole z Kopernikiem”, zrealizowana we współpracy z Muzeum Okręgowym w Toruniu, której wernisaż rozpocznie się o godz. 18.30. Na zakończenie imprezy odbędzie się pokaz ogniowy grupy „Angels in the fire”.

Wstępem do wydarzenia będzie spacer z przewodnikiem PTTK, który poprowadzi uczestników elbląskimi śladami Kopernika. Początek spaceru o godz. 16.00 przy Bramie Targowej, zakończenie natomiast przewidziano na godz. 18.00 w muzeum. Atrakcją uzupełniającą Nocy Muzeów będzie możliwość wieczornego zwiedzenia tarasu widokowego na wieży katedry św. Mikołaja w Elblągu. To wyjątkowa okazja do obserwacji panoramy miasta po zmroku oraz nocnego nieba nad Elblągiem. Wieża będzie czynna w tym dniu od godz. 18.00 do 23.00, a za bilety normalne i ulgowe trzeba będzie zapłacić odpowiednio 10 i 5 zł. Poznaj szczegółowy program Nocy Muzeów:

Brama Targowa:

16.00 – Elbląskimi śladami Kopernika – spacer z przewodnikiem PTTK (zakończenie spaceru o godz. 18.00 w muzeum)

Katedra św. Mikołaja w Elblągu:

18.00 – 23.00 – Blżej gwiazd – zwiedzanie tarasu widokowego (wstęp: bilet normalny – 10 zł, bilet ulgowy – 5 zł)

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu, chata z Truso: 18.00 – 22.30 – Mapa nieba – warsztaty dla dzieci, astronomiczne czytanki



Rudzki i Jakobe Mansztajn. Publiczność, jak co roku, będzie miała okazję poznać ich historie i zadawać pytania o tworzenie literatury i nie tylko! Za każdym razem to idealna okazja do rozmowy z ulubionymi pisarzami. Dla tych, którzy sami marzą o napisaniu własnej powieści, wiersza czy opowiadania, warsztaty literackie będą idealnym miejscem. Pod kątem interpretacji twórczości poprowadzi je prof. Stanisław Górka. Ci, którzy mają za sobą studia filologiczne w Elblągu lub Gdańsku będą mogli spotkać się z innym mistrzem analizy i interpretacji – prof. Feliksem Tomaszewskim. Rok polskiej noblistki, Wisławy Szymborskiej, zainspirował nas do zorganizowania panelu poświęconego jej twórczości z udziałem Marty Fox i Mirki Szychowiak, a do poprowadzenia rozmowy zaprosiliśmy znaną z internetu, słynną Babę od polskiego. Ci, którzy piszą i nie wstydzą się, by teksty „z

szuflady” ujrzały światło dzienne, będą mogli zmierzyć się z innymi rywalami podczas Turnieju Jednego Wiersza i Slamu poetyckiego, a ostatniego dnia Festiwalu poznamy laureatów Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego. Oczywiście na zwycięzców czekają nagrody! Nasz Festiwal to nie tylko literatura, ale również muzyka. Wieczory będą rozbrzmiewały wspaniałymi dźwiękami, które podkreślą klimat wydarzenia. Wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny! 22 września (piątek) – Pub Sąsiedzi 18.00 – Literackie Integracje Wielorzeczne 19.00 – „Pieśni Miłości i Nienawiści” - piosenki, wiersze i teksty Leonarda Cohena w wykonaniu prof. Stanisława Górki 20.30 – Turniej Jednego Wiersza dla Wszystkich Obecnych

REKLAMA

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY ELBLĄG

o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu obrębu geodezyjnego Gronowo Górne oraz opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 17 pkt 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.)

z a w i a d a m i a m

o podjęciu przez Radę Gminy Elbląg uchwały nr LIII/396/2023 z dnia 30 marca 2023 roku w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu terenu obrębu geodezyjnego Gronowo Górne, obejmującego swoim zakresem obszar oznaczony wg załącznika graficznego nr 1 do uchwały.

Zainteresowani mogą składać wnioski do ww. opracowania w Urzędzie Gminy w Elblągu przy ulicy Browarnej 85. Wnioski mogą być wnoszone w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie BIP Gminy Elbląg, w zakładce Zagospodarowanie przestrzenne, Obwieszczenia, Miejscowe plany/studium,

w terminie 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia.

Wnoszący wniosek podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 1 pkt 11 i pkt 14 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.)

i n f o r m u j e

o przystąpieniu do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w celu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ww. dokumentu planistycznego.

Zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy w Urzędzie Gminy w Elblągu przy ulicy Browarnej 85, pokój nr 35, oraz mogą składać uwagi i wnioski do opracowywanego dokumentu

w terminie 21 dni od dnia ukazania się ogłoszenia.

Uwagi i wnioski zgodnie z art. 40 ww. ustawy mogą być składane w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym. Uwagi i wnioski rozpatrzone zostaną przez Wójta Gminy Elbląg.

Zgodnie z art. 41 w/w ustawy uwagi i wnioski złożone po upływie terminu określonego w ogłoszeniu pozostaną bez rozpatrzenia.

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych) (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 04 maja 2016 r.) informuję, że:

- 1) administratorem danych osobowych dot. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest Gmina Elbląg, ul. Browarna 85, 82-300 Elbląg, reprezentowana przez Wójta Gminy Elbląg;
- 2) kontakt z inspektorem ochrony danych osobowych w Urzędzie Gminy w Elblągu możliwy jest pod numerem telefonu: 55 234 18 84 lub adresem e-mail: sekretariat@gminaelblag.pl;
- 3) dane osobowe przetwarzane będą w celu sporządzenia aktu planistycznego oraz na potrzeby związanego z tym celem postępowania administracyjnego, na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. Dane szczegółowe dot. przetwarzania danych osobowych w związku z realizacją ww. ustawy znajdują się na stronie BIP Urzędu Gminy w Elblągu.

21723see1-a-M

 **NIERUCHOMOŚCI**

sprzedam

WWW.DOMKIHOLENDER-SKIE.EU, 503-103-703

Mieszkanie Olsztyn 279 000 zł, 602-313-371

**APN Sentium**
Opieka z szacunkiem

Wyjeżdź jako opiekunka do Niemiec lub Holandii i zarób nawet do **1900€ netto!**

Zadzwoń!
+48 500 401 901

159023opb1-b-M

 **ROLNICTWO**

zwierzęta hodowlane

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

Sprzedam 37 krów mięsnych LM okolice Giżycka, 508-398-381

inne

JAŁÓWKI wysokocielne, 506-999-493.

DZIENNIK ELBLĄSKI

reklama **055 236-18-02**

21623see1-a-M

komunikat

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY GODKOWO

o podjęciu w gminie Miłakowo uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów ewidencyjnych Pawełki, Polkajny, Warkaty i Warkałki w gminie Miłakowo, na podstawie którego ma być lokalizowana elektrownia wiatrowa

Na podstawie art. 6c ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724 z późn. zm.)

z a w i a d a m i a m

o podjęciu przez Radę Miejską w Miłakowie uchwały nr LIX/375/2023 z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębów ewidencyjnych Pawełki, Polkajny, Warkaty i Warkałki w gminie Miłakowo, na podstawie którego ma być lokalizowana elektrownia wiatrowa.

Z treścią ww. uchwały i ogłoszeniem można zapoznać się na stronie <https://bip.milakowo.eu/>.

W rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 724 z późn. zm.) **gmina Godkowo stanowi gminę pobliską dla planowanej inwestycji.**

Zgodnie z ogłoszeniem Burmistrza Miłakowa z dnia 06.09.2023 r. zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionego projektu planu miejscowego w formie pisemnej na adres: Urząd Miejski w Miłakowie, ul. Olsztyńska 16, 14-310 Miłakowo lub elektronicznej, za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@milakowo.eu w terminie 21 dni od ukazania się przedmiotowego ogłoszenia.

Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Burmistrz Miłakowa poinformował również, że zgodnie z art. 6e ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych dnia 18.09.2023 r. o godzinie 9:00 odbędzie się dyskusja publiczna w Urzędzie Miejskim w Miłakowie, w pokoju nr 2 w formie spotkania bezpośredniego nad możliwymi do ujęcia w tym planie rozwiązaniami.

Ponadto dnia 20.09.2023 r. o godzinie 9:00 odbędzie się dyskusja publiczna prowadzona za pomocą środków porozumiewania się na odległość umożliwiających zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag. Szczegółowe instrukcje i wytyczne dotyczące uczestnictwa w dyskusji publicznej prowadzonej za pomocą środków porozumiewania się na odległość zostaną zamieszczone na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Miłakowie.

Jednocześnie na podstawie art. 39 pkt 1 oraz art. 40 i 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) Burmistrz Miłakowa zawiadomił o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wnioski do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać w formie papierowej na wskazany wyżej adres, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym na wskazany wyżej adres e-mail w terminie 21 dni od dnia zamieszczenia przedmiotowego ogłoszenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Burmistrz Miłakowa.

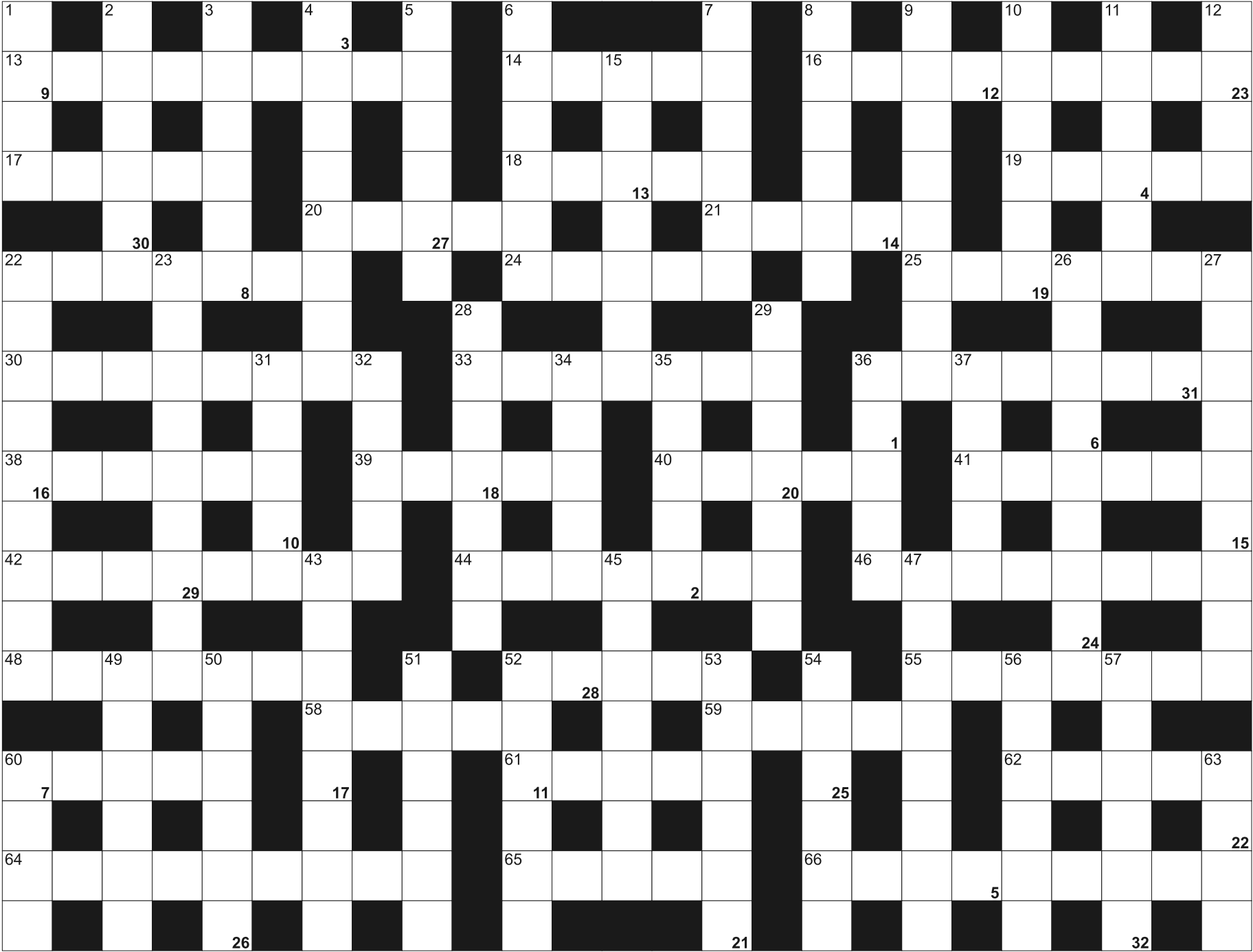
Wójt Gminy Godkowo

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 2016/679, informuję, że:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Gmina Miłakowo, ul. Olsztyńska 16, 14-310 Miłakowo, tel. 89 757 83 00, adres e-mail: sekretariat@milakowo.eu.
2. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z inspektorem ochrony danych osobowych za pośrednictwem poczty elektronicznej: inspektor@cbi24.pl.
4. Pełny zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej www.bip.milakowo.eu, w zakładce „Klauzula informacyjna RODO”, oraz w siedzibie administratora.

21823see1-a-P

Krzyżówka klasyczna z hasłem



Litery z pól ponumerowanych od 1 do 32, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2		3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14		15	16	17		18	19	20	21
22	23		24	25	26		27	28	29	30	31	32												

POZIOMO: 13) przekupny urzędnik; 14) stała opłata pobierana za usługi; 16) rodzaj papierów wartościowych; 17) samochód wyścigowy Kubicy; 18) groźny wirus afrykański; 19) kamienia łupanego lub lodowcowa; 20) węgierskie wino; 21) broń pszczoły; 22) wyborcze na płotach; 24) krzyżują się w mieście; 25) zamiast wanny; 30) zajmuje się wiedzą tajemną; 33) kilkanaście samolotów wojskowych; 36) guziec pustylny; 38) letnie podłoże skoczni narciarskiej; 39) w ołówku; 40) rozpędza chmury; 41) łopata helikoptera; 42) maszyna do osuszania terenu; 44) zatyczka do długopisu; 46) Ibn Sina, lekarz i filozof; 48) Azja z Europą; 52) Czerwone, Martwe i Marmara; 55) popularny

hiszpański odpowiednik leczy i bigosu; 58) rządzona przez biskupa; 59) np. marszałkowska; 60) Wolin lub Bornholm; 61) jedna z klęsk żywiołowych; 62) Dymsha, słynny aktor; 64) Jack Strong; 65) polskie góry; 66) mięso z dzikich zwierząt.
PIONOWO: 1) łodyga kapusty; 2) włoski region z Bari; 3) faza Księżyca; 4) gruczoły przyuszne płazów; 5) wykwinna wędlina; 6) wojownik z baśni "Niekończąca się opowieść"; 7) podziemne lub blaszane; 8) prawna lub lekarska; 9) chorwacki region z Osijekiem; 10) kolczasty krzew owocowy; 11) pomiędzy piętrami; 12) natchnienie, zapał twórczy; 15) prowadzona przez Galla Anonima; 22) na karcie lub w portfelu; 23) region Hiszpanii z

Barceloną; 26) światowa stolica jogi; 27) czarny diament; 28) ... non grata; 29) Herbert von ..., austriacki dyrygent; 31) krasomówca, orator; 32) pokarm dla zwierząt; pasza; 34) owoc dostarczający kopry; 35) Podsiadło, piosenkarz; 36) budowana na zawody; 37) tworzą szkielet; 43) kruche, słonawe ciastka; 45) odbiorca paczki; 47) pomoc materialna; 49) rudzik, ptak wędrowny; 50) plamka lub wypukłość na skórze; 51) kraina z której pochodził Ezop; 52) na nich żagle; 53) właściciel czarodziejskiej lampy; 54) duszpasterz; 56) część spadochronu; 57) samolubstwo, sobkostwo; 60) słoje na przetwory; 63) włoski samochód.

SUDOKU

1			2	4		3		
		9			7			
		5	9	1				
		1				2	6	7
					1		3	
	5	3	6	9			8	4
3	1	6	5		9	4	2	8
5			8		4			3
8	2							9

1202

9	7		2		5			
					3	5		
		5		9		6		
	3			1				
	9		6				8	
	2		3	4			7	1
	4		5	2			1	
			1	8			6	
6					7	8	4	5

1203

4				2	5			
		2						
			8		7	9		2
		8		6				
	4		1	9		5		3
5	3	6			2			1
3			2	8		4		6
	6		7	3	1	2	5	
8	2			5				

1204

POWALCZĄ O DOBRY WYNIK

SUPERLIGA PIŁKAREK RĘCZNYCH W ten weekend rozegrana zostanie druga kolejka spotkań. Start Elbląg mecz z tej kolejki rozegra dopiero 20 września (środa) na wyjeździe z mistrzem Polski Zagłębiem Lubin. Czy elblążankom pójdzie lepiej niż w spotkaniu z KPR Kobierzycę?

W pierwszym spotkaniu o ligowe punkty w nowym sezonie 2023/2024 Start Elbląg przegrał na Dolnym Śląsku z KPR Kobierzycę 27:33. O porażce elblążanek zadecydowała pierwsza część meczu.

KPR Kobierzycę — Start Elbląg 33:27 (19:11)

START: Radojcić, Ciągca — Bancilon 2, Owczarek 2, Wołoszyk 4, Weber 1, Kuźmińska, Głębocka 2, Grabińska, Pahrabicka, Stapurewicz 5, Tarczyluk, Macedo 11, kary: 10 min.

Najwięcej dla KPR:

Wiertelak 10, Drażyk 7, Cygan 5, kary: 10 min

Przed tym spotkaniem trener elblążanek Roman Mont zapowiadał niespodziankę, ale co innego teoria, a co innego w praktyce. Brązowe medalistki ostatnich mistrzostw Polski znów okazały się lepsze i ich zwycięstwo ani przez moment nie było zagrożone. Już początek spotkania pokazał, że z Dolnego Śląska trudno będzie wywieźć punkty drużynie Startu. W 4 min gospodynie wygrywały już 3:0 po golach Marioli Wiertelak (2) oraz Katarzyny Cygan i jak się później okazało, tego prowadzenia nie oddały już do końca pojedynku.

W 7 min miejscowe wygrywały tylko 4:3, a siatkę bramki KPR dziurawiły: Paulina Stapurewicz (2 gole) oraz Vitoria Macedo. Na tym wyniku skończyła się wyrównana gra do przerwy. Przez kolejne minuty aż 7 goli z rzędu zdobył KPR i po kwadransie wygrywał już 11:3, a 5 min później na tablicy wyników pojawił się rezultat 15:6. Defensywa elbląska wyglądała jak „ser szwajcarski”. Zanosilo się na klęskę zespołu gości. Jednak w ostatnich dziesięciu minutach pierwszej odsłony meczu pojedynek się wyrównał. Oba zespoły odpowiadały bramką za bramkę i po 30 min walki KPR wygrywał 19:11.

Początek drugiej połowy nie zmienił sytuacji. W 37 min najlepsza w zespole gospodarzy Mariola Wiertelak zdobyła kolejnego gola i drużyna z Dolnego Śląska wygrywa 22:13.

Start jednak grał ambitnie, próbował odrabiać straty. W 43 mi po golach Macedo (2) i Joanny Wołoszyk było już 16:22, a mogło być jeszcze lepiej, gdyby Macedo wykorzystała karnego.

Na 3 min przed końcem przewaga KPR zmalała do czterech goli (30:26). Końcówka jednak należała do podopiecznych trenera Marcina Palica. Zdobyły trzy gole, straciły jednego i ostatecznie wygrały 33:27.

Victoria Macedo (Start Elbląg) jest na pierwszym miejscu wśród najlepszych snajperów po 1. kolejce



foto: EKS Start Elbląg

CZeka JE TRUDNY MECZ

Piłkarki ręczne Startu Elbląg rozpoczęcia nowego sezonu 2023/2024 nie mogą zaliczyć do udanych. Już na inaugurację rozgrywek podopieczne trenera Romana Monta zanotowały „wpadkę” i przegrały z KPR Kobierzycę. Teraz przed nimi owiele trudniejsze zadanie. Wśród 20 września jego podopieczne zagrają na wyjeździe z aktualnym mistrzem Polski oraz występującym w Lidze Mistrzyń Zagłębiem Lubin.

Podopieczne Bożeny Karhut mają już za sobą pierwszy mecz ligowy, w którym pokonały na wyjeździe Ur-

bis Gniezno 35:16. Drużyna z Dolnego Śląska ma także występ w Lidze Mistrzyń, gdzie przed własną publicznością przegrała z mistrzem Słowenii KARIM Lublana 18:36.

W meczu Zagłębie - Start zdecydowanym faworytem jest drużyna „Miedziowego Zagłębia”, która w minionym sezonie nie przegrała żadnego z 28 spotkań. W zespole tym występuje kilka reprezentantek naszego kraju, a wiodącą prym w tym kolektywie jest 41-lletnia Kinga Grzyb.

— Mimo że grać będziemy na wyjeździe, będziemy chciały się postawić nasze-

mu rywalowi i z trudnego terenu wyjechać z dobrym wynikiem — mówi Paulina Stapurewicz — kapitan elbląskiej drużyny.

— Czy tak też się stanie? Wszystko zależy tylko od nas samych. Nie możemy pójść na wymianę ciosów, ale musimy grać konsekwentnie, przede wszystkim w obronie i skutecznie kończyć atak. Zagramy składem, takim jak w ostatnim pojedynku z KPR — dodaje Paulina Stapurewicz.

W pozostałych meczach 2. kolejki grać będą:

sobota: Galiczanek Lwów — KPR Kobierzycę, Handball JKS Jarosław — Piotrcovia Piotrków Tryb, MKS Urbis Gniezno — Młyny stoistów Koszalin, **niedziela:** Energa Szczepiorn Kalisz — FunFloor Lublin.

Wyniki 1. kolejki spotkań:

Młyny Stoistów Koszalin — Handball JKS Jarosław 17:17 (karne 7:6), Piotrcovia Piotrków Tryb — Energa Szczepiorn Kalisz 36:24 (15:15), Urbis Gniezno — Zagłębie Lubin 16:35 (8:15), FunFloor Lublin — Galiczanek Lwów 37:25 (20:9)

PO 1 KOLEJCE:

1. Zagłębie	3	35:16
2. FunFloor	3	37:25
3. Piotrcovia	3	36:24
4. KPR	3	33:27
5. Koszalin	2	17:17
6. Handball	1	17:17
7. Start	0	27:33
8. Galiczanek	0	25:37
9. Energa	0	24:36
10. Urbis	0	16:35

NAJLEPSZE SNAJPERKI

PO 1. KOLEJCE:

1. Victoria Macedo (Start) — 11 goli
2. Mariola Wiertelak (KPR) — 10
3. Karin Bujnochova (Zagłębie) — 9
4. Justyna Świerczek (Piotrcovia) — 8
5. Wiktoria Kostuch (Handball) — 7

JERZY KUCZYŃSKI

PRZED NAMI OLIMPIJSKI PIKNIK ELBLĄSKICH KLUBÓW SPORTOWYCH

W piątek 15 września w godzinach 16:30-19:30 na boisku przy ul. Moniuszki 29 odbędzie się Olimpijski Piknik Elbląskich Klubów Sportowych. Co znalazło się w programie?

Piknik rozpocznie się o godzinie 16:30 oficjalnym przywitaniem elbląskich klubów i zaproszonych gości, wśród których znaleźli się: Karolina Naja - wielokrotna medalistka olimpijska w kajakarstwie, Przemek Zamojski - najbardziej utytułowany polski koszykarz, Adrian Durma - mistrz Europy w kickboxing,

Przemysław Korsak - mistrz świata w kajakarstwie, Przemek Rojek - ambasador Energa SA.

Wydarzenie będzie miało również wymiar charytatywny, a to za sprawą prowadzonej podczas pikniku zbiórki na rzecz walczącego ze złośliwym nowotworem dwuletniego Miłojaja.

W programie przewidziano mnóstwo atrakcji — zwłaszcza dla najmłodszych. Będzie plac zabaw z podziałem na strefy wiekowe, tor przeszkód, malowanie twarzy, bańki mydlane, wata cukrowa, popcorn i wiele innych ciekawostek.

Piknik swoim patronatem objął Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego. **RED.**

PIKNIK ELBLĄSKICH KLUBÓW SPORTOWYCH

15 WRZEŚNIA 2023, 16:30-19:30
BOISKO PRZY UL. MONIUSZKI 29

CZeka NAS DZIEŃ PEŁEN ATRAKCJI, M. IM.:

- PREZENTACJA ZESPOŁÓW
- SPOTKANIE Z OLIMPIJCZYKAMI ORAZ ZNANYMI

W czasie pikniku będzie można wspomóc chłopca

CZY BĘDĄ POWODY DO RADOŚCI?

3 LIGA PIŁKI NOŻNEJ \\ W sobotę piłkarze Concordii Elbląg czeka piąty wyjazdowy mecz w tym sezonie. Zagrają z liderem tabeli Lechią Tomaszów Maz., która w siedmiu rozegranych dotąd spotkaniach doznała tylko jednej porażki. Czy Concordię stać na niespodziankę?

Concordia Elbląg złapała zadyszkę. W ostatnich trzech meczach doznała samych porażek. Na do-datek straciła dziesięć bramek. Ostatnio przegrała na wyjeździe z Bronią Radom 1:3.

• Broń Radom — Concordia Elbląg 3:1 (0:0)

0:1 — Augusto (52), 1:1 — Buczek (69), 2:1 — Kobiera (83 karny), 3:1 — Kowalski (90+3)

CONCORDIA: Sasiak

— Szpucha, Jakubowski (46 Rękawek), Mroczo, Bukacki, Danowski (81 Drewek), Jońca, Kopka, Szmydt, Augusto (89 Kottlenga), Sionkowski (81 Nowicki).

Elblążanie po ostatnich dwóch porażkach z Legią II W-wa (0:5) oraz Pelikanem Łowicz (1:2) jechali do Radomia przerwać tę złą passę. Do zespołu wrócił Łukasz Kopka, który pauzował za czerwoną kartkę, jaką ujrzał w 1 kolejce spotkań.

Początkowe minuty meczu rozgrywanego przy sztucznym świetle miały wyrównany przebieg, ale w miarę upływu czasu zaczęła się zarysowywać optyczna przewaga elblążan.

W 16 min Concordia powinna otworzyć wynik spotkania. Na strzał z dystansu zdecydował się Kacper Sionkowski, bramkarz miejscowych Jakub Kosiorek odbił piłkę przed

siebie, a przy dobitce Kopki wyszedł obronną ręką. Na bramkę Brobi strzelali także Joao Augusto i Radosław Bukacki, lecz bez efektu i gospodarze zachowywali czyste konto. Radomianie swoją szansę na prowadzenie mieli w 43 min, ale Dorian Buczek z pola bramkowego obył słupek.

Drugą odsłonę meczu to elblążanie rozpoczęli od ataków, które zakończyły się powodzeniem. W 52 min Joao Augusto minął dwóch rywali, uderzył z około 25 metrów i bramkarz Kosiorek musiał wyjmować piłkę z siatki.

Podopieczni trenera Łukasza Nadolnego poszli za ciosem, uzyskali przewagę, dużo strzelali, ale do szczęścia brakowało niewiele. W okresie przewagi przyjezdni stracili dość niespodziewanie gola. Po rzucie wolnym Buczka sprzed pola karnego futbolówka ugrzęzła w siatce.

W 83 min do gospodarzy uśmiechnęło się szczęście. Po dość przypadkowym uderzeniu piłka trafiła w rękę Mateusza Jońcę i mimo protestów piłkarzy Concordii arbiter wskazał na wapno. Pewnym egzekutorem jedenastki okazał się Sebastian Kobiera. Po stracie gola elblążanie ruszyli całym zespołem, by doprowadzić do remisu. W trzeciej minucie doliczonego czasu gry gospodarze



Concordię czeka niełatwe zadanie

Fot. archiwum Ryszard Biel

wyprowadzili kontrę, którą strzałem wykończył Jakub Kowalski i tym samym trzy punkty zostały w Radomiu.

— Z przebiegu gry nie zasłużyliśmy na porażkę. Jest faktem, że niewykorzystane sytuacje się mszczą i tak było w tym meczu — stwierdza Łukasz Nadolny (trener Concordii) i dodaje: — Musimy szybko się przełamać, bo przewaga nad dolną strefą w tabeli bardzo stopniała.

ZMIERZĄ SIĘ Z LIDEREM

W sobotę Concordia zmierzy się z Lechią Tomaszów Maz. Drużyna z województwa łódzkiego jak do tej pory, ku zaskoczeniu wszystkich, poczyniła sobie całkiem dobrze. W siedmiu rozegranych spotkaniach doznała tylko jednej porażki, gdzie przegrała w miniony weekend

na wyjeździe z Wartą Sieradz 1:3. Trzeba też dodać, że gospodarze od 33 min grali w osłabieniu, gdyż czerwony kartonik za faul zobaczył Mateusz Lis.

W minionej kolejce porażkę poniosła też Concordia Elbląg, która uległa na wyjeździe Broni Radom w takim samym stosunku. Elblążanie ten mecz powinni wygrać, ale nie wykorzystali wielu dogodnych sytuacji na zmianę wyniku, gdyż ich skuteczność pozostawiała wiele do życzenia. Teraz podopiecznym trenera Łukasza Nadolnego przyjdzie się zmierzyć z liderem tabeli Lechią Tomaszów Maz i to w dodatku na wyjeździe.

Gospodarze prowadzeni przez trenera Mateusza Milczarkę w trzech rozegranych spotkaniach przed własną publicznością nie

stracili jeszcze punktu. Odnieśli trzy zwycięstwa.

A co słyszać w zespole elbląskim przed tym spotkaniem?

— Jak do tej pory nie mamy powodów do radości — mówi trener Łukasz Nadolny. — By myśleć o dobrym wyniku w Tomaszowie Maz, musimy pokazać charakter i przerwać tę złą passę trzech porażek z rzędu. Musimy zacząć punktować i nabrać przekonania co do własnych umiejętności. Favoritem są gospodarze, ale piłka rządzi się swoimi prawami i niespodziankami. Taką niespodzianką będziemy chcieli zrobić i wyjechać z tego miasta z punktami — dodaje trener Nadolny.

Pozostałe mecze

8. kolejki:

Unia Skierniewice — Olimpia Zambrów, Mławianka Mława

— Broń Radom, Świt Nowy Dwór Maz — Pelikan Łowicz, Piłica Białobrzegi — Legia II Warszawa, Pogoń Grodzisk Maz — GKS Betchatów, ŁKS Łomża — Jagiellonia II Białystok, Victoria Sulejówkę — Legionovia Legionowo. Warta Sieradz — GKS Wiekielec.

Wyniki 7. kolejki spotkań:

Warta Sieradz — Lechia Tomaszów Maz 3:1, GKS Wiekielec — Victoria Sulejówkę 0:2, Legionovia Legionowo — ŁKS Łomża 3:0, GKS Betchatów — Unia Skierniewice 1:1, Olimpia Zambrów — Piłica Białobrzegi 4:0, Pelikan Łowicz — Mławianka 6:0, Jagiellonia II Białystok — Pogoń Grodzisk Maz (20.09), Legia II W-wa — Świt Nowy Dwór Maz (19.09)

PO 7 KOLEJKACH:

1. Lechia	18	16:8
2. GKS B	17	15:7
3. Pogoń •	13	14:4
4. Victoria	13	11:6
5. Świt •	12	12:6
6. Legia •	11	15:7
7. Unia	11	14:12
8. Pelikan	10	11:6
9. Broń	9	8:10
10. Warta	8	9:14
11. Łomża	7	10:13
12. Concordia	7	7:12
13. Jagiellonia •	6	11:10
14. Legionovia	6	8:18
15. Olimpia	5	9:12

16. GKS W.	5	8:12
17. Mławianka	5	8:18
18. Piłica	5	7:16

JERZY KUCZYŃSKI

REZERWY OLIMPII ELBLĄG PO RAZ KOLEJNY POKAZAŁY KLASĘ

FORBET III LIGA PIŁKI NOŻNEJ \\ Piąte zwycięstwo a drugie na wyjeździe w tym sezonie odniosła Olimpia II Elbląg i jest wśród najlepszych trzech drużyn w tabeli.

• Polonia Iłowo — Olimpia II Elbląg 0:7 (0:3)

0:1 — Rosocha (8 samob), 0:2 — Jacenko (10), 0:3 — Wierzba (21), 0:4 — Jacenko (69), 0:5 — Łoś (73), 0:6 — Dziurdzia (83), 0:7 — Wierzba (85)

OLIMPIA II: Łęgowski

— Wierzba, Filipczyk, Kazimierowski (46 Łąpieś), Sznajder (46 Czaplinski), Rudziński, Jóźwicki (75 Stróżewski), Leszczyński (70 Łoś), Bartoś (75 Etmański), Jacenko (75 Dziurdzia), Kardyś (65 Piróg).

Zasileni kilkoma zawodnikami z zespołu II-ligowego piłkarze rezerw Olimpii przystąpili do meczu w Iłowie z myślą, że „idą po swoje”, wygrali dość pewnie, zdobyli siedem goli, deklasując swojego przeciwnika.

Elblążanie już od początku spotkania zdobyli znaczną przewagę, spychając swojego rywala do głębokiej defensywy, a zdobywanie bramek było tylko kwestią czasu.

Już w 8 min wynik spotkania otworzyli gospodarze, kiedy to zawodnik

Polonii Rosocha, pod naporem elblążan, skierował piłkę do własnej bramki. Dwie minuty później było już 2:0 po голу Aleksandra Jacenki. Kilkanaście min później Dawid Wierzba poprawił rezultat na 3:0 i właściwie to było już po meczu.

Ten wynik utrzymywał się do przerwy. Po przerwie, mimo licznych roszad w składzie Olimpii, zmienicy nie chcieli być gorsi i też punktowali gospodarzy. Żółto-Biało-Niebiescy w tej części meczu zdobyli jeszcze cztery gole i wygrali

ostatecznie 7:0. Jest to najwyższa wygrana elblążan w tym sezonie.

Kolejny mecz Olimpia II rozegra u siebie w niedzielę o godz. 15 na stadionie przy ul. Skrzydlatej z Motorem Lubawa.

Pozostałe wyniki

6. kolejki spotkań:

• Motor Lubawa — DKS

Dobre Miasto 1:3 (0:3) Nawrocki (71 karny) — Kasel (6), Żukowski (16), Radzki (19)

• Olimpia Olsztynek — Stomil II Olsztyn 1:0 (0:0) Kimecki (70)

• Granica Kętrzyn — Rominta Gołdap 1:1 (0:0) Zapalowski (49) — Paszkowski (84)

• Mazur EtK — Jeziorak Iława 0:0

• Tęcza Biskupiec — Mamry Giżycko 0:1 (0:1) — Olszewski (45)

• Polonia Lidzbark Warmiński / Mławianka Mławowo 4:1 (2:1) Sobolewski (32), Korbowicz (43,51), Gurov (90) — Kuśnierz (12)

• Constract Lubawa — Znicz Biała Piska 1:2

PO 6 KOLEJKACH:

1. Znicz	16	17:6
2. DKS	16	15:5
3. Olimpia II	15	14:4
4. Granica	12	12:6
5. Rominta	12	11:6
6. Mławianka	10	11:10
7. Mamry	10	14:12
8. Tęcza	10	8:4
9. Polonia LW.	8	12:9
10. Jeziorak	8	10:8
11. Motor	8	9:9
12. Mazur	5	4:6
13. Olimpia O.	3	2:12
14. Polonia Ił	1	5:22
15. Constract	0	6:15
16. Stomil II	0	4:20

JERZY KUCZYŃSKI

NIE GRAŁI, ALE W TABELI AWANSOWALI

2 LIGA PIŁKI NOŻNEJ\\\\ W dniach 8-11 września rozegrana została ósma kolejka spotkań, bez udziału Olimpii Elbląg. Już w ten piątek o godz. 20 podopieczni trenera Przemysława Gomułki zagrają u siebie z czołowym zespołem ligi, Wisłą Puławy.

W minionej kolejce żółto-biało-niebiescy mieli grać u siebie z Pogonią Siedlce, ale spotkanie zostało przełożone na 20 września (środa) z powodu powołania zawodnika Pogoni do młodzieżowej reprezentacji Polski. Z takiego też powodu nie doszedł do skutku mecz Zagłębie II Lubin — Kotwica Kołobrzeg.

ZMIANA NA POZYCJI LIDERA

Teraz na wszystkich zgóry i to niespodziewanie patrzy Radunia Stężyca, która za sprawą lepszego bilansu bramkowego wyprzedza KKS Kalisz oraz ŁKS II Łódź. Drużyna z Wielkopolski przerwała niezłą passę Stomilu Olsztyn, który wcześniej wygrał dwa spotkania z rzędu ze Stalą Stalowa Wola 1:0 i Chojniczanką Chojnice 2:1. W poniedziałkowym pojedynku KKS pokonał Stomil 3:0, co można uznać za sporą niespodziankę.

Na tak wysokiej porażce skorzystała Olimpia Elbląg, która choć nie grała, wyprzedziła w tabeli Stomil lepszą różnicą bramek.

W tym samym dniu odbyło się też spotkanie Wisła Puławy — Polonia Bytom

zakończone bezbramkowym rezultatem 0:0. Gospodarzom nie udało się zdobyć kompletu punktów, pomimo że od 36 min grali z przewagą jednego zawodnika. Czerwony kartonik za faul zobaczył Dawid Wolny.

Dodać też trzeba, że goście byli blisko szczęścia, bowiem w 67 min piłka po strzale Dawida Sasiuka trafiła w słupek.

— Jesteśmy rozczarowani, bo to drugi mecz w tym sezonie, kiedy gramy z przewagą jednego zawodnika. Graliśmy nerwowo i nieskutecznie. Musimy uszanować tylko i wyłącznie ten jeden punkt — mówił po meczu Michał Piroso (trener Wisły).

WISŁA TO NAJBLIŻSZY RYWAŁ OLIMPII

To obecnie piąty zespół ligi, który w ośmiu meczach zgromadził 14 punktów. Drużyna z województwa lubelskiego prowadzona od nowego sezonu przez trenera Michała Piroso odniosła cztery zwycięstwa, dwa mecze zremisowała i tyleż poniosła porażek. Na wyjazdach spisuje się znacznie gorzej, gdyż na boiskach rywali w dwóch spotkaniach wywalczyła tylko trzy punkty,



Fot. Ryszard Biel

pokonując Sandecję Nowy Sącz 2:1.

Puławianie to już znana drużyna na boiskach II-ligowych, która w ubiegłym sezonie przegrała półfinałowy mecz w barażach o I ligę ze Stomilem Olsztyn. W tym sezonie również zgłasza aspiracje na awans do I ligi.

OLIMPIA CHCE ZATRZYMAĆ WISŁĘ

Trwa duży ścisk tak na górze jak i na dole tabeli. Każda kolejka przynosi spore niespodzianki. Olimpia z dorobkiem dziesięciu

punktów jest na jedenaście miejscu w tabeli i do strefy barażowej traci zaledwie dwa punkty. Przed zespołem elbląskim nadarza się sytuacja, by ten dorobek punktowy powiększyć. Wisła jest dla Olimpii przeciwnikiem niewygodnym, ale jak widać po meczu z Polonią, nie zachwyciła i jest do ogrania.

W taki scenariusz wierzą nie tylko fani, zespołu gospodarzy, ale także sami zawodnicy. Faworytem są elblążanie, za którymi przemawia własne boisko i doping publiczności.

Z powodu nadmiaru kartek zabraknie w zespole Macieja Spychały. Nadal kontuzje leczą: Danilezyk, Gabrych, Mruk. W minionym sezonie oba te zespoły grały z sobą na remis. W Puławach Wisła wygrała 1:0, a w Elblągu Olimpia 2:1.

W pozostałych meczach 9. kolejki grać będą, piątek: Skra Częstochowa — Radunia Stężyca (godz. 19), **sobota:** Olimpia Grudziądz — Zagłębie II Lubin (14.50), Sandecja Nowy Sącz — Stal Stalowa Wola (15), Kotwica Kołobrzeg — GKS Jastrzębie (17.30),

niedziela: Lech II Poznań — Pogoń Siedlce (12), KKS Kalisz — Chojniczanka Chojnice (12), Hutnik Kraków — Stomil Olsztyn (13), Polonia Bytom — ŁKS II Łódź (15)

*** Wyniki 8. kolejki spotkań:**
GKS Jastrzębie — Lech II Poznań 0:2, Chojniczanka Chojnice — Skra Częstochowa 0:0, Radunia Stężyca — Olimpia Grudziądz 5:1, ŁKS II Łódź — Sandecja Nowy Sącz 1:0, Stal Stalowa Wola — Hutnik Kraków 1:2, Stomil Olsztyn — KKS Kalisz 0:3, Wisła Puławy — Polonia Bytom 0:0

PO 8 KOLEJKACH:

1. Radunia	16	12:5
2. KKS	16	10:5
3. ŁKS II	16	14:10
4. Zagłębie II •	14	11:6
5. Wisła	14	9:6
6. Hutnik	12	12:7
7. Skra	12	5:6
8. Lech II	11	10:12
9. Olimpia G.	11	9:11
10. Pogoń •	10	8:5
11. Olimpia •	10	8:9
12. Stomil	10	7:10
13. Kotwica •	8	10:7
14. Stal	8	8:11
GKS	8	8:11
16. Chojnice	6	8:13
17. Polonia	6	5:11
18. Sandecja	2	4:14

JERZY KUCZYŃSKI

W PUCHAROWYCH DERBACH LEPSZA OD CONCORDII OKAZAŁA SIĘ OLIMPIA

PIŁKA NOŻNA\\\\ W zaległym II drugiej rundy Wojewódzkiego Pucharu Polski, w derbach Elbląga, IV-ligowa Olimpia uległa grającej w III lidze Concordii, która awansowała do 1/8 WPP.

• **Olimpia II Elbląg**
— **Concordia Elbląg 0:1 (0:0)**

OLIMPIA II: Łęgowski — Piróg (62 Kryński), Sznajder (51 Tutaj), Kazimierowski, Etmański (78 Chojński), Czapliński (62 Dettlaff), Leszczyński, Łapieś (46 Rychter), Stróżewski, Ruciński, Dziurdzia (71 Łoś)

CONCORDIA: Manikowski — Drewek (62 Jakubowski), Spucha, Bukacki, Augusto (83 Daniecki), Kopka, Mroczo, Nowicki (62 Kottlenga), Sionkowski (62 Bartosiński), Jońca (83 Pytlewski), Kaczorowski (46 Maćkowski)

Broniąca tytułu WPP Concordia wygrała z rezerwami Olimpii, skromnie, bo zaledwie 1:0, choć z przebiegu gry powinna wygrać zdecydowanie wyżej. Wśród trzecioligowców zabrakło: Rękawka, Szmydta, Danowskiego. Natomiast zadebiutował bramkarz Manikowski (Podbeskidzie Bielsko-Biała) oraz Doniecki (SMS Łódź). Z kolei w składzie Olimpii wystąpiła sama młodzież, zasilona bramkarzem Łęgowskim, który występuje w II lidze.

Spotkanie zaczęło się od ataków gospodarzy,



Fot. Ryszard Biel

którzy na początku pojedynku mogli wyjść na prowadzenie, ale bardzo dobre sytuacje zmarnowali Czapliński i Sznajder. Po kwadransie inicjatywę przejęła Concordia i to ona prowadziła grę.

W 30 min powinna utworzyć wynik spotkania, po tym jak po dośrodkowaniu Kopki piłkę ręką w polu karnym odbił Etmański, a „jedenastki” nie wykorzystał Augusto, posyłając futbolówkę ponad

metr nad bramką. Ten sam zawodnik 2 min później po indywidualnej akcji trafił w poprzeczkę.

Jeszcze przed przerwą trzecioligowcy mieli dogodną sytuację do zmiany wyniku, ale Sionkowski przegrał pojedynek sam na sam z Łęgowskim.

Po przerwie nadal atakowała drużyna z ul. Krakusa. W końcu, w 51 min, Kopka uderzył z 15 metrów i zasłoniętemu Łęgowskiemu nie pozostało nic innego, jak wyjąć piłkę z siatki. Po tej bramce Concordia kontrolowała wydarzenia na boisku i miała jeszcze szansę na podwyższenie wyniku.

Po strzałach Sionkowskiego, Bukackiego, Kottlengi Olimpię od wyższej porażki uratował Łęgowski.

Żółto-Biało-Niebiescy do końca prowadzili otwartą grę, walczyli bardzo dzielnie i ambitnie, ale ich akcje zazwyczaj kończyły się na dobrze grającej defensywie podopiecznych trenera Łukasza Nadolnego.

Zwycięzca tego spotkania awansował do 1/8 WPP.

W drugim zaległym spotkaniu Sokół Ostróda przegrał z GKS Wiekielec 1:3.

JERZY KUCZYŃSKI

Więcej zdjęć na www.dziennikelblaski.pl



WTOREK 19 września 2023 r.

CZĘŚĆ OFICJALNA

- ◆ Powitanie gości Konferencji przez gospodarzy i partnerów strategicznych
- ◆ Wręczenie statuetek MARKI WARMII I MAZUR
- ◆ Wręczenie statuetek WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ
- ◆ Wręczenie statuetki CZŁOWIEK ROKU 2023 „Dziennika Elbląskiego”
- ◆ Wystąpienie Gościa Specjalnego

BEZPIECZEŃSTWO

- ◆ PROBLEMATYKA BEZPIECZEŃSTWA

PRZEDSIĘBIORCY

- ◆ 5 lat PSI – inwestycje zaczynają się tutaj

ENERGETYKA

- ◆ BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE KRAJU

GOSPODARKA

- ◆ PORTY ZALEWU WIŚLANEGO – PERSPEKTYWY ROZWOJU

ŚRODA 20 września 2023 r.

SAMORZĄDY

- ◆ Instrumenty wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorców

GOSPODARKA

- ◆ Koncepcje, strategie i projekty szansą na rozwój gospodarczy regionu

GOSPODARKA I ADMINISTRACJA

- ◆ Rozwój gospodarczy regionu elbląskiego

PANELE DYSKUSYJNE, PRELEKCJE, DEBATY

**ZAPRASZAMY WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW
ELBLĄGA I OKOLIC DO UCZESTNICTWA!**

WSTĘP WOLNY!!!

Pytania prosimy kierować pod nr tel. **604 408 305**
bądź na adres e-mail: **e.kowalska@dziennikelblaski.pl**

NASZ DOM

Wygrani konkursu na najpiękniejszy ogród działkowy!

I Miejsce



Patrycja Bartkowska

Wszystkim zwycięzcom
serdecznie gratulujemy i życzymy
dalszych sukcesów!

II Miejsce



Krzysztof Rybak

III Miejsce



Piotr Domozych

Po więcej informacji
na temat konkursu
zapraszamy na naszego
facebooka



facebook.com/CastoramaOlsztyn

HIKORA,
ESTANA
CZY SHERMAN
— CZYLI
JAKI DĄB
DO NASZEJ
KUCHNI

czytaj na str. 2-3

PARTNER WYDANIA

castorama

Olsztyn, ul. W. Pstrowskiego 16

Olsztyn, ul. W. Pstrowskiego 16

castorama

**MIESZKANIE
ZA DODATKOWE
PIENIĄDZE DO
EMERYTURY**

STR. 4

HIKORA, ESTANA CZY SHERMAN — CZYLI JAKI DĄB DO NASZEJ KUCHNI

KTO CHCE ŁADNIE I ZE SMAKIEM URZĄDZIĆ KUCHNIĘ, KTÓRA DŁUGO BĘDZIE ZACHWYCAŁA URODĄ — TEN POWINIEN POSTAWIĆ NA DĄB. A DĘBOWY DEKOR, NICZYM WZORNICZY KAMELEON, ZMIENIA SVOJE KREACJE I ZASKAKUJE CIEKAWYMI DEZENIAMI, KTÓRE GWARANTUJĄ ARANŻACYJNY SUKCES.



Wytworny, ale przytulny dąb Sherman

Dąb Sherman jest zachwycający i wysmakowany. To propozycja dla miłośników bardziej klasycznych wzorów, chociaż i ten dekor wprowadza zupełnie nowy wygląd dębowej powierzchni. Jeszcze się nie opatrzył, co jest dużym atutem dla poszukujących nowych pomysłów wzorniczych. Wraz ze stylistyczną świeżością wnosi jednak ponadczasowe piękno, które jest uniwersalne i nie przemienie wraz z sezonowymi trendami. Jest przytulny i wytworny zarazem. Taka właśnie będzie

kuchnia, którą ozdobimy tym efektownym dekiem o słonecznej, ciepłej barwie. Indywidualny styl pomogą wykreować ciekawe połączenia, które wydobędą piękno rysunku. Elegancka szarość, wyrazista czerń, szlachetne dekory marmuru i blask złota to wymarzona oprawa dla tego niezwykle dekoracyjnego dębu.

Wyrazisty i bardzo dekoracyjny dąb Estana

Też pewnie słyszeliście, że dekory drewna tworzą neutralną kanwę aranżacyjną dla bardziej wyrazistych kolorów. Z pewnością

cią nie dotyczy to dębu Estana. Jego intensywny wzór wysuwa się na pierwszy plan i od razu wpada w oko. Trudno pozostać obojętnym wobec jego czekoladowej tonacji i bogatej struktury - z wyraźnie zaznaczonym, pionowym rysunkiem o ciemnobrązowej barwie. Jest bardziej fantazyjny niż jego naturalny pierwowzór i wyjątkowo dekoracyjny.

Dekory drewna o ciemnych wybarwieniach pasują do eleganckich, stylowych aranżacji, kiedy chcemy podkreślić luksusowy charakter zabudowy meblowej. Dąb Estana

REKLAMA

Zamieszkać w kameralnej, spokojnej okolicy!

**Uroczę osiedle domów jednorodzinnych
na wsi pod Olsztynem!**



- Jeśli chcesz mieszkać **blisko natury**
- Jeśli chcesz mieć szybki **dojazd do Olsztyna**
- Jeśli Twoja rodzina szuka **wygodnego miejsca do życia**

...ta oferta jest dla Ciebie!

Zadzwoń do dewelopera po więcej informacji

tel. 601 650 981

Za co lubimy dąb? Za ponadczasowy urok, klasyczne piękno i duże walory estetyczne, dzięki którym efektownie dekoruje przestrzeń naszych kuchni.

— Popularność dębu w urządzaniu kuchni nie maleje. Dekory są coraz piękniejsze i ciekawsze, a bogactwo odcieni i rysunku sprawia, że odnajdują się w różnych konwencjach stylistycznych - mówi Sylwia Kowalska-Mikutel, projektantka Spółki Meblowej KAM. — Nowe interpretacje rysunku dębu odchodzą od wzorów rustykalnych w kierunku bardziej nowoczesnych, wysmakowanych i eleganckich.

Dąb, podobnie jak inne gatunki drewna, kojarzy się ze spokojem i wprowadza do wnętrza naturalny klimat. Niech nas nie zmyli jednak jego tra-

dycyjny rodowód. Różnorodna gama dekorów, inspirowanych pięknym i wyrazistym rysunkiem usłojenia tego szlachetnego gatunku, zaskakuje nowymi, atrakcyjnymi wzorniczo kreacjami. Nawiązują do różnych estetyk i łatwo je dopasować do odmiennych stylów architektury. Interpretacje wzornicze dębu łączą ponadczasową jakość, ciepło i przytulność z nowymi wartościami, które wprowadzają do wnętrza. Poznaj trzy ciekawe dekory dębu, które wpisują się w najnowsze trendy i fantastycznie ozdabiają meble kuchenne.

Naturalny i spokojny dąb Hikora

Jeżeli zamysłem architektonicznym jest nowoczesna, ale przytulna i spokojna kuchnia, dąb Hikora będzie pasował idealnie. Dekor trafi w gu-

sta zwolenników jasnych, naturalnych wnętrz spod znaku skandynawskiego minimalizmu i nowoczesnej klasyki. Jego stonowana kolorystyka łączy modną prostotę z elegancją, a zbalansowany, regularny rysunek nadaje zabudowie meblowej uniwersalnego i ponadczasowego stylu.

Chociaż meble w dekorach dębu są piękne same w sobie, a rysunek drewna fantastycznie prezentuje się jako główny wzór we wnętrzu, warto dodać mu trochę kontrastu, aby uniknąć wrażenia zbyt jednolitej przestrzeni. Nastrój kuchni pomoże zbudować dodatek przełamującego koloru. W zależności od wybranego jednobarwnego dekoru, zabudowa meblowa może być minimalistycznie stonowana, klasycznie elegancka lub interesująco wyrazista.



Fot. KAM

pięknie zaprezentują się również we wnętrzach nowoczesnych, gdzie możemy go połączyć z odświeżającymi kolorami, jak zaskakująca lodowa szarość. To bardzo ciekawe zestawienie z dwóch różnych gam kolorystycznych, które wprowadzi

stylistyczną świeżość do przestrzeni kuchni.

Duet, który nieustannie zachwyca

Dekory inspirowane pięknem dębu wciąż zaskakują interesującymi deseniami w nowoczes-

nych stylizacjach, a ich naturalny urok doskonale komponuje się z bielą. Ten urzekający duet podbił serca zarówno miłośników oszczędnego minimalizmu, jak i finezyjnej klasyki.

To wyjątkowo dobrana i urokliwa para, która niezmiennie zachwyca w ku-

chennych aranżacjach. Biel porządkuje i rozświetla wnętrze, dąb z kolei wnosi do niego wrażenie naturalnego ciepła i przytulności. Biel nadaje bryle mebli wizualnej lekkości, dąb — elegancji i prestiżu. Efektem połączenia tych odmiennych w swojej estetyce, ale harmonijnie współgrających ze sobą dekorów, są atrakcyjne zabudowy meblowe o ponadczasowym charakterze, które oprą się upływowi czasu i zmieniającym się trendów, zachowując stylistyczną świeżość.

Oprac. mmb

PORADA

Czyszczenie zlewu

— Zlewozmywak jest najczęściej używanym urządzeniem z wyposażenia naszej kuchni. Tak jak każde inne — wymaga czyszczenia a czasami również konserwacji — mówi Andrzej Tomasiak z olsztyńskiego studia mebli kuchennych. — Najłatwiejsze w utrzymaniu czystości wydają się zlewy stalowe. Jeżeli dodatkowo mają one strukturę lnu — nie musimy martwić się o ryski i zadrapania — nie będą widoczne. Do czyszczenia zalecam jednak używać miękkich gąbek lub szmatek a nie druczanych. Oczywiście możemy stosować detergenty i odkamieniacze. Najlepiej woda z detergentem w proporcji 1:1.

Większej uwagi i staranności wymagają zlewozmywaki granitowe — kamienne. Do ich czyszczenia zaleca się specjalne pasty i oczywiście miękką szmatkę. Na rynku dostępne są tzw. „magiczne gąbki” — one również idealnie nadają się do czyszczenia zlewów kolorowych. Wiodący producent w swojej ofercie ma zlewozmywaki Tectonite. Do ich czyszczenia najlepsze są środki czyszczące w płynie, np. płyn do mycia naczyń. — Z kolei zlewy ceramiczne „nie przyjmują” brudu — mówi Andrzej Tomasiak. — W razie jakichś zacieków możemy usunąć je ciepłą wodą lub przemyć detergentem do zmywania.

Pamiętajmy jednak, by do czyszczenia zlewów nie używać ostrych, druczanych gąbek. A dla zachowania ładnego wyglądu przez wiele lat najważniejsza jest regularność czyszczenia.

— Nasza stała klientka poleca kamienne zlewy po wyczyszczeniu co jakiś czas przesmarować oliwą. Będzie wyglądał jak nowy! — radzi Andrzej Tomasiak.



Fot. KAM

REKLAMA



Olsztyn
ul. Pstrowskiego 33
kom. 695 771 749

Studio Patronackie



www.atomkuchnie.pl

ZREALIZUJEMY KUCHNIĘ TWOICH MARZEŃ



5 lat darmowej
gwarancji na AGD*



131230tr-a-M

MIESZKANIE ZA DODATKOWE PIENIĄDZE DO EMERYTURY

HIPOTEKA ODWRÓCONA W POLSCE ZYSKUJE NA POPULARNOŚCI. Z DANYCH ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORSTW FINANSOWYCH WYNIKA, ŻE FUNDUSZE HIPOTECZNE ZRZESZONE W TEJ ORGANIZACJI WYPŁAĆ IŁY SENIOROM BLISKO 30 MLN ZŁ.[1] HIPOTEKA ODWRÓCONA TO ROZWIĄZANIE DLA SENIORÓW POWYŻEJ 60. ROKU ŻYCIA, KTÓRZY MAJĄ NA WŁASNOŚĆ NIERUCHOMOŚĆ: MIESZKANIE LUB DOM. DLACZEGO WIELU EMERYTÓW MYLI POJĘCIA „HIPOTEKA ODWRÓCONA”, „RENTA DOŻYWOTNIA” ORAZ „ODWRÓCONY KREDYT HIPOTECZNY”? ILE PIENIĘDZY MOŻE DOSTAĆ SENIOR?

Z raportu ZPF wynika, że najwięcej umów renty dożywotniej podpisują emeryci z województwa mazowieckiego. Drugim w kolejności jest województwo pomorskie, a trzecim województwo śląskie. Uśredniony wiek seniora, który zdecydował się na rentę dożywotnią to 76,5 lat choć eksperci podkreślają, że zgłaszają się coraz młodsi seniorzy, czasem nawet w wieku 55+.

Czy hipoteka odwrócona i renta dożywotnia to jedno i to samo?

Hipoteka odwrócona występuje w różnych modelach, a za granicą – gdzie rozwiązanie to funkcjonuje od ponad 50 lat – każdy model jest dopasowany do innych potrzeb seniorów. W Polsce mówimy najczęściej o dwóch opcjach: hipotece odwróconej w modelu sprzedażowym (nazywanej również rentą dożywotnią) oraz hipotece odwróconej w modelu kredytowym (nazywanej odwróconym kredytem hipotecznym). Pierwsze rozwiązanie znajduje się w ofercie funduszy hipotecznych. Drugie rozwiązanie mogłoby być oferowane przez banki, ale dotychczas żaden polski bank nie zdecydował się, by wprowadzić go na rynek. Jaka jest różnica? Renta dożywotnia jest wypłacana – jak sama nazwa wskazuje – dożywotnio, czyli do śmierci emeryta. Odwrócony kredyt hipoteczny jest natomiast wypłacany na określony czas. To może być 10, 15, 20 lat. Tyle, ile podczas podpisywania umowy, wybierze senior szacując swoje potrzeby.

Mieszkanie czy dom?

Panuje przekonanie, że renta dożywotnia jest skierowana głównie do



Foto: Fabio - stock.adobe

właścicieli mieszkań, ale to nieprawda. Każdy senior, który posiada na własność nieruchomość (także dom) może podpisać umowę renty dożywotniej. W zamian za prawo własności do nieruchomości otrzymuje dożywotnie świadczenia pieniężne wypłacane co miesiąc, ale może dostać też dużą kwotę na start np. 20 tys. zł, 60 tys. zł, a nawet 100 tys. zł. To dobre rozwiązanie dla emerytów, którzy chcą skorzystać z pieniędzy od razu, pomóc dzieciom, wnukom, kupić samochód albo spłacić zadłużenie.

Ile można dostać?

Z danych ZPF wynika, że średnie świadczenia pieniężne z tytułu renty dożywotniej to około 1000 zł miesięcznie. Wysokość renty dożywotniej zależy od wielu czynników, m.in. wieku, płci seniora oraz wartości nieruchomości, którą posiada. Zdarza się, że comiesięczne świadczenia to nawet kilka tysięcy złotych. Fundusze hipoteczne płacą za seniorów czynsz (bo to fundusz staje się właścicielem mieszkania, a senior mieszka w nim do śmierci w ramach służebności osobistej mieszkania), opłaty związane z ubezpieczeniem czy remontami. Renta doży-

wotnia jest waloryzowana o wskaźnik inflacji. Od niedawna emeryci mogą, przy podpisaniu umowy, ubiegać się też o wysoką wypłatę w wysokości kilkudziesięciu, czy nawet kilkuset tysięcy złotych na start.

Podstawa prawna

Umowa oparta jest o przepisy Kodeksu Cywilnego dotyczące umowy renty lub umowy o dożywocie. Powinna ona zawierać zapisy o dożywotnim prawie do pozostania w domu lub mieszkaniu oraz gwarancji otrzymywania comiesięcznego świadczenia aż do momentu śmierci.

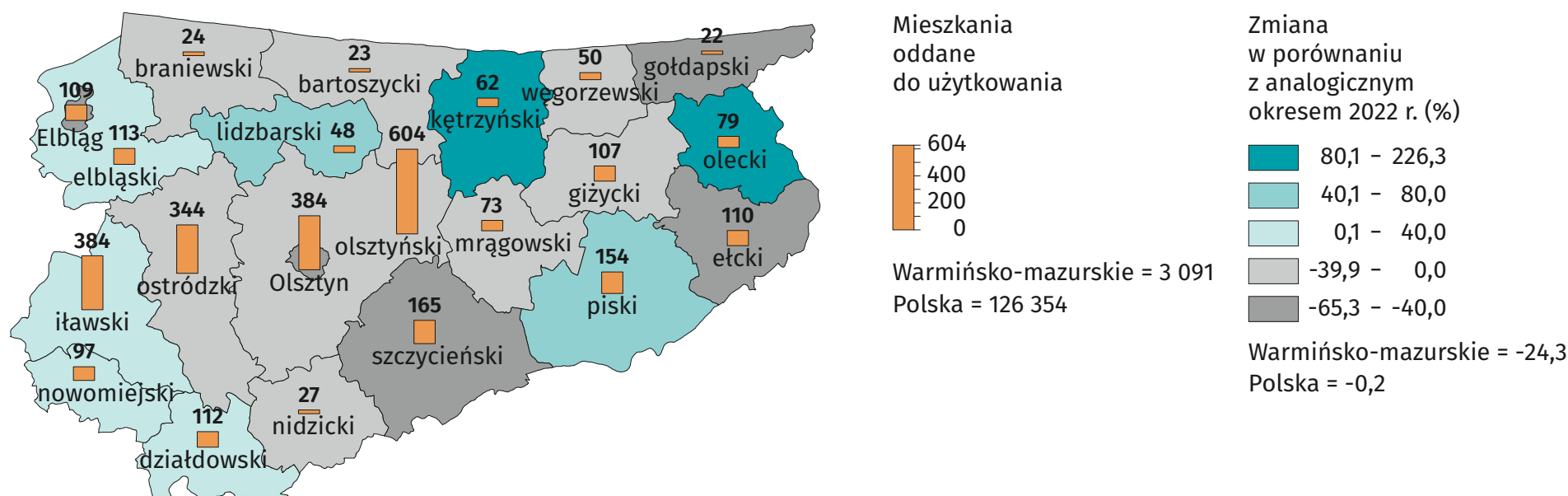
Po notarialnym podpisaniu dokumentu własność nieruchomości przechodzi na instytucję, jednak nie zmienia to faktu, że pełne prawo do dysponowania nieruchomością, fundusz otrzymuje dopiero po śmierci beneficjenta. Renta dożywotnia gwarantuje seniorowi dożywotnie korzystanie z lokalu. Dodatkowo, po podpisaniu umowy fundusz ubezpiecza nieruchomość, opłaca podatek od nieruchomości, czy opłatę za wieczyste użytkowanie gruntu. Senior, jeśli ma taką potrzebę, może wynająć nieruchomość lokatorom i dzięki temu dodatkowo dorabiać do emerytury. W tej sytuacji umowa najmu

podpisywana jest między trzema stronami: senior-em, lokatorem i funduszem hipotecznym.

– Pamiętajmy, że z renty dożywotniej może skorzystać każdy senior. Fundusz hipoteczny nie bada ani stanu zdrowia ani jego zdolności kredytowej. Z perspektywy zadłużonych emerytów, którzy nie posiadają płynności finansowej, sytuację tę można porównać do sprzedania mieszkania z możliwością jego dalszego użytkowania – podsumowuje Robert Majkowski, prezes Funduszu Hipotecznego DOM.

biznes.newseria.pl

Mieszkania oddane do użytkowania w województwie warmińsko-mazurskim w okresie styczeń–lipiec 2023 r.

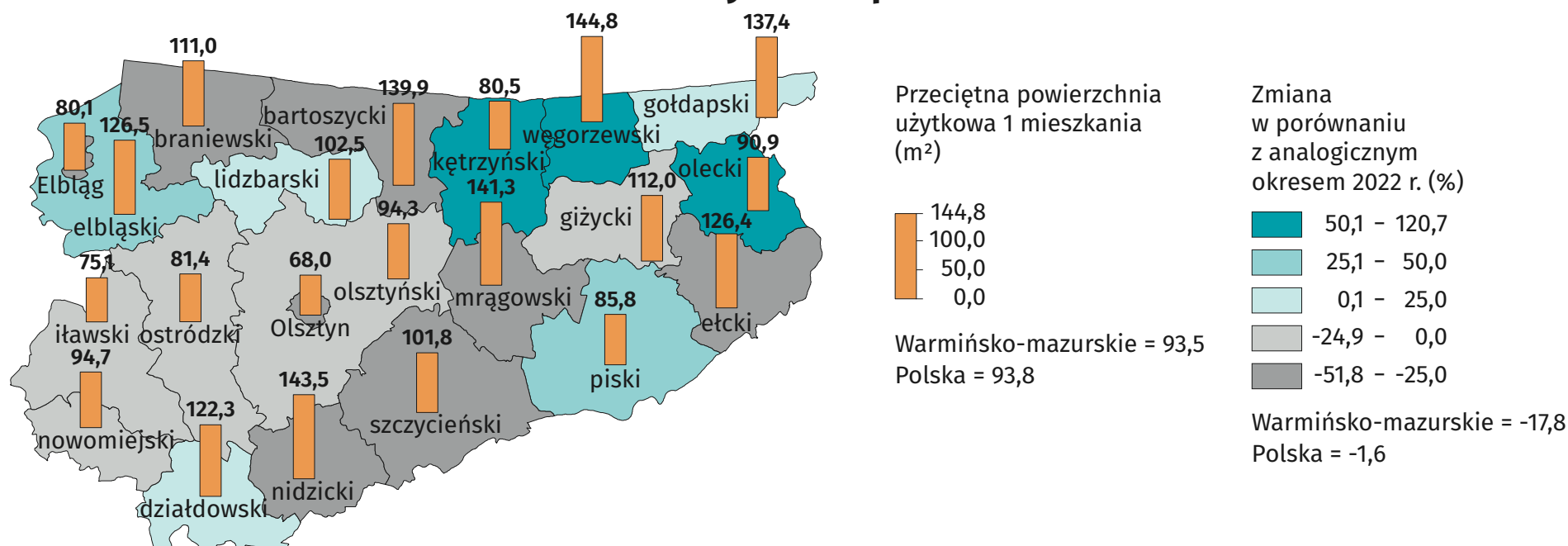


W okresie styczeń–lipiec 2023 r. w województwie oddano do użytkowania 3 091 mieszkań, tj. o 990 (o 24,3%) mniej niż w takim samym okresie poprzedniego roku.

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w powiecie olsztyńskim, iławskim i Olsztynie. Najmniej mieszkań oddano w powiecie gołdapskim, bartoszyckim i braniewskim.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–lipiec 2023 r.



W okresie styczeń–lipiec 2023 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 93,5 m² i była o 7,3 m² większa niż w takim samym okresie poprzedniego roku. Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie węgorzewskim. Najmniejsze mieszkania wybudowano w Olsztynie i powiecie iławskim.

Ogólna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania była o 17,8% mniejsza niż w takim samym okresie poprzedniego roku.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

**UWAGA!!! BUDYNEK NR 4
JUŻ W SPRZEDAŻY!**

Olsztyn, ul. Poprzeczna

cena od **6300** zł/m²

**KUP MIESZKANIE
Z WIDOKIEM
NA OLSZTYN**



EKO BUD

693-328-390 lub 603-099-408

www.pboekobud.pl

Olsztynek, ul. Jaśminowa

cena od **5400** zł/m²



KONTO MIESZKANIOWE I BEZPIECZNY KREDYT 2% W OFERCIE PKO BANKU POLSKIEGO UŁATWIAJĄ ZAKUP PIERWSZEGO „M”

OD 10 SIERPNIA 2023 R. WE WSZYSTKICH ODDZIAŁACH PKO BANKU POLSKIEGO MOŻNA ZAKŁADAĆ KONTO MIESZKANIOWE. TO DRUGI PO BEZPIECZNYM KREDYCIE 2% ELEMENT PROGRAMU PIERWSZE MIESZKANIE. KORZYŚCI Z PROWADZENIA KONTA MIESZKANIOWEGO TO M.IN. PREMIA MIESZKANIOWA ORAZ ZWOLNIENIE ODSETEK Z PODATKU DOCHODOWEGO. NAJWAŻNIEJSZĄ KORZYŚCIĄ Z BEZPIECZNEGO KREDYTU 2% SĄ DOPŁATY Z RZĄDOWEGO FUNDUSZU MIESZKANIOWEGO.

— Własne mieszkanie to marzenie wielu Polaków i jako największy bank w kraju chcemy ułatwić im jego realizację. Konto Mieszkaniowe to dobra propozycja dla osób, które chcą systematycznie oszczędzać na pierwsze własne „M” lub na pierwsze mieszkanie dla swojego dziecka. W ciągu pierwszego miesiąca klient ci założyli już prawie 850 Kont Mieszkaniowych. Edukacja finansowa to dla nas bardzo ważny aspekt działalności, a misją i celem PKO Banku Polskiego jest dostarczanie klientom usług, które odpowiadają na ich bieżące potrzeby. Jest to kolejne rozwiązanie dla osób planujących kupno pierwszej nieruchomości – po programie Mieszkanie bez Wkładu Własnego i Bezpieczny Kredyt 2%, w które PKO Bank Polski jest zaangażowany – mówi Maciej Brzozowski, Wiceprezes PKO Banku Polskiego.

Konto Mieszkaniowe to propozycja dla osób pomiędzy 13. a 45. rokiem życia, które chcą zacząć oszczędzać na pierwsze własne „M” lub pierwsze mieszkanie dla dziecka, realizując co miesiąc wpłaty w wysokości od 500 do 2000 zł. Jedna osoba może założyć jedno Konto Mieszkaniowe, a maksymalny okres prowadzenia rachunku to 10 lat.

Prowadzenie Konta Mieszkaniowego jest bezpłatne, a bank przygotował atrakcyjne oprocentowanie 5,35 proc. wskali roku, obowiązujące do 31 grudnia 2023 r. Jeden miesiąc w roku klient może wykorzystać na „wakacje od oszczędzania”. Korzyścią z prowadzenia Konta Mieszkaniowego jest także możliwość otrzymania premii mieszkaniowej oraz zwolnienie odsetek z podatku dochodowego.

Premia mieszkaniowa przysługuje klientowi po 3 latach prowadzenia Konta Mieszkaniowego pod warunkiem, że regu-



Fot. iwanke80 - stock.adobe.com

larnie wpłacał pieniądze. Wysokość premii zależy od kwoty zgromadzonych oszczędności i wskaźnika premii mieszkaniowej, obliczanego i publikowanego w każdym roku przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Resort Rozwoju i Technologii informuje, że od początku działania programu Konto Mieszkaniowe założono ponad 2,2 tys. kont, na których zgromadzono ogółem ponad 5,4 mln zł.

Wprowadzenie Konta Mieszkaniowego do oferty największego polskiego banku zaowocowało jeszcze większym zainteresowaniem tym ważnym instrumentem programu Pierwsze Mieszkanie. Duża ilość placówek PKO

Banku Polskiego daje pewność, że każdy zainteresowany kontem otrzyma rzetelne informacje” – mówi Waldemar Buda, Minister Rozwoju i Technologii.

Konto Mieszkaniowe (szczegółowe informacje na stronie <https://www.pkobp.pl/klienci-indywidualni/oszczednosci/konto-oszczednosciowe/konto-mieszkaniowe>) to drugi element Programu Pierwsze Mieszkanie. Od 3 lipca 2023 r. klienci zainteresowani skorzystaniem z rządowego programu Bezpieczny Kredyt 2% mogą składać wnioski o kredyt hipoteczny w ponad 500 oddziałach oraz ok. 90 agencjach PKO Banku Polskiego.

Program, w którym raty kredytu przez 10 lat będą pomniejszane o dopłaty z Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, cieszy się dużym zainteresowaniem. W pierwszym miesiącu od uruchomienia doradcy w oddziałach, agenci oraz pośrednicy współpracujący z bankiem wystawili ok. 50 tys. ofert. Od początku udostępnienia możliwości składania wniosków o Bezpieczny Kredyt 2% w PKO Banku Polskim w ciągu pierwszych dwóch miesięcy klienci złożyli prawie 17 tys. wniosków, z czego podpisano ponad 2 tys. umów kredytowych.

Z uwagi na atrakcyjność oferty i chęć skorzystania przez klientów z tego typu produktu musimy być świadomi, że czas oczeki-

wania na decyzję kredytową może się wydłużyć. Robimy wszystko, żeby proces zautomatyzować wszędzie tam, gdzie do tej pory robione to było ręcznie. Dzięki temu udaje nam się stopniowo cały proces usprawniać. Planujemy też, działania, aby zwiększyć efektywność rozpatrywania wniosków od pośredników” – zaznacza Dariusz Szwed, Prezes Zarządu PKO Banku Polskiego.

Jak wynika z danych Ministerstwa Rozwoju i Technologii, w ciągu 2 miesięcy od uruchomienia programu złożono 47 607 wniosków o Bezpieczny Kredyt 2%; zawarto też 7682 umowy na kwotę blisko 3 mld zł (dane z 11 września 2023 r.). Średnia kwota kredytu to obecnie 376 666 zł.

Bezpieczny Kredyt 2% można przeznaczyć na zakup mieszkania lub domu, budowę i wykończenie domu czy zakup działki i budowę na niej domu.

Zoferty mogą skorzystać osoby przed 45. rokiem życia, które dotychczas nie miały mieszkania lub domu. Dopłatami zostaną objęte kredyty na maksymalnie 500 tys. zł dla singla lub 600 tys. zł dla małżeństwa oraz pary lub singla z dzieckiem. W ramach rządowego programu Bezpieczny Kredyt 2% dopłaty do rat będą realizowane przez pierwsze 120 pełnych rat kapitałowo-odsetkowych spłacanych zgodnie z harmonogramem.

Klient zainteresowany kredytem może umówić się na wizytę w oddziale banku przez formularz kontaktowy lub serwis internetowy iPKO. Może też skierować swoje kroki do oddziału, który obsługuje kredyty hipoteczne – lista placówek znajduje się na stronie <https://www.pkobp.pl/poi/?clients=1,2,3>.

Aby ubiegać się o preferencyjny kredyt, klient potwierdza spełnienie warunków oświadczeniem, że nie posiada prawa własności do mieszkania lub domu, nie przysługuje mu spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego lub domu oraz w ciągu ostatnich 3 lat i momencie złożenia wniosku nie jest i nie był stroną umowy innego kredytu hipotecznego przeznaczonego na zakup mieszkania lub domu.

W okresie obowiązywania dopłat do rat kredyt oprocentowany będzie wg stałej stopy procentowej, którą bank ustala na 5 lat. W przypadku tego programu nie obowiązuje limit ceny za 1 m². Maksymalna wysokość wkładu własnego nie może przekraczać 200 tys. zł, jednak jeżeli klient nie ma środków na wpłatę początkową, może skorzystać z gwarancji BGK.

Bezpieczny Kredyt 2% będzie oferowany do 2027 r. Szczegóły znajdują się na stronie <https://www.pkobp.pl/lp/kh/bezpieczny-kredyt>

**NIKOMU
NIE POZWOLIMY POBIĆ
NASZYCH CEN!**



378 zł

**Skrzydło drzwiowe Trame
białe**

5900378207870
kolor biały
szer. 60, 70, 80, 90 cm
pełne, pokojowe,
z podcięciem wentylacyjnym

**Oferta ważna do 15.10.2023 r.
lub wyczerpania zapasów.**

Olsztyn, ul. W. Pstrowskiego 16

castorama

Rolnicze

dodatek bezpłatny

wrzesień 2023 r.

Indeks 440523

abc



Gazeta dożynkowa 2023



DRODZY ROLNICY!

Życzymy Wam zawsze obfitych plonów i pomyślnych zbiorów. Niech Wasza praca przynosi radość i satysfakcję, niech pogoda zawsze sprzyja Waszym uprawom, by były wolne od szkodników, niech nic nie zakłóca Waszych planów i starań. Życzymy, aby Wasza pasja do rolnictwa zawsze przynosiła sukcesy i spełnienie. Niech każdy dzień na polu będzie pełen wyzwania i satysfakcji. Życzymy Wam zdrowia i siły, abyście mogli codziennie zabierać się do pracy z pełnym zaangażowaniem. Niech kobiety i mężczyźni rolnicy mają nieustające wsparcie w swoim trudnym zajęciu. Z całego serca życzymy, aby Wasza praca zawsze była doceniona i zauważona przez społeczeństwo. Niech rolnictwo nigdy nie przestanie być powodem do dumy dla Was i waszych rodzin, oraz abyście mieli czas na odpoczynek.

Dziękujemy za to, że Wasza praca przyczynia się do dobrobytu regionu. Bądźcie szczęśliwi i spełnieni w Waszej rolniczej drodze. Niech Wasze wysiłki przynoszą owoce i cieszą Wasze serca.

Zespół redakcyjny „Rolniczego ABC”

Dziękczynienie za owoce ziemi oraz pracę ludzkich rąk



Dożynki to barwna tradycja, która łączy społeczności i pokolenia. Dziękowaliśmy rolnikom za ciężką pracę i jej plony, za cierpliwość i wytrwałość. Za nami rolnicze święta pełne symboli, tradycji i szacunku do tego co daje nam natura przy wsparciu ludzkich rąk.

W polskiej tradycji ludowej istnieje wiele wyjątkowych obchodów i uroczystości związanych z życiem wiejskim. Jednym z najbardziej znanych i popularnych są dożynki, które odbywają się na całym obszarze kraju. To coroczne święto zbiorów, które jednoczy społeczność wiejską i umacnia więzi między ludźmi. Dożynki są jednym z najważniejszych momentów na wsi, gdyż symbolizują owoc pracy rolnika. Obchodzone są po zakończeniu żniw, kiedy zebrano plony z pól. Święto to stanowi okazję do dziękczynienia oraz modlitw za kolejny pomyślny rok.

Głównym elementem dożynek jest uroczyste przewiezenie wieńców zbożowych na czele orszaku wiejskiego. Wieńce te są ręcznie upieczone z kłosów zbóż i ozdobione

wstążkami i dekoracjami. Przewóz wieńców odbywa się na ozdobionych wozach, a często towarzyszy temu muzyka ludowa i śpiewy. Po przybyciu do kościoła, wieńce zbożowe zostają poświęcone przez kapłana. Następnie odbywa się barwna procesja, w której uczestniczą rolnicy, mieszkańcy wsi, dzieci i wszyscy zainteresowani. Na zakończenie mszy świętej rozpoczyna się wesela zabawa, pełna tańców, konkursów, pokazów ludowych umiejętności, występów zespołów śpiewaczych i tanecznych.

Dożynkowe obchody nie ograniczają się tylko do wiejskich parafii. Coraz częściej organizowane są także w miastach i większych ośrodkach

miejskich, aby zachować i pielęgnować tradycję wiejską oraz budować więzi między miastem a wsią. Obchody dożynek

rzemiosła oraz folkloru. Potrawy serwowane podczas dożynek często są przygotowywane z własnych, świeżo zebranych plonów, co podkreśla powiązanie dożynek z tradycjami rolniczymi.

Ważnym elementem dożynek jest również konkurs na Najpiękniejszy Wieniec Dożynkowy. Rolnicy starają się jak najpiękniej udekorować swoje wieńce, aby zdobyć to prestiżowe wyróżnienie. Warto dodać, że dla rolników jest to również okazja do dumy z własnej pracy i osiągnięć.

Dożynki to także moment refleksji nad rokiem minionym i planami na przyszłość. Wielowiekowa tradycja dożynek przypomina nam, że praca rolnika jest niezwykle ważna dla społeczeństwa, dlatego warto docenić ich trud i poświęcenie. Rolnicze święto to nie tylko uroczystość, ale też okazja do przeżywania wsi, kultywowania tradycji i budowania wspólnoty. To czas, kiedy wspólnie dziękujemy za zebrane plony, cieszymy się z udanych zasiewów i modlimy się o przyszłe błogosławieństwo.





Gustaw Marek Brzezin
Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Dożynki są wyjątkowym świętem, które przypomina nam, że dzięki pracy rolników codziennie na nasze stoły trafia polski chleb. Ta piękna tradycja stanowi ważny element polskiej kultury, krzewiący wartości, w oparciu o które żyły pokolenia naszych przodków. Przez wieki wieś znacząco się zmieniała, lecz potrzeba wspólnego radowania się z pozyskanych plonów oraz pielęgnowania obrzędów pozostaje niezmienna.

Święto plonów to zarazem najważniejsze święto polskiej wsi i wyraz hołdu dla tych, którzy przez cały rok uprawiają ziemię. Dla rolników jest to przede wszystkim czas radości i zasłużonego odpoczynku. Nam ten piękny obyczaj przypomina, jak wiele zawdzięczamy ich sumiennej i trudnej pracy. Szczególnie w obecnej sytuacji geopolitycznej, która jeszcze dobitniej uzmysławia, że rolnictwo i skuteczne zabezpieczenie żywnościowe jest kluczowe nie tylko na poziomie regionalnym, krajowym czy unijnym, ale i światowym.

Rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy na Warmii i Mazurach nie tylko w sposób znaczący wpływają na rozwój gospodarczy regionu, ale są też ważnym ogniwem w polskiej gospodarce żywnościowej. W województwie warmińsko-mazurskim funkcjonuje ponad 65 tys. gospodarstw rolnych. Region jest jednym z liderów w Polsce pod względem liczby gospodarstw ekologicznych i arealu upraw realizowanych w tym systemie produkcji. Zarejestrowanych jest tu około 3,5 tys. gospodarstw. Produkty regionalne przebojem zdobywają rynek, zarówno krajowy, jak i zagraniczny, stając się,

obok walorów przyrodniczych naszą najlepszą wizytówką. Zawdzięczamy to ciężkiej, solidnej pracy rolników, ich profesjonalizmowi i zaangażowaniu.

Żniwa w całorocznym cyklu prac gospodarczych zajmują bez wątpienia miejsce najważniejsze. Tegoroczne żniwa były wyjątkowe pod wieloma względami. Dużo problemów przysporzyła rolnikom pogoda. Początkowo brak opadów spowodował straty suszowe na wielu plantacjach, a późniejsze deszcze, w tym deszcze nawalne, spowodowały problemy ze zbiorami, kontynuacją żniw i jakością plonów. Sytuacja na krajowym rynku zbóż, podobnie jak w całym sektorze rolnym, nie jest stabilna. Na fluktuacje cen wpływa wiele czynników – dostępność ziarna na rynku, wielkość plonów, a obecnie także sytuacja polityczna związana z wojną na Ukrainie. W każdym działaniu ludzkim najgorsza jest niepewność, brak poczucia stabilizacji. I o ile na pogodę wpływu nie mamy albo mamy ograniczony, o tyle o stabilizację sytuacji gospodarczej poprzez mądre zarządzanie rządzący powinni zadbać.

Rosnące koszty produkcji powodują spadek opłacalności

produkcji rolnej oraz wzrost zadłużenia gospodarstw rolnych, które finansują swoją bieżącą działalność z kredytów. Rolnictwo i tereny wiejskie nadal potrzebują dużego zastrzyku finansowego ze środków zewnętrznych. Samorząd województwa od lat dba o to, by za pośrednictwem naszych instytucji pieniądze unijne wspierały transformację obszarów wiejskich Warmii, Mazur i Powiśla. Podejmujemy wiele działań zmierzających do pełnego i zarazem racjonalnego wykorzystania wszystkich środków pomocowych, przyznanych naszemu regionowi. Tu pomocą służył wydłużony o dwa lata, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Jednocześnie od 1 stycznia 2023 roku rozpoczął się kolejny okres programowania funduszy unijnych. Wsparcie finansowe jest przyznawane na podstawie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, w którym nowym elementem systemu płatności bezpośrednich, wspierającym realizację praktyk korzystnych dla środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt, są ekoschematy.

Wsparcie w nowym okresie programowania obejmuje inter-

wencję LEADER. 11 lokalnych grup działania złożyło już nowe strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Celem konkursu jest wybór lokalnych strategii rozwoju, które będą realizowane w latach 2023-2027. Strategia „Od pola do stołu” wskazuje na konieczność uproszczenia i ułatwienia systemu sprzedaży bezpośredniej produktów rolno-spożywczych, a co za tym idzie wsparcie lokalnych centrów sprzedaży, w tym targowisk.

Samorząd województwa od lat dba o to, by za pośrednictwem naszych instytucji pieniądze unijne wspierały transformację obszarów wiejskich Warmii, Mazur i Powiśla. Niezmiennie pozostajemy partnerem rolników, bo to w dużej mierze oni budują gospodarkę regionu, a produkcja żywności wysokiej jakości od lat jest jedną z naszych inteligentnych specjalizacji.

Zapraszam Państwa do wspólnego świętowania. Widzimy się 17 września w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku na Warmińsko-Mazurskich Dożynkach Wojewódzkich.

Wsparcie dla obszarów wiejskich

Województwo warmińsko-mazurskie to region, w którym rolnictwo stanowi jeden z kluczowych i najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów gospodarki, a produkcja żywności wysokiej jakości to jedna z naszych inteligentnych specjalizacji.

Oznacza to, że poważna suma unijnych pieniędzy za pośrednictwem instytucji samorządu województwa trafia do obszarów wiejskich i przyczynia się do ich rozwoju. Poza środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej samorząd województwa corocznie wspiera lokalne społeczności poprzez ogłaszanie konkursów oraz organizację wydarzeń, które służą aktywizacji i promocji obszarów wiejskich. Środki finansowe pochodzą z budżetu samorządu województwa.

Konkurs **Małe Granty Sołeckie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego** jest organizowany od 2017 roku. Jego celem jest promowanie modernizacji terenów wiejskich poprzez przedsięwzięcia inwestycyjne oraz wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego. Dzięki temu na Warmii i Mazurach powstają wiaty, altany, zadaszone sceny, ławki i stoły, grille, budowane i remontowane są przystanki, powstają obiekty małej architektury i miejsca do odpoczynku. **Od 2017 roku dofinansowano 327 przedsięwzięć na kwotę blisko 4,5 mln zł.**



Od kilku lat koła gospodyń wiejskich mogą się ubiegać o dodatkowe pieniądze na swoją działalność. Służą temu konkurs **Grantów Marszałka dla Kół Gospodyń Wiejskich**. Środki w nim pozyskane mogą być przeznaczone na zakup wyposażenia umożliwiającego rozwój działalności kół go-

spodyń, takich jak sprzęt AGD, namioty, grille, garnki, naczynia i sztuce, akcesoria ułatwiające pracę w kuchni i umożliwiające estetyczne podawanie potraw czy też stroje ludowe charakterystyczne dla naszego regionu. **Od roku 2021 na realizację 104 takich przedsięwzięć przeznaczono 650 tys. zł dofinansowania.**

Grantów Marszałka Województwa dla Rodzinnych Ogrodów Działkowych przyznawane są na budowę, rozbudowę bądź modernizację m.in. dróg ogrodowych, parkingów, alejek, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oświetlenia, domów działkowca, poprawę ładu przestrzennego, zieleni i zadrzewienia na terenach ogólnodostępnych, pełniących funkcje sportowe i rekreacyjne w przestrzeniach publicznych. Celem konkursu jest kształtowanie warunków



do prowadzenia aktywnego i zdrowego trybu życia, ochrony środowiska i przyrody, a także do efektywnego wykorzystania potencjałów obszarów zielonych. **Tu wsparcie w wysokości blisko 500 tys. zł uzyskało 28 projektów.**

Konkurs **Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla** jest skierowany do sołectw, które uczestniczą w inicjatywie samorządu „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć...”. Bierze w niej udział 115 sołectw z 58 gmin. Ideą





jest zwiększenie aktywności i integracji społeczności obszarów wiejskich oraz zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz sołectwa. Konkurs ma na celu poprawę warunków życia ludności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym utrzymanie i rozwijanie krajobrazu wiejskiego oraz wzrost atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Najczęściej propozycje mieszkańców dotyczą budowy siłowni zewnętrznych, placów zabaw, boisk, miejsc spotkań, ścieżek edukacyjnych, odnawiania lokalnych atrakcji turystycznych, zagospodarowania i estetyzacji przestrzeni publicznej, np. skwerów, terenów przy świetlicach. **Od roku 2012 dofinansowano już ponad 260 przedsięwzięć na kwotę około 3 mln zł.**



Pierwszy szczebel samorządności

Tradycją stało się coroczne spotkanie z sołtyskami i sołtysami podczas Samorządowego Forum Sołtysów na Warmii i Mazurach. W ciągu minionych pięciu lat wzięło w nim udział ponad 7 tys. osób. Przez trzy ostatnie lata forum odbywało się w amfiteatrze w Ostródzie. Wydarzenie jest okazją do wspólnego świętowania obchodów Dnia Sołtysa, podziękowania im przez marszałka

województwa za zaangażowanie i pracę na rzecz społeczności lokalnych, a przede wszystkim do rozmów o tym, jak zadbać o teraźniejszość i przyszłość regionu. Uczestniczą w nim przedstawiciele sołectw i samorządów gminnych z Warmii, Mazur i Powiśla. Podczas spotkania marsza-

łek wyróżnia corocznie blisko 100 sołtysów z regionu zaangażowanych w aktywizację społeczności lokalnej oraz inicjujących działania wpływające na poprawę wizerunku wsi i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Smaki regionu

Jedną z inteligentnych spe-

cializacji regionu jest żywność wysokiej jakości. Nie dziwi więc, że samorząd województwa dużą wagę przykładają do promowania zdrowej, lokalnej i regionalnej żywności. Służą temu takie przedsięwzięcia, jak powołanie sieci Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury, konkurs na organizację wydarzeń regionalnych promujących naturalną, tradycyjną i lokalną żywność, w którym na pomoc finansową mogą liczyć gminy wiejskie, miejsko-wiejskie lub miejskie, które będą chciały zorganizować wydarzenie o charakterze kulinarnym na swoim terenie. Dużym zainteresowaniem cieszą się targi żywności regionalnej, naturalnej i tradycyjnej, które oferują wiele atrakcji, m.in. kiermasz produktów regionalnych, konkursy i pokazy kulinarne, degustację potraw, strefę animacji dla dzieci, występy artystyczne. Podczas wydarzenia organizowany jest konkurs kulinarny Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów.





Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ARiMR przyjmuje wnioski na inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF

Rozpoczął się nabór wniosków o wsparcie na inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń. Pomoc realizowana jest w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

O przyznanie dofinansowania mogą się starać rolnicy – osoby fizyczne (które mają ukończone 18 lat), prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Muszą m.in. prowadzić chów lub hodowlę nie mniej niż 50 świń (średniorocznie) lub hodowlę świń ras rodzimych lub ras czystych, zarejestrowanych na nieruchomości objętej inwestycją i mieć wpis do ewidencji producentów.

W całym okresie realizacji PSWPR 2023-2027 będzie można otrzymać na ten cel do 100 000 zł, a pomoc przyznawana będzie w formie refundacji 80 proc. poniesionych kosztów kwalifikowanych lub – w przypadku budowy ogrodzenia – ustalonych stawek jednostkowych, które wynoszą:

- 320 zł – za metr bieżący ogrodzenia;
- 2860 zł – za posadowienie bramy;
- 970 zł – za posadowienie furtki.

Minimalna wysokość kosztów kwalifikowanych uprawniających do otrzymania pomocy wynosi 20 000 zł.

Pomoc przyznaje się na operacje mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się ASF. Pozyskane środki będzie można przeznaczyć m.in. na:

- wykonanie ogrodzenia;
- utworzenie zadaszanej niecki dezynfekcyjnej;
- wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do dezynfekcji;
- zapewnienie możliwości zdezynfekowania się osób zajmujących się obsługą świń;
- budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy;
- posadowienie silosu na paszę gotową lub zboże przeznaczone na paszę;
- zapewnienie utrzymywania świń oddzielnie od innych zwierząt.

W ramach interwencji będą wspierane operacje:

1. które nie zostały rozpoczęte wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
2. które będą realizowane bez podziału na etapy;

3. których okres realizacji nie będzie dłuższy niż 24 miesiące od dnia zawarcia umowy;

4. o planowanej wysokości kosztów kwalifikowanych co najmniej 20 000 zł, z wyjątkiem operacji, w przypadku których pomoc przyznawana jest na podstawie kosztów jednostkowych;

5. które zostaną zrealizowane zgodnie z Regulaminem naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.10.3. Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

Na realizację operacji może być przyznana i wypłacona zaliczka w wysokości 50% kwoty pomocy, o ile wnioskodawca zawniósł o jej przyznanie.

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów (z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku) przyznanych na podstawie następujących kryteriów wyboru:

1. jeżeli średnioroczna liczba świń w stadzie zarejestrowanych na nieruchomości objętej inwestycją wynosi:

- a. nie mniej niż 50 i nie więcej niż 800 – przyznaje się 6 punktów,
- b. powyżej 800 i nie więcej niż 1200 – przyznaje się 4 punkty,
- c. powyżej 1200 – przyznaje się 2 punkty;

2. jeżeli operacja dotyczy budowy lub przebudowy lub remontu niecki dezynfekcyjnej – przyznaje się 1 punkt;

3. jeżeli operacja dotyczy przebudowy lub rozbudowy, lub remontu chlewni lub budynku gospodarskiego funkcjonalnie powiązanego z chlewnią w celu umożliwienia zdezynfekowania się osób zajmujących się obsługą świń – przyznaje się 3 punkty;

4. jeżeli operacja jest realizowana przez rolnika, który prowadzi hodowlę świń ras czystych lub rodzimych – przyznaje się 6 punktów.

Pomoc może być przyznana na operacje, które uzyskały co najmniej 2 punkty.

Wnioski o przyznanie pomocy można składać do 6 października 2023 r. wyłącznie drogą elektroniczną, przez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE) udostępnioną pod adresem <https://epue.arimr.gov.pl>. Instrukcja logowania do platformy PUE, instrukcja wypełniania wniosku, formularze oraz potrzebne materiały są dostępne również na stronie internetowej ARiMR.

Przed wypełnieniem wniosku o przyznanie pomocy należy zapoznać się z instrukcją. Za datę złożenia wniosku o przyznanie pomocy uznaje się dzień wystawienia przez ARiMR potwierdzenia złożenia wniosku.

Jeżeli wniosek o przyznanie pomocy nie został złożony za pomocą PUE, ARiMR pozostawia go bez rozpatrzenia oraz informuje o tym wnioskodawcę w takiej samej formie, w jakiej został złożony ten wniosek.



**Nabór wniosków trwa
od 7 września do 6 października 2023 r.**

Rozmowa z Leszkiem Potorskim Dyrektorem Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Olsztynie.

- Jak Pan ocenia tegoroczną sytuację polskich producentów zbóż?

- Sezon 2022/2023 nie był łaskawy dla polskich producentów zbóż. Był bardzo rozchwiany, jeśli chodzi o oceny. Złożyło się na to sporo czynników m.in. inwazja Rosji na Ukrainę, tranzyt przez Polskę zboża z Ukrainy, oczekiwania producentów na wzrost cen na rynku oraz pogoda.

- Czy w związku z tym zostały uruchomione jakieś programy pomocowe skierowane do rolników z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa?

- W związku z trudną sytuacją na rynku zbóż została uruchomiona pomoc dla producentów pszenicy, kukurydzy, gryki oraz pozostałych zbóż a także rzepaku i rzepiku. Agencja przeprowadziła na przełomie II i III kwartału bieżącego roku, trzy nabory wniosków do sprzedanych zbóż w tym kukurydzy i gryki oraz rzepaku przeprowadzanych na zbliżonych zasadach, ale różniących się gatunkiem zbóż objętych wsparciem i terminem, w którym dokonano ich sprzedaży.

- Czy może Pan rozwinąć o jakich naborach mówimy?

- Pierwszy nabór wniosków trwający do 30 czerwca br. skierowa-

O pomocy krajowej i wsparciu producentów zbóż



ny był do producentów pszenicy, kukurydzy lub gryki, którzy ponieśli straty spowodowane wojną na Ukrainie. ARiMR zarejestrowała 69,38 tys. wniosków o pomoc. Jednym z warunków skorzystania z takiego wsparcia było sprzedanie ziarna w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 14 kwietnia 2023 r. uprawnionemu podmiotowi. W województwie warmińsko-mazurskim wpłynęło 2036 wniosków i tutaj Biura Powiatowe zakończyły już obsługę wniosków. Na konta rolników

z Warmii i Mazur trafiło ponad 39,60 mln zł.

Drugi nabór wniosków zakończony 31 lipca br., to była pomoc krajowa dla producentów pszenicy lub gryki, którzy sprzedali ziarno między 15 kwietnia a 15 lipca 2023 r. O taką pomoc w naszym województwie ubiega się ponad 3 155 rolników. Obecnie trwa obsługa wniosków i realizacja płatności. Od 4 sierpnia na konta rolników z naszego województwa przekazano ponad 130,88 mln zł.

Natomiast rolnicy, którzy sprzedali do 15 lipca

kukurydzę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto, mieszanki zbożowe, rzepak lub rzepik, mogli składać do 31 lipca 2023 r. wnioski o pomoc do tych zbóż i roślin oleistych. O takie wsparcie ubiega się w ARiMR 131,6 tys. rolników, w tym na terenie Warmii i Mazur 3883 rolników. Od 12 września 2023 Agencja rozpoczęła wydawanie decyzji i realizację środków w ramach tej pomocy.

- Z początkiem sezonu słyszeliśmy o wzrostach cen nawozów oraz środków

jeszcze warto wspomnieć?

- Agencja ma w swojej ofercie inne szerokie wsparcie udzielane rolnikom w ramach budżetu krajowego, czyli tak zwaną pomoc krajową. Pomoc ta jest realizowana między innymi poprzez dotacje do przezimowanej rodziny pszczelej (w naszym województwie ze wsparcia skorzystało 2524 pszczelarzy na kwotę ponad 6,71 mln zł), jak i dopłatę do materiału siewnego. Do 14 sierpnia rolnicy poszkodowani w wyniku wojny

ność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, posiadających numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Nabór wniosków prowadzony w tym zakresie trwa do 15 września 2023. Na dzień 12.09.2023 na terenie Warmii i Mazur wniośki o to wsparcie złożyło 563 producentów trzody chlewnej.

- Jesteśmy w szczycie sezonu spotkań dożynkowych w różnych rejonach naszego województwa. Co chciałby Pan przekazać strudżonym pracownikom?

- W ten czas świętowania obfitości plonów pragnę podziękować z głębi serca wszystkim Rolnikom i inisko pochylić głowę w geście wielkiego szacunku przed ogromem wykonanej przez nich, często niełatwej i ciężkiej pracy. W obliczu trudów jakie niosą zmiany klimatyczne, tocząca się wojna blisko naszych granic i inne ryzyka. Podziękowaniem z mojej strony jest fakt, że razem ze wszystkimi pracownikami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokładamy wszelkich starań, aby jak najszybciej rolnicy, producenci rolni, hodowcy, rybacy, pszczelarze, Koła Gospodyń Wiejskich oraz mieszkańcy terenów wiejskich Warmii i Mazur otrzymali należne im wsparcie. Do tej pory wypłaciliśmy ok. 26 miliardów złotych z funduszy unijnych i pomocy krajowej. Corocznie w formie dopłat, zaliczek i kontraktacji na terenie wiejskie naszego województwa przekazywanych jest ponad 1,6 miliarda zł ze środków krajowych i unijnych. Rzetelna praca to najlepszy hołd dla Rolników, jaki składają pracownicy ARiMR. red.



ochrony roślin. Jak do tej kwestii podchodzi ARiMR?

- W odpowiedzi na trudną sytuację producentów rolnych z uwagi na drastyczny wzrost cen środków do produkcji rolnej, wywołanej kryzysem spowodowanym rosyjską agresją na Ukrainę rolnicy mogli do 31 lipca 2023 r. ubiegać się o pomoc polegającą na dofinansowaniu zakupu nawozów mineralnych. Wsparciem mogli zostać objęte transakcje zakupu nawozów mineralnych zrealizowane między 16 maja 2022 roku a 15 maja 2023 roku. Nabór wniosków był prowadzony przez Biura Powiatowe ARiMR. Na terenie Warmii i Mazur zarejestrowały ponad 10 678 wniosków o to wsparcie. Od 8 września Agencja rozpoczęła wydawanie decyzji. Decyzje skierowano już do 63 880 rolników na kwotę ponad 526,98 mln zł, w tym w naszym województwie na prawie 10,20 mln zł. Zaś 11 września 2023 r. wykonane zostały już pierwsze przelewy. Na konta 2,3 tys. rolników trafiło blisko 29 mln zł. (dane na dzień 12.09.2023).

- Mówiąc o wsparciu i pomocy krajowej, o czym

mogli się ubiegać o dopłaty do materiału siewnego. W woj. warmińsko-mazurskim zarejestrowano ponad 1989 wniosków. Warto tutaj wspomnieć, że rolnicy, którzy złożyli wnioski o dopłatę do materiału siewnego w ramach pomocy de minimis w naborze prowadzonym między 25 maja a 10 lipca 2023 r., a chcą skorzystać z nowej oferty pomocy, muszą wycofać dostarczone wcześniej dokumenty. Pula środków na ten cel wynosi 210 mln zł.

- A czy coś dla hodowców trzody chlewnej, którym zagraża utrata płynności finansowej?

- Od 28 sierpnia Agencja rozpoczęła nabór, już wcześniej zapowiadanego kolejnego wsparcia dla hodowców trzody chlewnej, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z aktualnymi ograniczeniami na rynku rolnym. Pomoc jest skierowana do producentów prowadzących działal-



Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Szanowni Rolnicy z Warmii i Mazur

Jako poseł, ale i przede wszystkim rolnik, jeden z Was, chciałbym serdecznie podziękować Wam za nieoceniony wkład w rozwój naszego pięknego regionu. Wasza praca i poświęcenie przyczyniają się do pielęgnowania naszych tradycji oraz zapewnienia żywności o najwyższej jakości dla naszych rodzin i społeczności lokalnych.

Dzięki waszemu oddaniu, Warmia i Mazury dumnie prezentują swe rolnicze dziedzictwo. Pola pełne są plonów, a pastwiska sprzyjają zdrowemu rozwojowi zwierząt. To wszystko przekłada się na dostarczanie wysokiej jakości produktów spożywczych, które doceniają klienci zarówno w kraju, jak i za granicą.

Jako rolnik jestem dumny, że jestem jednym z Was. Jako poseł walczę w Sejmie o nasze prawa i godne życie naszej rolniczej społeczności.

Z szacunkiem
i wdzięcznością.

Zbigniew Ziejewski
Poseł PSL

PSL 



27523mizn-c-M

Drodzy Rolnicy, Sadownicy i Działkowcy!

Dożynki to jedno z najstarszych i najpiękniejszych świąt rolników w polskiej tradycji.

Stanowią także ukoronowanie całorocznej pracy osób związanych z rolnictwem.

Z tej okazji składamy Państwu podziękowania za trud i ciężką pracę. Tradycyjnie życzymy dużo zdrowia, jak najlepszych plonów, bezpieczeństwa w pracy, sprzyjającej pogody i satysfakcji z wykonywanej pracy.

Przewodnicząca Rady Gminy Wójt Gminy Iłowo-Osada
Teresa Świątkowska Sebastian Cichocki



6123nizd-a-P

Dożynki to uroczystość o wielowiekowej tradycji. Są symbolem szacunku dla ciężkiej pracy rolnika oraz stanowią wyraz wdzięczności za jego codzienne zmagania.

Dożynkowe święto to w polskiej tradycji czas radości i podziękowań: Panu Bogu za plony, a ludziom za trud.

Są również okazją do zaprezentowania rolniczego dorobku społeczeństwu z naszego regionu, jego różnorodności i niezwykle bogatego dziedzictwa kulturowego.

W tym szczególnym dniu życzymy wszystkim rolnikom, aby czuli dumę i satysfakcję z trudnej i wymagającej pracy.

Państwa zaangażowanie w to, aby plony były jak największe, wynika nie tylko z wrodzonej dbałości i pracowitości, którą macie we krwi, ale przede wszystkim z miłości i przywiązania do ziemi, która jest często przekazywana z pokolenia na pokolenie.

Praca rolnika jest ciężka, ale jednocześnie piękna, bo pozwala się cieszyć rzeczywistymi efektami w postaci zbiorów, które trafiają na stoły w naszych domach.

Jesteśmy dumni z tego, że rolnicy z terenu powiatu działdowskiego są niezwykle zaradni, potrafią nie tylko wspaniale gospodarować, ale i korzystać z możliwości, jakie się przed nimi otwierają.

Dziękujemy rolnikom za to, że z tak wielkim szacunkiem odnoszą się do rodzinnej ziemi i z oddaniem kultywują tradycje przodków. To wielka wartość oraz siła wsi.

Michał Struzik
Przewodniczący Rady
Powiatu Działdowskiego

Krzysztof Aurast
Wicestarosta Działdowski

Paweł Cieśliński
Starosta Działdowski



*„Oddaję hołd spracowanym rękom
polskiego rolnika”.*
Św. Jan Paweł II

Dożynki to jeden z najpiękniejszych staropolskich obyczajów, wpisany w tradycję polskiej wsi.

To także czas zasłużonego odpoczynku po ciężkiej pracy na roli, którą znam i przed którą chylę czoła.

Szanowni Rolnicy, przyjmijcie ode mnie wyrazy szacunku i uznania za Wasz codzienny trud i wysiłek.

Przyjmijcie życzenia zdrowia, satysfakcji z wykonywanych obowiązków oraz siły do stawiania czoła pojawiającym się trudnościom.

Wspólnie radujmy się dorocznym świętem plonów, które jest także umiłowaniem naszej Matej Ojczyzny.

Z wyrazami szacunku
Adam Ołdakowski
Poseł na Sejm



6223nizd-a-P

9723lwzb-c-M

**Szanowni Państwo,
Drodzy Rolnicy!**

Dożynki to święto radości i dumy, w którym od wieków wyraża się polska tożsamość. To uwieńczenie miesiący pełnej wyrzeczeń pracy i czas dziękczynienia za dar chleba.

Pracowitość, gospodarność, szacunek dla ziemi i pamięć o zwyczajach przodków to wartości, z których polscy rolnicy słyną od pokoleń, a zarazem bezcenny potencjał społeczny, którego nie wolno marnotrawić.

Rolnictwo nie jest łatwą formą działalności gospodarczej człowieka. Zależność od sił przyrody i możliwość zniszczenia efektów pracy przez klęski żywiołowe sprawiają, że wymaga ono silnej woli i wytrwałości. Cech tych nie brakuje polskim rolnikom. To dzięki Państwa pracowitości i przedsiębiorczości nie brakuje na naszych stołach chleba.

Polska wieś idzie naprzód, staje się zasobniejsza i nowoczesna. Ma ona dzisiaj olbrzymi potencjał społeczny i gospodarczy. Jest miejscem ciekawych i inspirujących przedsięwzięć, co udowadniają aktywnie działające i podejmujące się kolejnych zadań i wzywań koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne oraz będący zawsze najbliżej ludzi i ludzkich spraw sołtysi.

Życzę, by ten niełatwy, ale jakże piękny trud, który Państwo podejmują, przynosił zawsze pomyślność i satysfakcję. Niech w rodzinnych domach polskich rolników nigdy nie brakuje spokoju, radości i Bożego błogosławieństwa.

Jerzy Malecki
Jerzy Wojciech Malecki
Poseł na Sejm RP

Wiceprzewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wszyscy potrzebujemy silnego rolnictwa

Bezpieczeństwo żywnościowe, obok ekonomicznego i energetycznego jest jednym z trzech filarów niezależności i suwerenności państwa, dlatego wszyscy potrzebujemy silnego rolnictwa. Zawsze musimy mieć pewność, że nie zabraknie nam żywności, że nikt z zagranicy nie będzie nam jej wydzielal i dyktował jej ceny. Choć pod względem bezpieczeństwa żywnościowego nasz kraj jest w dobrej sytuacji i mimo różnego rodzaju kryzysów w pełni zaspokaja potrzeby naszego społeczeństwa, a nawet generuje nadwyżki, które sprzedajemy za granicę, nie możemy spocząć na laurach.

W dobie trwającej wojny na Ukrainie priorytetem są mechanizmy strategii kryzysowej zabezpieczające interesy polskich rolników. Jako rządzący działamy na tym polu wielotorowo. Z jednej strony skierowaliśmy do sektora rolnictwa najwyższe w historii wsparcie w wysokości ponad 15 mld zł obejmujące m.in. dopłaty do nawozów, pomoc dla producentów pszenicy i gryki, zwrot akcyzy za paliwo rolnicze, dopłaty do materiału siewnego, czy kredyty płynnościowe. Z drugiej, twardo i skutecznie działamy na arenie międzynarodowej, co zaowocowało wprowadzonym przez Komisję Europejską zakazem importu ukraińskiego zboża. Jesteśmy zdeterminowani, by podjąć jednostronne rozwiązania, jeśli jego obowiązywanie nie zostanie przedłużone zgodnie z naszą wolą.

Skuteczna ochrona interesów polskich rolników nie jest możliwa bez państwa w roli partnera i gwaranta bezpieczeństwa ekonomicznego i prawnego. Rolnicy mają uzasadnione prawo oczekiwać ochrony przed międzyna-



rodowymi firmami i koncernami pośredniczącymi w skupie produktów rolnych, które dyktując ceny, pasożytują na ich ciężkiej pracy. Na tym polu wciąż mamy wiele do zrobienia. Krokiem w dobrym kierunku jest przygotowany przez Prawo i Sprawiedliwość program „Lokalna półka” wprowadzający obowiązek, aby markety w swojej ofercie miały minimum 2/3 owoców, warzyw, produktów mlecznych i mięsnych oraz pieczywa pochodzących od lokalnych dostawców. Zyskają rolnicy, bo będą mieli łatwy dostęp do lokalnych rynków, bez pośredników, z niskimi kosztami transportu towarów. Zyskają klienci, bo będą mieli lepszy dostęp do świeżych i smacznych produktów, a ich pieniądze zostaną w najbliższej okolicy. Kupujący będą mogli też sprawdzić, z jakiego kraju pochodzi dany produkt, bo ta informacja będzie obowiązkowo

umieszczana na paragonie. To korzystne rozwiązanie dla konsumentów, dla gospodarki oraz dla stabilności rynku i produkcji żywności w Polsce.

Pochodzę z rolniczej rodziny i wiem, że ta, jak i każda poważna propozycja dla polskiej wsi musi być oparta na dialogu z rolnikami i wychodzić od szacunku dla ich pracy. Z tego powodu wbrew sejmowej większości sprzeciwiałem się szkodliwym rozwiązaniom tzw. piątki dla zwierząt. Z tego samego powodu czuję satysfakcję, że w mijającej kadencji Sejmu mogłem pracować jako poseł oraz wiceprzewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad rozwiązaniami, na które rolnicy i mieszkańcy wsi czekali od lat. Mam tu na myśli m.in. emerytury rolnicze, które wreszcie wypłacane są w pełnej wysokości bez konieczności zbywania gospodarstw oraz dodatek do emerytury w wysokości 300 zł

dla sołtysów, którzy pełnili swoją funkcję przez dwie kadencje, ale nie krócej niż 8 lat.

Myślę, że pozytywną zmianą, którą widać w ostatnich latach gołym okiem jest odwrócenie niekorzystnego trendu inwestowania głównie w duże miasta. Dziś także na wieś trafiają pieniądze m.in. na budowę lokalnych dróg w ramach Rządowego Fun-

duszu Rozwoju Dróg, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, czy Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych. Uruchomiliśmy także program, dzięki któremu do dzieci z rodzin byłych pracowników PGR trafiły komputery, laptopy i tablety. Systematycznie wspieramy koła gospodyń wiejskich. Otrzymują one w tym roku aż 120 mln zł.

Ostatnie trudne lata pandemii i wojna na Ukrainie dobitnie pokazały nam wszystkim, że silne rolnictwo leży w naszym interesie narodowym, dlatego cieszę się, że dziś polska wieś jest tam, gdzie jej miejsce, czyli w centrum polityki rządu. Ja ze swojej strony mogę zapewnić, że byłem, jestem i będę po stronie polskich rolników, bo tylko wspólnie z rolnikami możemy wypracować skuteczne rozwiązania na problemy, których wciąż nie brakuje.

BIURA POSELSKIE W KĘTRZYNIE I PISZU

Zapraszam do moich biur poselskich w Kętrzynie i Pisz. W celu umówienia spotkania proszę o kontakt pod numerem tel. 791 751 710 lub za pośrednictwem poczty elektronicznej biuro@jermalecki.pl.

Do zobaczenia
na dyżurach poselskich!



JERZY MAŁECKI
Poseł na Sejm RP

Zapraszam do kontaktu

- 791 751 710
- biuro@jermalecki.pl
- www.jermalecki.pl
- al. Józefa Piłsudskiego 12
12-200 Pisz
- ul. Bolesława Chrobrego 12
11-400 Kętrzyn

Rolnictwo to fundament naszej cywilizacji

Dożynki to jedno z najpiękniejszych i najważniejszych świąt rolników. To moment, kiedy zbierane są owoce całorocznej pracy na polach, moment, w którym gospodarze dziękują Bogu za urodzaj i obfite plony. To także okazja do świętowania i dzielenia się radością z całym społeczeństwem. To również dobra okazja, aby podkreślić znaczenie rolników, organizacji rolniczych czy Kół Gospodyń Wiejskich dla lokalnych społeczności.

Ostatnie miesiące pokazały, jak ważne były nasze działania, aby zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne polskim rolnikom. Pakiet pomocy, który zaofiarowaliśmy mieszkańcom wsi, to dowód na odpowiedzialną politykę, jaką prowadzi nasz rząd Prawa i Sprawiedliwości. Ponad 952 miliony złotych trafiły do gospodarzy, którzy sprzedali pszenicę lub grykę. Jest to pomoc skierowana do tych, którzy ucierpieli w wyniku kryzysu zbożowego, który nas dotknął po bezprecedensowym ataku Rosji na niepodległą Ukrainę.

Ale to niejedyny zagrożenie dla polskiej wsi. Niekorzystne warunki atmosferyczne – susze, nawałnice, gradobicie negatywnie wpływają na produkcję rolną. Ta największa w ostatnich latach susza dotknęła nas w 2019 roku. W wyniku działań naszego rządu 261 380 rolników odebrało wówczas pomoc w wysokości 1 238 807,60 złotych.

Koła Gospodyń Wiejskich odgrywają kluczową rolę w naszych społecznościach. Są miejscem, gdzie kobiety z terenów wiejskich mogą spotkać się, wymieniać doświadczeniami, a także działać na rzecz swoich miejscowości. To miejsce, gdzie przekazywane są tradycje i umiejętności, takie jak wypieki, rękodzieło, czy też zachowanie lokalnych zwyczajów. Działalność Kół Gospodyń Wiejskich przyczynia się do utrzymania dziedzictwa kulturowego regionu Warmii i Mazur.

Rząd Prawa i Sprawiedliwości zrozumiał ogromne znaczenie tych organizacji i dlatego postanowił wesprzeć je finansowo i logistycznie. Jednym z ważnych działań w tej kwestii było wprowadzenie programów grantowych, które pozwalają na zdobycie środków na rozwijanie różnorodnych działań lokalnych. Dzięki tym grantom Koła Gospodyń Wiejskich mogą realizować projekty z zakresu kultury, edukacji czy też działalności charytatywnej.

Dodatkowo rząd Prawa i Sprawiedliwości angażuje się w modernizację i rozwijanie infrastruktury wiejskiej na Warmii i Mazurach, także walcząc z wykluczeniem komunikacyjnym mieszkańców wsi i małych miejscowości. Problem ten dotyczył przede wszystkim starszego pokolenia mieszkańców polskiej wsi, które swoje życie poświęciło na pracę tak naprawdę dla nas. W trosce o zapewnienie godnego życia seniorów rząd Prawa i Sprawiedliwości wprowadził zmianę sposobu waloryzacji rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych poprzez powiązanie wysokości emerytury podstawowej z KRUS z wysokością najniższej emerytury z ZUS. Dodatkowo producenci rolni mają prawo do przechodzenia na pełną emeryturę bez konieczności przekazywania gospodarstwa.

Warto pamiętać, że rolnictwo to fundament naszej cywilizacji, to dziedzictwo przodków, które przekazujemy kolejnym pokoleniom. Niech to będzie czas dziękczynienia za to, co daje nam ziemia, i za to, co tworzymy razem jako społeczność.



Wojciech KOSSAKOWSKI
Poseł na Sejm RP

Biurowisko poselskie Posła na Sejm RP
Wojciecha Kossakowskiego
Elk, ul. Adama Mickiewicza 15/7u

tel. 87 732 10 39
e-mail: wojciech.kossakowski@sejm.pl
FB/ Wojciech Kossakowski

51323ekwe-a -P



Szanowni Rolnicy, Mieszkańcy Gminy Kisielice!



Słowa szczególnego podziękowania i wyrazy uznania kieruję do wszystkich rolników za wytrwałość, trud, sumienność z jaką wykonujecie codzienne obowiązki, a także za kultywowanie polskich tradycji i przekazywanie szacunku do ziemi i jej płodów rolnych następnym pokoleniom.

Święto Plonów to jedna z najpiękniejszych polskich tradycji, która nakazuje dzielić się chlebem, symbolem ciężkiej, całorocznej pracy, to czas pojednania, przyjaźni i chęci niesienia pomocy drugiemu człowiekowi.

Niech w Waszych rodzinach gości zdrowie, a kolejne zasiane ziarno obfituje nie tylko w dary ziemi, ale również w dary ludzkiej życzliwości i szacunku.

Z wyrazami szacunku

Burmistrz Kisielice
Rafał Ryszczuk

Oby nigdy nam chleba nie zabrakło



Dożynki to polskie święto rolników, obchodzone po zakończeniu żniw. Jest to okazja do podziękowania za plony i wspólnego świętowania. Głównym elementem dożynek jest uroczysta msza św. w intencji rolników, po której następuje barwny korowód, w którym uczestniczą mieszkańcy okolicznych wsi, wieńce dożynkowe, orkiestry dęte oraz reprezentanci różnych grup społecznych.



Tak było w Kazanicach, w gminie Lubawa. Nie brakowało gości, przemówień i podziękowań. Honory starostów dożynkowych roku pełnili: Małgorzata Brzozowska z Kazanicy i Roman Draszewski z Zielkowa. Pani Małgorzata od 29 lat wspólnie z mężem Andrzejem prowadzi gospodarstwo rolne w Kazanicach. Pan Roman z Zielkowa w 1982 roku przejął rodzinne gospodarstwo. Od 37 lat w jego prowa-



dzeniu pomaga mu żona Henryka. Starostowie dożynek przekazali chleb gospodarzowi gminy, Tomaszowi Ewertowskiemu, który obiecał dzielić go sprawiedliwie. Podczas Gminnego Święta Rolniczego odbył się Konkurs Kulinarny „Kuchnia Ziemi Lubawskiej”. W konkursie udział wzięło 14 drużyn reprezentujących kluby seniora i koła gospodyń



wiejskich z terenu gminy wiejskiej Lubawa, w tym: Klub Seniora w Gutowie, Klub Seniora w Rakowicach, Klub Senior+ w Mortęgach, Klub Senior+ w Złotowie, KGW Byszwałdzianki, Koło Gospodyń Wiejskich w Gutowie, Koło Gospodyń Wiejskich w Łądku, KGW Łążyń „Malinowe Babki”, KGW OMULANKI, Kgw Prątniczanki, Koło Gospodyń Wiejskich „Dolina Róż” w Rożentalu, Koło Gospodyń Wiejskich w Rumienicy, Kgw Tuszewianki Koło Gospodyń Wiejskich Władyki i Wiśniewo. Drużyny prezentowały potrawy i wyroby spożywcze związane z lokalną tradycją w tym m.in. zupy, potrawy jednogarnkowe, mączne, pieczywo i wiele innych. Komisja konkursowa wyróżniła pierwszym

miejszem Klub Seniora z Rakowic. Wszystkie drużyny za udział w konkursie otrzymały bony podarunkowe. Dodatkowo za pomoc w przygotowaniu poczęstunku dla uczestników Dożynek Gminnych 2023 nagrodzone zostały również KGW Szczepankowo i KGW Kazanice Kazanki.

W GMINNYM KONKURSIE WIEŃCÓW DOŻYŃKOWYCH UDZIAŁ WZIĘŁO 9 GRUP WIEŃCOWYCH:

1. **Sołectwo Władyki** – Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Grabowie
2. **Sołectwo Zielkowo** Parafia pw. Świętego Jakuba Apostoła w Kazanicach
3. **Sołectwo Łążyń** – Parafia pw. Świętego Mikołaja w Zwińniarzu
4. **Sołectwo Fijewo** – Parafia pw. Świętego Jana Chrzciciela

5. **Sołectwo Czerlin** – Parafia pw. Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej w Prątnicy
6. **Sołectwo Samplawa** – Parafia pw. Świętego Bartłomieja Apostoła w Samplawie
7. **Sołectwo Rożental** – Parafia pw. Świętego Wawrzyńca w Rożentalu
8. **Sołectwo Złotowo** – Parafia pw. Świętej Barbary w Złotowie
9. **Sołectwo Rumienica** – Parafia pw. Świętej Barbary w Rumianie.

Komisja najlepiej oceniła wieniec przygotowany przez Sołectwo Wsi Rumienica Parafia pw. Świętej Barbary w Rumianie. Wójt Gminy Lubawa dla wszystkich grup wieńcowych ufundował pamiątkowe puchary oraz nagrody finansowe w kwocie 1.500,00 złotych każda. Po części oficjalnej mieszkańcy gminy Lubawa i goście bawili się z zespołem: HANUTA, Takich już nie ma. Na scenie zaprezentował się chór Kazanki.

Dożynki są wyjątkowym świętem, które obchodzone są w wielu regionach Polski. To okazja do uhonorowania rolników i ich ciężkiej pracy, a także umożliwienia zaprezentowania lokalnej kultury, tradycji i dziedzictwa.

Alina Laskowska

REKLAMA

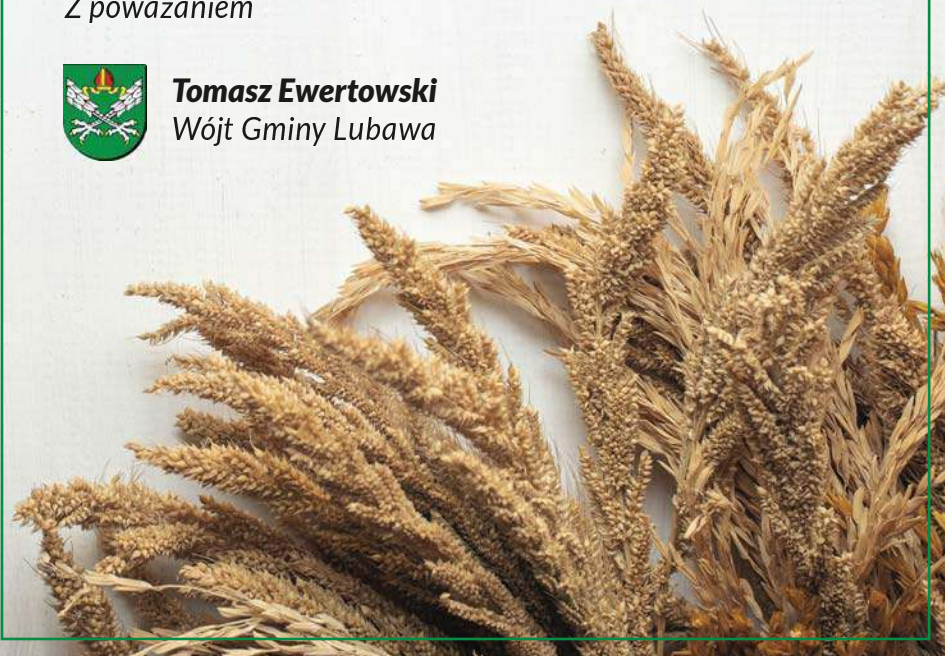
Szanowni Rolnicy!

Wraz z zakończeniem żniw chciałbym rolnikom, sadownikom i ogrodnikom z Gminy Lubawa złożyć wyrazy uznania i szacunku za wielomiesięczny wysiłek, wytrwałość i trud włożony w tegoroczne żniwa i zbiory. Rolnictwo jest bardzo ważnym elementem naszej gospodarki, ale także dziedzictwa i tradycji. Dziękuję za zachowanie i pielęgnowanie tych wartości oraz trudną pracę. Niech nadchodzący czas będzie okazją do odpoczynku, nabrania nowych sił i planowania kolejnych działań. Życzę wszystkim zdrowia, powodzenia w realizacji planów, satysfakcji z pracy oraz wszelkiej pomyślności.

Z poważaniem



Tomasz Ewertowski
Wójt Gminy Lubawa



4023021-a -P

Zmieniła się diametralnie nasza wieś w ostatnich dziesięcioleciach. Do gospodarstw wkroczyła mechanizacja, wszechobecne są nowe technologie. My jednak prezentujemy zdjęcia z niedawnych czasów, przywołujące nutkę nostalgii.

Nowinki techniczne wprowadzono, by praca na roli była lżejsza. Nie uwidzisz już na polu koni, które zwoziły z pól plody rolne, ciągnęły pługi, kosiarki i snopowiązałki. Dzisiaj kombajny, gigantyczne ciągniki i nowoczesne maszyny załatwiają to, co kiedyś wykonywano ręcznie i z pomocą prostych maszyn. Na polach nie ma już romantycznie wyglądających snopków zboża, które zestawiano w tradycyjne kopki. Na ziemi leżą wielkie, zrolowane baloty słomy lub kostki. Tu warto zadać sobie pytanie, czy czasami nie powraca nostalgia i nie tęsknimy do dawnej wsi? Na pewno tak, tym bardziej, że wiele osób trochę wcześniej urodzonych, w mniejszym lub większym stopniu, przynajmniej otarło się o pracę na wsi. Jeździliśmy na wykopki, jak nie do rodzi-

Fot. arch. Krzysztofa Kliniewskiego i KGW w Sugajniku



Czy jest jeszcze gdzieś prawdziwa ta wieś?

ny to ze szkolną klasą, do spółdzielni produkcyjnych czy pegererów. Niektórzy pomagali bliższej i dalszej rodzinie przy żniwach. Pewnie dobrze dziś pamiętają oni smak obiadu na polu i obowiązkowego zsiadłego mleka w wupąły. Kto pamięta dawne

zlewnie mleka, gdzie ranniem zjeżdżali gospodarze z brzęczącymi kanami na wozie lub dwukółce albo nawet motocyklem. Były to przy okazji miejsca na pogaduchy. Tu zazwyczaj formował się „przekaz medialny”, który następnie trafiał pod strzechy.

Niestety, wiejskie zlewnie mleka w Polsce są już relikwiami przeszłości. Niektóre z nich, co widać na terenie powiatu nowomiejskiego, stały się domami mieszkalnymi.

Warto też wspomnieć, że lata 70. i 80. minionego wieku, były szczytem po-

pularności znanych ciągników Ursus. Były to innowacyjne modele — Ursus C-360 i C-380 służące do wykonywania prac rolniczych. O dziwo, te kultowe traktory można spotkać na wsiach do dziś.

Niebagatelną rolę odegrała w historii polskie-

go rolnictwa pocziwa Vistula, która była produkowana już od 1959 roku. Kombajn rodem z Płocka stał się pionierem nowoczesnych żniw. Nie wiadomo do końca, ale zapewne popularność kombajnu była tak wielka, że na rynku pojawiła





Grabiarka konna była ważną maszyną używaną na żniwach

się wódka o tej samej nazwie. O trunku mówiono żartobliwie „kombajn vodka”. Potem Vistule powoli zastępowały nowoczesne kombajny serii Bizon, ale najdłużej Vistule pracowały w SKR-ach, bo doskonale spisywały się na mniejszych polach.

W fotograficznej pigułce chcemy przypomnieć, jak wyglądała w różnych okolicach praca na roli. A przy okazji można sobie zadać pytanie, cytując słowa popularnej kiedyś piosenki: Czy jest jeszcze gdzieś prawdziwa ta wieś?

Stanisław R. Ulatowski

Żniwne tradycje, ewolucje i rewolucje

W tym roku żniwa były trochę przyspieszone. Powodem takiej sytuacji była słoneczna aura. Od wielu, wielu lat nie widać już na polach żniwiarzy, kosiarek ani snopowiązałek. Czar tradycji prysł i wszystko załatwia monstrum, jakim jest kombajn.

Dawniej żniwny czas wiązał się z ciężką pracą całej rodziny, a nawet krewnych i sąsiadów podczas upalnych dni. Nasi dziadkowie i pradziadkowie zboża kosili sierpami i potem kosami, które były tradycyjnymi narzędziami narzędziem kosiarza. Po ścięciu słomianym powrośtem zboże wiązano w snopek. Snopki schły na polu około tygodnia. Po tym czasie (o ile nie padały deszcze) zwożono je do stodoły, by wymłócić je za pomocą cepów, a potem młocarni. Rewolucją było wprowadzenie w 1940 roku kosiarki konnej, ale większość gospodarstw obsługiwal kosiarze.. Od 1950 roku rozpoczęły się również stopniowe dostawy nowego rodzaju, wydajniejszego sprzętu. Po latach konstruktorzy zbudowali snopowiązałkę, która zboża wiązała sznurkiem w snopki. jezdnej. Snopowiązałki przez długie lata były używane przez rolników, aż je wyparły pierwsze Vistule i Bizony. Obecnie na polach królują tylko kombajny zbożowe z komfortowymi kabinami z klimatyzacją. Uroczyste zakończenie żniw od dawna miało miejsce w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, czyli święto Matki Boskiej Zielnej. Natomiast zwieńczeniem całorocznej pracy rolników są tradycyjne dożynki.



Z życzeniami zawsze obfitych plonów i pomyślnych zbiorów

Święto rozpoczęło się Dziękczynną Mszą Polową, która zgodnie z ceremoniałem została odprawiona w intencji Rolników. Jak każdego roku, Wójt Gminy Bartoszyce Pan Andrzej Dycha złożył podziękowania rolnikom Gminy Bartoszyce za trud wkładany każdego dnia w ich ciężką pracę oraz wręczył odznaczenia „Zasłużony dla Rolnictwa” nadane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wniosek Wójta Gminy Bartoszyce. W tym roku otrzymali je Państwo Alicja i Bogdan Maczuga – tegoroczni Starostowie Święta Plonów, Państwo Elżbieta i Marek Wrona oraz Państwo Renata i Paweł Gieczewscy.

Po wręczeniu odznaczeń państwowych ogłoszono zwycięzców konkursów. Pierwszym z nich był Najpiękniejszy Wieniec Dożynkowy, w którym I miejsce zajęło Sołectwo Osieka, II miejsce Sołectwo Krawczyki, a III miejsce Sołectwo Łabędnik. Wyróżnienie w konkursie przyznano Sołectwu Sokolica. Czysta i Estetyczna Gmina Bartoszyce w kategorii Czysta i estetyczna wieś I miejsce przyznano wsi Sokolica, II miejsce zajął Łabędnik, III miejsce Krawczyki, a wyróżnienie otrzymały wsie Barciszewo i Dąbrowa, w kategorii Czysta i estetyczna posesja I miejsce otrzymali ex aequo Państwo Joanna i Grzegorz Borysowie



Na stadionie sportowym w Bezledach odbyło się Święto Plonów Gminy Bartoszyce. Uroczystość, jak co roku, rozpoczął barwny korowód prowadzony przez zespoły ludowe, starostów dożynek, władze gminy, poczty sztandarowe OSP, delegacje sołectw niosących wieńce dożynkowe, zaproszonych gości oraz mieszkańców Gminy Bartoszyce.

z Wiplawek oraz Ewelina i Rafał Biały ze Skitna, III miejsce Państwo Bożena i Leszek Nurczykowie z Falczewa. Jak, co roku komisja konkursowa wybierała Najpiękniejsze

Stoisko Gastronomiczne”. W tym konkursie I miejsce zajęło KGW Łabędzianki w Łabędniku, II miejsce KGW w Galinach, a III miejsce przyznano KGW Kiertynianka w Kierty-

nach Wielkich. Nowym konkursem był konkurs kulinarny Bliny wileńskie – Wereszczaka. I tak I miejsce przypadło KGW Niezapominajki w Osiece, a II miejsce KGW Łabę-

dzianki w Łabędniku. Puchary z rąk Wójta Gminy Bartoszyce otrzymali również uczestnicy Turnieju Sołectw: Sołectwo Bezledy za zajęcie I miejsca i Sołectwo Łabędnik za zajęcie

II miejsca. Wszyscy zwycięzcy konkursów otrzymali nagrody pieniężne, dyplomy oraz kwiaty. Podziękowania otrzymały również wszystkie Kółka Gospodyń Wiejskich, które zadbały o oprawę kulinarną tegorocznego święta. Część oficjalną zakończył występ lokalnych artystów.

Jak każdego roku, program dożynek był na tyle atrakcyjny, że każdy mógł znaleźć w nim coś dla siebie. Amatorzy militariów wzięli udział w pokazie sprzętu 20 Bartoszyckiej Brygady Zmechanizowanej. Fani motoryzacji napawali się widokiem wyścigowych aut. Dzieci po wyczerpujących skokach na dmuchańcach spotkały się z gminnym Bibliofelkiem, który zachęcał ich do czytania. Osoby ceniące naturę korzystały z przejażdżki bryczką, natomiast smakosze swojskiego jadła kosztowali potraw przygotowanych przez 11 Kół Gospodyń Wiejskich aktywnie działających na terenie Gminy Bartoszyce. Wystawcy, znajdujących się na stadionie stoisk, również stanęli na wysokości zadania i sprawili, że tego dnia nie można było narzekać na nudę, ponieważ mnogość atrakcji tego roku była wyjątkowo imponująca.

Obchody, minionego już Święta Plonów Gminy Bartoszyce z pewnością zaliczyć można do tych udanych, a potwierdzenie tego faktu stanowi niewątpliwie, wyjątkowo wysoka frekwencja





podczas koncertu gwiazd, którymi w tym roku byli: Urszula, Kamil Bednarek oraz zespół Playboys. To wokarno-instrumentalne

show wprowadziło wszystkich uczestników w dobry nastrój, a organizatorom dało sygnał i motywację do podejmowania inicjatyw

mających na celu integrację lokalnej społeczności, i tym samym doceniania trudu pracy rolników Gminy Bartoszyce.

red.



Wieńce dożynkowe to prawdziwe dzieła sztuki

Tradycja organizowania dożynek sięga w Polsce kilkuset lat wstecz i jest związana z obchodami zakończenia zniw oraz podziękowaniem za urodzaj plonów. Wieńce dożynkowe są charakterystycznym elementem tych świąt, które mają szczególne znaczenie dla rolników i mieszkańców wsi.

Pierwsze dożynki znane są jeszcze z czasów Słowian i były związane z kultem urodzaju. Wierzano, że plony zboża są darowane przez bóstwo opiekuńcze, dlatego w ramach dożynek odbywały się różnego rodzaju obrzędy i rytuały mające zapewnić powodzenie przyszłych zbiorów. Wieńce dożynkowe, zwane również wiankami dożynkowymi, powstały jako

symbol wdzięczności za urodzaj i miały chronić plony przed złą energią.

Tradycyjnie wieńce dożynkowe wykonuje się z żywych kwiatów i ziół, które symbolizują urodzaj i obfitość. Najczęściej używane są zboża, takie jak pszenica, żyto, jęczmień czy owies, które są głównymi plonami zniwnymi. Do wieńców dodawane są również kwiaty polne, jak chabry, rumianki, mak czy słoneczniki, które nadają im kolor i piękno.

Podczas uroczystości dożynkowych wieńce dożynkowe są noszone przez parę młodą lub wybrane osoby, które reprezentują rolników i ich wspólnotę. Przez wiele lat wieńce dożynkowe miały charakter bardziej ozdobny i były głównie elementem wystawy, jednak obecnie zwraca

się większą uwagę na ich symboliczne znaczenie.

Wieńce dożynkowe są również często używane jako dekoracje w czasie uroczystości wieńcowania, które odbywają się na centralnym placu wsi lub przed kościołem. Podczas tego ceremonialnego aktu wieńce dożynkowe są przekazywane staroście dożynek, przedstawicielom władz lokalnych lub kościelnych, a następnie są umieszczane na specjalnie przygotowanym stanowisku.

Wieńce dożynkowe są ważnym elementem polskiej tradycji wiejskiej i symbolizują radość z udanego plonu oraz wdzięczność za urodzaj. Stanowią one również ozdobę i wizytówkę wsi, będąc jej charakterystycznym i rozpoznawalnym symbolem.

at



Podziękowania

Jako Wójt Gminy Bartoszyce pragnę wyrazić najszczerze podziękowania wszystkim rolnikom za wkład i zaangażowanie w pracę, dzięki której na naszych stołach nie zabraknie chleba, symbolu dostatku i pomyślności. Niech te słowa będą wyrazem uznania i wdzięczności za Waszą ciężką pracę, która zasługuje na najwyższy szacunek i wsparcie.

Jednocześnie składam serdeczne podziękowania wszystkim zaangażowanym w organizację tegorocznego Święta Plonów: czcigodnym kapłanom za celebrowanie mszy dziękczynnej w intencji rolników, Starostom Dożynek Państwu Alicji i Bogdanowi Maczugom, pocztom sztandarowym OSP w Bezledach, Galinach i Wojciechach, wszystkim strażakom, delegacjom sołectw z Bezled, Borek, Galin, Kiertyn Wielkich, Krawczyk, Łabędnika, Osieki, Połęczu i Sokolicy za przygotowanie wieńców dożynkowych, Kołom Gospodyń Wiejskich z Bezled, Dąbrowy, Galin, Kiertyn Wielkich, Krawczyk, Kromarek, Łabędnika, Osieki, Skitna, Wojciech za przygotowanie stoisk i oprawę kulinarną święta, służbom mundurowym, w tym 20 Bartoszyckiej Brygadzie Zmechanizowanej w Bartoszczach, Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Bartoszczach, Placówce Straży Granicznej w Bezledach, Komendzie Powiatowej Policji w Bartoszczach, Nadleśnictwu Bartoszyce, zespołom „To My”, „Gala”, „Sielanka”, „Wojcieszanie”, drużynom z Bezled i Łabędnika rywalizującym w Turnieju Sołectw, instytucjom wspierającym rolników: Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego, Warmińsko-Mazurskiej Izbie Rolniczej, pracownikom Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Bezledach, Zakładowi Budżetowemu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Gminy Bartoszyce, przedsiębiorstwom EKO-BART, stacji benzynowej MIŁO i BAR PRL oraz wszystkim, którzy pracowali na rzecz Święta Plonów Gminy Bartoszyce.

Andrzej Dycha
Wójt Gminy Bartoszyce



102231wzb-a -P

Szanowni Rolnicy



Dożynki, nazywane również świętem plonów, to jedna z najpiękniejszych i najstarszych tradycji polskiej wsi. To ukoronowanie całorocznej, ciężkiej pracy wszystkich rolników oraz czas wyrażania wdzięczności Bogu za plony. Dożynkowe wieńce i bochny chleba są symbolami wspólnoty i więzi międzyludzkiej.

Nie byłoby chleba bez mąki, a tej bez dobrej jakości zbóż. Dlatego to właśnie Wy, Drodzy Rolnicy, jesteście tak ważni dla funkcjonowania naszej firmy. To właśnie dzięki Wam możemy dostarczać na rynek produkty jak najlepszej jakości – produkty Polskie, warmińsko-mazurskie. Dziękujemy Wam za dotychczasową współpracę i pragniemy podkreślić trud Waszych rąk.

Życzymy Wam dużo zdrowia, wytrwałości i satysfakcji z pracy, którą budujecie tożsamość naszego regionu i kultywujecie jego tradycje. A czas dożynkowy, niech będzie czasem radości i odpoczynku.

Właściciele firmy
MLYNOMAG



8523kewk-b-M



Gustaw Marek Brzezina Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego

zaprasza na
Dożynki Wojewódzkie
17 września 2023 r.

**Muzeum Budownictwa Ludowego
Park Etnograficzny w Olsztynku**

PROGRAM:

11.30 – PRZEMARSZ KOROWODU DOŻYNKOWEGO OD CHATY ZE WSI BURDAJNY POD SCENĘ W AMFITEATRZE

12.00 – MSZA ŚWIĘTA

POD PRZEWODNICTWEM KS. ABP. JÓZEFA GÓRZYŃSKIEGO, METROPOLITY WARMIŃSKIEGO

13.00 – OBRZĘD DOŻYNKOWY – ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA „WARMIA”

– WYSTĄPIENIE MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

GUSTAWA MARKA BRZEZINA

– WRĘCZENIE ODZNACZEŃ

SCENA OBOK KARCZMY Z MAŁSZEWA

14.00 – WYSTĘP ZESPOŁU TAŃCA LUDOWEGO „PERŁA WARMII”

– WYSTĘP ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA „WARMIA”

15.30 ROZSTRZYGNIĘCIE KONKURSU

– „NAJŁADNIEJSZY TRADYCYJNY WIENIEC DOŻYNKOWY 2023”

– „NAJŁADNIEJSZE STOISKO DOŻYNKOWE KÓŁ GOSPODYŃ WIEJSKICH 2023”

– INNOWACYJNY WIENIEC DOŻYNKOWY

SCENA W AMFITEATRZE

16.30 – KONCERT MICHAŁA WIŚNIEWSKIEGO



GOŚĆ SPECJALNY
**Michał
Wiśniewski**

Wstęp wolny!

PARTNERZY



PATRONI MEDIALNI



telewizjaolsztyn



Sfinansowano ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

